

శ్రీరస్తు.

శ్రీరస్తు.

బమ్మెరపోతనామాత్యప్రణీత

శ్రీమదాంధ్ర మహాభాగవతము నందలి

సప్తమస్కంధము.

ఇది,

తెనుగుభాషజనువుకొను బాలురకు

సత్యంతోపయుక్తగునటుల

అల్లాడి- నారాయణశాస్త్రి లిఖించె

బరిష్కరింపబడి

రామానందమూర్తిక్షర శాలిమందర .

మంత్రిపించిప్రచురింపబడియె.

చెన్నపురి,

1904

శ్రీరామానంద ముద్రాక్షరశాలయందువిక్రయించు

పుస్తకములజాపితా.

సీనానావిచరితము	౦ ౩ ౦
గురుబాలప్రబోధిక	౧ ౮ ౦
తే. ఇందనభా	౦ ౫ ౦
సుజ్ఞానామృతతారవళి	౦ ౪ ౦
పురశ్చతణదీపిక	౦ ౪ ౦
అష్టోత్తరసహస్రనామకదంబము.	౦ ౮ ౦
స్కాందమాఘపురాణం	౦ ౮ ౦
కాలామృతం	౦ ౪ ౦
నక్షత్రచూడమణి	౦ ౪ ౦

సాకెట్టురాయల్ ౩౨పేజీలలోయుండుగ్రంథములు

విష్ణుసహస్రనామము	౦ ౬ ౦
లలితాసహస్రనామము	౦ ౬ ౦
శివసహస్రనామము	౦ ౬ ౦
భగవద్గీత భారతసావిత్రోపాఖ్యానంబ్రహ్మసూత్రం	౦ ౮ ౦

యివి మొదలైన అనేక సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములు సరసముగావిక్రయించబడును పోస్టుచారిజిప్ తేకము,

ఇట్లు

అల్లాడి - హయగ్రీవశాస్త్రి

రామానంద ముద్రాక్షరశాల

చాకలపేటపోస్టు.

శ్రీ) ర స్తు.

శ్రీమదాంధ్ర మహాభాగవతము.

సప్తమ స్కంధము.

శ్రీమద్విఖ్యాతిలతా | క్రామితరోదోంతిరాశకమోయచుహా | జీమూ
తతులితదేహా | శ్యామలరుచిజాలరామచంద్రనృపాలా ||

ప॥ మహానీయగుణగరిష్ఠులగునమ్ముని శ్రేష్ఠుకు నిఖిలపురాణవ్యాఖ్యాకృతై
ఋషిసమేతుండైన సూతుండిట్లనియె నట్లుప్రాచ్యోపవిష్టుండైన పరీక్షిన్నరేం
ద్రుండు శుకయోగీం ద్రునవలోకించి || సీ || సర్వభూతములకు సముదయచెల్పి
ప్రియుండ ననవైకుంఠదనంతు పాధ్యు | డింద్రునకొఱకునై తేంద్రులనేటికీవి
షమునకై వడివెక్కిచంపె | సురులజంపంగ నసురులచేదనకయ్యెడిలాభమెం
దైనగదె నిర్వాణ ధుంప నిర్గుణుండగునకస. రులవలనిభయంచుపగయు
గలుగనేరనట్టిఘను పదై త్యులజంపి | సురల. గాచుచునికీచోద్యమనుచు | సు
శయంబుగాకుజనియించె ననినాథ | బ్రజ్ఞమెఱసి తెలియబలుకనయ్య | అనిన
శుకుండిట్లనియె శా॥ నీసంప్రశ్నముపర్జనీయముగ నా నిక్కంబురాజేంద్రుల
స్మీసంభాష్యునినచ్చరిత్రముమహాచిత్రంబుచింతింపఁద | ధాసాఖ్యానములొ
ప్పవిష్ణుచణధ్యానప్రధానంబులై | శ్రీసంధానములయునునీశ్వరవహజేగీ
యును న. బ్బా॥ || క॥ చిత్రంబునైత్రోక్యప | విత్రంబులుభవలతాల విత్రం
బులున | స్మిత్రంబులును నిజనవన | చైత్రంబులువిష్ణుదేవుచారిత్రంబుల్ | వ॥
సరేం ద్రా కృష్ణద్వైపాయనునకు నమస్కరించి హరికథనంబులు సెప్పెదవి
నమువ్యక్తుడుగాక గుణంబులులేక ప్రకృతిజెందక భవంబులనొందకఁర
మేర్వగుండు తనమాయవలనైన గుణంబులనావేశించి బాధ్య బాధకత్వంబు
లనొందునతండు గుణరహితుడు సత్వరజస్తమంబులు ప్రకృతిగుణంబులా
గుణంబులకు నొక్కొక్క కాలంబున హనివృద్ధులుగలవా యీశ్వరుండు స
త్త్వంబునదేవఋషులను రజోగుణంబు నసురులను దమోగుణంబున యక్షర
క్షగణంబులను విభజించెనూర్వండు పెక్క డలం గానంబడియు నొక్కరుం
డైన తెఱగు నవద్వి భుండును సర్వగతుండయ్యును భిన్నుండుగాడుతత్వవి
దులైనపెద్దలు తమలోనంబరమాత్మస్వరూపంబుననున్న యీశ్వరునినివ్విధం
బున నెఱుంగుదురు తీవాత్తుకుబరుండైన సర్వమయుండు తననూయచేత వి

శ్వంబునృజియింపంగోరి రజంబునగ్రీడింపంగోరి సత్వంబున నిద్రింపంగోరి
 మంబునుత్పాదించిచరమైనకాలంబుననృజియించుచు నాకాలమునసర్వదర్శ
 నుండెనయీశ్వరుండు కాలాహ్వయుండైన త్వగుణంబైన దేవానీకంబునకు
 వృద్ధియు రజస్తమోగుణులైన రాక్షసులకు హానియుంజేయుచుండు || క || జన
 నాయకయీయర్థము | ఘనయశుడగు సర్మజునకు గ్రతుకాలమున | స్మను
 నారదుండు సెప్పెను | వినుపిచెద వినుముచెవులు విమలతనొందఁ || వ || ము
 న్నుధర్మరాజుసేయు రాజసూయయాగంబున బాలుండైన శిశుపాలుడుహ
 రినిండించినిశితనిర్వక్రచక్ర ధారాదళితమస్తకుండయి తేజోరూపంబున వ
 చ్చిహరిదేహంబు సొచ్చుటంజూచి వెఱఁగుపడిధర్మజుండు సభలోనున్ననారి
 దునీక్షించి యిట్లనియె || గీ || ఏటివాడికైన నేకాంతులకునైన | వచ్చిచొరగ
 రానివాసుదేవుతత్వమందుఁజేరిధరణీశుడహితుడై | యెట్లుచొచ్చెమునివరే
 ణ్యనేడు || ఉ || వేండుమాధవు దెగడివిపులిదిట్టిభగ్నుడైతమో | లీను
 డుగాడెత్తోల్లి ముదల్తువుచుచేద్యుడుప్పిరాలగుం | దేయమాధవున్విసస
 హింపడుభక్తివహింపడట్టివా | దేనిడప్రభావముననీపరమేశ్వరు నంచుజొ
 చ్చెనో || మ || వారిసాధింతుహరిగ్రహితుహరిబ్రాణాంతంబు నొందింతుదా
 హరికినై వ్విరినటుచువీడుపటురోషాయతుడై యెప్పుడఁ | దిరుగుంబ్రువ్వడు
 నోరుప్రీతిపడదోదేహంబుదాహంబుతో | సరకావాసమునొందజేక్రియజగ
 న్నాథుం బ్రవేశించెనో || వ || అదియునుంగాకదంతవక్త్రుండునువీమననిరం
 తరంబు గోవిందునిందసేయుదురు నిఖిలజనులుసందర్శింప నేడువీకి విష్ణుసా
 యుశ్వంబుగలుగుటకేమి హేతువునినిపింపుము పవనచలితదీపశిఖియుచుంబో
 లెనాస్మాదయంబు చలించుచున్నదనినధమనందనునకు వారదుండిట్లనియె ||
 దూషణభూషణతిరసాకరంబులునశరీర బునకుంగాని పరమాత్మకులేవు శరీ
 రాభిమానంబునంజేసిదండవాక్పాదుష్యంబులు హింసయ్యేతోచు తెఱఁగుననే
 చునాయదీయయెడు వైషమ్యంభూతంబులకుశరీరంబునంద సంభవించుచ
 భిమానంబుబంధంబునిరభిమానుండై పధించినవధంబుగాదుకర్తృత్వ మెల్లవ
 నివానికిహింసయుసిద్ధింపదు సర్వభూతాత్మకుండయిన యీశ్వరునికి వైష
 మ్యంబులేదుగావున || గీ || అలుకనైన జెలిమినైనగామంబున | నైనబాంధవ
 మననైనభితి | నైనదగిలితలపనఖిలాత్ముడగుహరి | జేరనచ్చువేటుసేయడత
 డు || క || నైరానుబంధనంబున | జేరనచందమునవిష్ణుజరతరభక్తిం | జేరగ
 రాదనితోచును | నారాయణభక్తియుక్తినాచిత్తమునఁ || క || కీటకముదెచ్చి

భ్రమరము | పాటపమునబంభి మింపభాగింకంబైత | తీటకముభ్రమర
రూపము | పాటించివహించుగాదెభయయోగమునకా || ఇవిధంబునా శా
కామోత్కంఠత గోపికల్యయమునంగంసుండువేరక్రియా | సాగ్రన్వికుపా
లముఖ్యనృపతుంబు ధులేవృష్ణులు || బ్రేమన్మీరలుభక్తి నేనునిదెచక్రిం
గంటిమెల్లై నను | ధామధ్యానగరిష్టంబైనవారిజెందన్వచ్చుధాత్రీశ్వరా ||

శ్రీహరిద్వారపాలకులయినజయవిజయులకుననంద

నాదులనలన శావంబునంభవించుట.

న || వటియుంబెకండు కామద్యేషభయస్నేహ సేవాతిరేకంబులంజి
త బుహరిషరాయ తంబుగాజేసి సద్గతింజెంది పరిచుదేశించి క్రోధాదు
లేనింటిలోపల నొక్కంటియైనవెన్నునికి లేనినిమిత్తంబున నతండువర్ధండు
య్యెనుతల్లి చెలియలికొడుకులైనశిశుపాలవంశవక్తులు తొల్లినిష్టమందీర
ద్వారపాలకులు విశావంబునబరభిష్టలై భూతలంబునజన్మించిరనివని
య్యిష్టిగుండునారదునకిట్లనియె || మ || అలుగంగారణమేమివిప్రులకుమున్న
విప్రులెవ్వరుని | శ్చలులేకాతునిర్జితేదియులుసంసారలీకానునతు
లువేకుంతపురీనివాసులనవిందున్వారి కేబ్బంగిని | ఖలజన్మంబునవచ్చెవారదవి
నంగౌతూహలంబువెడ్డికా || వ || అనినవారమండిట్లనియెనొక్కరాజుబ్రహ్మ
మానసపుత్రులైన సనకసనందనాదులుదైవయోగంబున సువనత్రయంబునం
దునుసంచరించుచు నేదాతేండ్లప్రాయంపు బాలకులభావంబున దిగంబరుల
యిహామందిరంబు కువచ్చి చొచ్చునెడ మెగసానున్న పురుషులికపుం
వారలంజూచి || క || డింభకులననగకవి | ప్రంభకులరమాధిరాధనల్లాపము
ఖారంభకులముక్తమానసప్రంభకులంబొరగనీకతటమిరధిశా || క || వారింఛిన
దమకంబున | వారింఛుకనిలువలేకవడిదిట్టిరిదా | వారికులనసురయోనిన | వారిర
లైపుట్టుడనుచువసుధాధిశా || వ || మటియురాపిన్నపెద్దలువారలంజూచిమీరలీ
డనుంసహర్లుగారునారాయణచరణ మూల బువిడిచిరజస్తమోగుణులఇర
రాక్షసియోనింబుట్టుడని శపియించిన నాశాపవశంబునబరభిష్టలై కూలు
చుమెరలిడిననమ్మహాత్ములుదయాళువులై క్రమ్మటంగరుణించిమూడుజన్మ
బులకువేర బున భగవత్సన్నిధానంబుగలిగెడుననీనిర్దేశించిచనిరివిధంబున
శాపహతులై హరిపార్శ్వచగులైనపురుషులిరువురు హిరణ్యకశిపుహిరణ్యా
క్షులనదితికిజన్మించిరందుగనిష్టండుయిన హిరణ్యాక్షునిహరివగాహరూపంబు
ననంహరిచె నగ్రజుండయినహిరణ్యకశిపుంకునునరసింహ మూర్తియైనశ్రీ

హరి కేతవికలితుడయ్యెనతనికొడుకు ప్రస్థాదుండు తండ్రీచేత హింసితుండయ్యెను
 మరారాయణ పరాయణుండై శాశ్వతుండై త్యై రెండవ భవంబున గై కేశియ
 మరాక్షసికి రావణకుంభకనుకల ఇ సంభవించిన విశ్వంబునుండు రఘుకులంబు
 వరాహపుండయి యవతరించి వధి చె తృతీయజన్మ బున మీతల్లి చెలియలికి
 శిశుపాదం వక్త్రుల బు యుష్మవించి॥ శా॥ చక్ర చింతయులేక పాయనిమ
 హాక్షేరంబుతో నిత్యజాతక్రోధస్మరణ బు నివృత్తితోడ్యత్పవనంఘాతులై
 చక్రచ్ఛన్నరశిరసులై మునివచశ్శాపావధి పాపులై । చక్రి జెందిరి వాసిపా
 ర్శ్మ చకులై కారూప్యభావంబునక ॥ అ నని గమనంగను డిట్లయె॥ క॥
 కాళిదాసు హరి వదలించె । శీలున్సుగుణాల నాలుశ్రీమన్నేధా । జూలున్సంతో
 మింక ॥ యేలూసిక్షిం చేరాక్ష సేంద్రుడకథూ॥ క॥ పరభూతవ్యథనంబు బుని
 ముపమవంసారజలధి మధనంబు । ల్పర కేసరికధన బు ॥ పరిరక్షితదేవ
 యక్ష ఘణిమిధుంబుల్॥ ప॥ మునింద్రావిరపింపుమనిన నారదు డిట్లయెగ
 ముడ రుచేత స్వహూదరుండు హతుండయ్యెననినవిని హిరణ్యకశిపుండుతో
 మళోక దండ యూన మానసుండయి ఘోర్ణిలుచు నాభిలదావదహనజ్వాలా
 విశాలంబులైని విలోకనజాలంబులగగనంబున బొగలెగయుని ట్లించుచు
 గలిల్చితాంకురనంకాశ ధవల్ధగిత దంతసంఘ్నకశనచ్ఛదుండు నదభ్రభయం
 కరభ్రక్రతిత ఫాలభాగుండును నిరంతరాంతదురంత వేరవేగుండు నేనమ
 హాప్రభాజ్వాల జటాజాలంబగు శూలంబు గేలనుదుకొని సభామంటపంబునని
 లవంబడి త్రిమ సకత్రిలోచన శకుని శంబర శతభ హనముచి హగ్రీవపు
 తోమవిప్రజిత్రి మఖిలయిన దైత్యదానవులనాహుకించి యిట్లనియె॥ శా॥
 నాకుండు హింసుకు నెచ్చెలిరణవ్యామోకవక్షుండు బా॥ హకుంఠి కృతదేవయ
 త్తీండు హిరణ్యకుండు వాసిన్మహా । సౌకర్యంగ హదాల్చి దానవ వధూ
 సౌకర్య తీర్చిలుగా । వేకుడు వధించిపోయెనట యీ వారాస్థిర్వింటిరే॥
 చ॥ వనమును డసొచ్చుము వగళములోపల సంచరించునం॥ జననమెఱుంగ
 రెవ్వరునుజూడయె కింతయులేదు తన్నదా ॥ సిరమాటిడాయువెంటబడిచిక్కక
 కిక్కవీరికొక్కకీ॥ లునమనమెల్లలోబడకలోబడబట్టుకొనంగవచ్చునే॥నీ॥ భు
 జశక్తి తోడబోడశాకిలచి మున్నీటినునిగినమునుగుగాక । యలయించి
 పెగుగాయచలనంభ్రమమునకెఱగి వెన్నెచిన్నచ్చి నొచ్చుగక । జగడంబునైప
 కసౌకర్యకాంక్షి విభక్తి దనిగిననీగుగాక । క్రోధించి యటుగాకకొంతపౌరుష
 మనమా భంగిన్మడరిండుగుగాక । కఠినశూలధారంగంతంబువిరలించి వానితో

జితమునవాడిమెటసి! మత్స్యహూదగునకుమహితర్చణముజేసినిండ త్తులు
 కుమేలుదెత్తుక ఖండితమూలద్రుమమున! నె డెడివిటపముభంగితండు
 దలఖండలముఖ్యులునడుదుగు! భ డనముననిశుడుమకు-బ్రాణములగుటకా
 సీ॥ పొండు దానవులారాభాసు తేత్రసంగతయైన భూమికిగము గట్టి । మ
 ఖతపస్యస్వాభ్యామహానవ్రతస్థు వెంకిఖండిపుండువిష్ణుడంగ! నన్యవొక్క
 డు లేదుయజ్ఞంబు వేదంబునతడెభూ దేవక్రియాదిమూల! మతడెదేవీషిః పిత్రా
 దిలోకములకుధర్మాదులకుమహా ధామతడె వే స్థంబునగోభాసురేంద్ర
 వేద! వణకధమా శ్రమంబులువరుసనండు! నా స్థంబులకెల్లమీరరిగి కెఱి
 చి! దగ్గయులుసేసిరండుమీదర్పమెప్ప! వ॥ అంబుల్లుదేవశించి దివిజమర్థ
 నునిదేవశ బులు శిరంబునధరియించి రిక్క సులుకెక్కండ్రు భూల బు
 కు జ॥ సీ ॥ గ్రామపురతేత్రఖర్వటభేట ఘోషారామంగరాశ్రమాదికము
 లు । గాలిచికొలకులుగలచిప్రాకారగోపుర సేతువులు ప్రవిష్టపుణ్యభూడ । చ
 యములుఖండించిసౌధప్రపాగేహాక్షర్ణశాలాదులుపాడుకేసి । సాధుగోష్ఠా
 వృణసంఘంబులకుహింసగావించి వేదమార్గములుచెఱచి! కుతలమెల్లనిట్లుకో
 లాహలంబుగాదైత్యులచరింపడల్లడిల్లి! నప్తమూళులగుచునాగలోకము
 మని । యడవులందుశోచ్చిరమరపరుల॥ వ॥ అంతహిరణ్యకశిపుండుమూఁఖ
 తుండముమృతు డయినసోమరునకునదకప్రదానాదిక కార్యంబులచరించు
 తనవిడ్డలగుశ కునిశంబరకాలనాభ-మదోతకచ-ప్రముఖలహరడించివార
 లిల్లితోగూడిహిరణ్యాక్షుః భార్యలనందరరావించి తనతల్లియైనదితి వలో
 కించియిట్లనె॥ శా॥ సీరాగారానివిష్టపాంథల క్రియన్నిక్కంబునంసారస
 చారుల్యత్తురుకూడివత్తురుసదాసంగంబులేదొక్కచో! శూరుల్వోయెడిశ్రో
 వఃబోయెనుభవత్సానుడుదల్లిమహాశూరుడాతడులేద్దియోగమునకున్నో
 కింపనీకేటికి॥ సీ॥ సర్వజ్ఞుడీశుండుసర్వాత్మ్యుడవ్యయు డమలండునత్యుడనెత్తు
 డాధ్యు! డాత్మరూపంబునసశ్రాంతమును-ననూయాప్రవతానమహిమంబు
 చ! గుణములగల్పించిగుణనంగమంబులలి-గశరీరంబులీలదాల్చి! క పితవిలము
 లాగదలెడిక్రియనోచుపాదప బుజలభంగిభ్రామ్యమాణ! చక్షువునధరిత్రిచ
 లితయేనానంగ! బడినభగివిలభావరహితు! డాత్మమయుడ కంపితాతరం
 గంబున॥ గదలి ట్లుతోచుగదలడతడూ॥

శాలవేషముదాల్చినయముండుదెలిపెడునుగజ్జోపాఖ్యానమం

వ॥ అవ్వంబువ్వధ బులక్షణవత్తు డుగానియూశ్శరుండుబ్రహ్మతండ్రికన్న

సంస్కారంబునయోగవియోగంబులనొందించుసంభవవినాశశోకవివేకావివేకచింతాస్మరణంబులువివిధంబులీయర్థంబునకుబెద్దలుప్రేతబంధుయమనంవాదంబునుసీతహాసంబునుదాహించుకువినుడుసెప్పెననుశీనరదేశంబునందునుయజ్ఞండును జగలండతండుశత్రువులచేత యుద్ధంబుననిహతుండై యున్నయెడనీచినిగినబహురత్నచిత్రవశముతోడరాలినభూషణరాజితోడభిరబాణనిర్జిన్నవక్షుతోడఁదలుచుగారెవశోణితంబుతోడఁగీణక్షమేజూనినకేశబంధముతోడరయశోషదంష్ట్రాధరంబుతోడఁగిమిషహీనంబైననేత్రయుగ్మముతోడభూరజోయతముఖంబుజముతోడఁదుఃసిబడినదీఘదోర్దండములతోడఁజీవరహితుడగునుశీనరేంద్రుఁ జట్టిబంధుజనులుసారదినుండగభయక్రాంతలెల్లఁ శాప్రస్తాకంపితకేశబంధములతోసంభిన్నహారాళితోఁ హస్తాబ్జంబులుసాచిమోదికొనుచుహానాధయంచున్వహుఁ ప్రస్తావోక్తులతోడనేడ్చిరివగఁబ్రాణేశుపాదంబుపై నస్తోకస్తనకుంకుమాదుణవికీణాప్రంబువర్షించుచునుఁ మఁ అపహ్నినిన్నునుశీనరప్రజలకథానందనంధాలుగాఁమునునిమింఁచినబ్రహ్మాన్దియతనుశూలించెనేవీరికిఁ ద్ననయశ్రేణీకిమాకుదిక్కుగలదేధాశ్రీశనీబోటికిం జనునేపాసిచనంగ భ్రాతృపమలన్స్సత్రులబుత్రులఁమఁ జనలోకేశ్వరఁన్నుబాసిననిమేషంబుఁహృబ్జంబులైఁ చనులోకాంతరగామివేమటలకీచందంబునన్నీవువోయిరనెబ్బగిజాతుమెల్లముగదాయీలోకవృత్తంబునేఁడపలజ్ఞానబోచ్చివచ్చెదమునియంఘ్రిన్వముంజూడగఁవఁ అనియిట్లురాజభార్యలారాజశవంబుడగ్గటివిలపింపఁ ప్రొద్దుగుంకెసీనమయంబునవారులవిలాపంబులవినిబాలకుండైయముండుననుదెంచిప్రేతబంధుఁ లంజూచియిట్లునియెఁడఁ మచ్చికవీరికెల్లబహుమాత్రముచోద్యమదేహిపుట్టుచుఁ నైచ్చుచుఁడజూచెదరుచాపునకొల్లడగవచ్చునేయెచ్చటబట్టెనచ్చటికినేగుటనైజముప్రాణకోటికిఁకఁ జననీజనకులబాసియుఁఘనవృకములబాధపడకగడుచిన్నలమేఁ మనియెదమేవ్వడుగర్భంబునమునుబొపించెవాడపోషకుడడవిఁకఁవేవ్వడుసృజించుబ్రాణులఁ నెవ్వడురక్షించుదుఁచునెవ్వడపంతుండెవ్వడువిభుడెవ్వడువాఁడివిధమునమునుచుబెనుచుహెలారతుడైఁగీధనమువీధిబడినదైవవశంబునఁ సుండబోవుమూలమన్నునైనఁసడవిరక్షలేనియబలుండువర్ధిల్లుఁరక్షితుడునందిరమునజచ్చుఁకఁ కలుగునుమఱిలేకుండునుఁ గలభూతములెల్లగాలకమృతవశములయినిలువండు ప్రకృతింతద్గుణకలితుడుగాడాత్మమయఁడగమ్యుడుదలఁకఁ సిఁ పాంచభూతికక్షేనభవనంబుదేశంబుపురు

ముందుదీనిలో బా ర్యకముకాదు. వశముననొక వేళవలికాంచుదీపించుడటయెననొక
 క వేళదలగిపోవు. జెడ నేని దేహంబుచెడుగానిపురుషుండుచెడడ తనికినింత జేటు
 లేదు. పురుషు కిని దేహపుంజంబునకు వేటుగాను యేకత్వంబుగానరాదు. దార
 పులవెలుంగునహనుని కైవడి. గాయము లజరించుకాలిభంగి. నాశిల్లమైననభ
 య చాట్టున వేటు. దెలియవలయు దేహి దేహములకు. అనిమతీయనిట్లనియె
 నీ భూపాలకుడు స్రవోమెడినాం దేమి విలసింప నేటికివెగ్రులార. దె వ్వుడుభా
 పించు నెవ్వడా కణికంచునట్టి నాడెన్నడో యరిగినాడు ప్రాణభూతుండైనననను
 డా కణికంపభాషింప నెండుప్రాణి దేవ. ములకు వేస్తే తానుముఖ్యుడై యింద్రి
 యవంతుడై జీవుడువలను మెలయ. భౌతికవమునభూతప చ కేంద్రియమ
 నో. లింగ దేహము లనులీలగూడి. విషచునన్యడొకడువిభుడ దీనికిమీరు. పాగ
 లనేలవగలవారల నేలక. ప. దాకనాత్మ దేహము. నాం దెడునంగాకకర్మ యో
 గము. టపై. జేం. పుమాయా యోగ. సందితులైరి తజాలిబడ నేమిటికి. మ॥
 చెబుదండ్రు. పదల్లులాత్మజులుసంసేత్యల్ప తుల్పగునిర్మలగ్నేహంబు. ట మున్నా
 తుకరుమహామాయాగుణభౌంతులైకలలోదోచినయథానా ల్పిజము లేక
 మానుబిదపకగర్భాంతకాలంబు. వ॥ మతీయుమాయాగుణప్రపంచంబు
 నెట్టిగడితత్వజులుని త్యానిత్యంబులగూర్చి సుఖదుఃఖంబులంజెందరజ్ఞు. గొం
 దలుయోగవియోగంబుల. సుఖదుఃఖంబులనొందుదురుతోల్లిమొక. మహా
 గహనంబునవిహం బులకున త భూతుండైన ఎరుకగలడతండుప్రభాతంబు
 ననొక్కనా డులేచివాటంబైన వేటతమక బున॥క॥ వలలురులుజిగురుగండలు
 జలిదియుజిక్కంబుధనుపుశరము. గొనిచుం. బులుగలబట్టెడువేడుక. నలుకు
 డు వెడలంగగదిలియడవికి నడిచె॥ ఇట్లడవికి జనితత్వ. దేశ బునందు॥క॥కట్ట
 లుకదిదుకచాటున. బిట్ట మరిచోలంగిచి. సునతైక. ల్పటివిరిచిక్కములో
 బెట్టుచువి. రి చెలోకభీకరలీలక॥ వ॥ మ యునాన విధ బులగుశకు. త బు
 నొంది. చుచునకలపక్షి. సంహారబద్ధకుండు. దనముందటగాలచొదితంబైన. పరిం
 చుచున్నకులింగపక్షి మిధునంబుంగను గొనియ దు గుంగినుతీంబిగిచి యొ
 క్కచిక్క బులొవే. కన. జూచిదుఃఖం. కులింగపక్షి ఇట్ల. యె॥ చ అడవు. మే
 త మేసిమనుష్యులకెన్నడు నెగ్గుజేయకి. క్కడవిహాసంప నెడకట కట్టడిబ్రంహకి
 రాతుచేతిలో. బడుమనివ్రాసె నేను. డ బాపవుడైన చుకంటికంతనె. కుడు
 బరువయ్యనే బతుకుకోమలియేమన సేతుక జెల్లరే॥ క॥వకమాటుమనలనంద
 ర. బ్రకటించికి రాతువలలబడ జేయకని. నొకటివ్వులబడ జేస్సి. వికట్యేతడతు

మైనవిధినేమందున్ || ఉ || అక్కలు రావు పిల్లలకు | అపటిను డియు మేతగానమిన్
 బొక్కు చు గూటిలో నెగసిపోవగ నేరవుమున్నది ల్లియే | దిక్కుననుండి వచ్చున
 న | త్రిప్పనిచూడ్కులనికి, నికి, నల్లిక్కులు చూచుచున్నవతిదీనత నెట్లు భరింతు
 నక, టా || అనివ్విధంబున || క || కుంతిత రాదముతోడను | గంఠమువోషింబవగచు
 ఖగము విహాననో | తగ్గుతుండైనకి రాతుడ కంఠిరగతి నేశునొక్క కోలంధరగూ
 లెఖగము ఘోషముతోడన్ | గాలముడాసిన నేలగూలక పోవశ మెయెట్టిగుణవం
 తులన్ || ఉ || గావున మీరు చచ్చు తరిగానరుచ్యదరి త్రిబడ్డధా | త్రివిధ దేహముం
 గదిసిదీనత నేడువ నేలపొందుచి | తావతులార వత్సర శతంబునకై నని జేశుచక్రి
 కిం | బోవుటదుర్లభంబుమృతిబొందిన వారలు సేరవత్తురే || వ || అని ఇట్లుక పటబా
 లకుండై న క్రీడించుచున్న యమునియు పలాలకాలాపంబులు విని సుయజ్ఞానిబంధు
 పులెల్ల వెరుగుపడి సర్వప్రపంచంబు నిత్యంబుగాదనితల | చిరోకంబుమాని సుయ
 జ్ఞానిసాంపరాయిక కృత్యంబులు సేసి చనిరంతనంతకుండంతర్హితుండయ్యెననిచె
 ప్పి హిరణ్యకశిపుండుదనల్లినిద చ్చుని భార్యలంజుచి ఇట్లునియె || క || పరులెవ్వ
 రుదామెవ్వరు | పరికింపగ నేకమగుట భావింపదుత | పురమనజ్ఞానము తేమిని | బ
 రులును మేమనుచుదోచ బ్రాణులకెల్ల || వ || అని తెలియ బలికిన హిరణ్యకశిపుని
 వచన బులు వినిదితికోడండ్రునుం దానును శోకంబుమానితత్వవిలోకనంబుగలి
 గిలోకనంబుగలిగిలోకాంతగగతుండై కొడుకునకు వగవక చనియెనని చెప్పినా
 రదుండుధర్మనందను కిట్లునియె || క || అజరామర భావంబును | త్రిజగద్రాజ్యంబు
 నప్రతిద్యంబుమోర్విజితాఖిలశాత్రవమును | గజరిపుబలమును హిరణ్యకశి
 పుడుగోరెన్ || వ || ఇట్లుగోరిమంద రాచలద్రోణకింజనియందుగాలి పెను వ్రేల నేల
 నిలువంబడి యూర్ధ్వ బాహుండై మిన్న జూచుచువాడిమయు ఖంఠులతోడి
 ప్రళయకాలభాసుండునుంబోలెదీర్ఘ జటారుణప్రభాజాల బులతోడ నెవ్వకిం
 దేరిజూడరాక పరమదారుణంబైన తపంబుసేయుచుండెనిర్జరులునిజస్తానంబున
 నుండిరంత || మ || అదరెగుంభినిసాద్రివై కలగె నేడంభోనిధుల్తారక | త్వగరెన్నం
 గ్రహసంఘులై దిశలువిచ్చిన్నాంతలై మండెదెల్లగరెన్ గుండెలు జంతుసంహ
 తికినుగ్రాజారదైత్యేంద్రమూ | ర్ధ్నదిశోద్ధూతనథూమ పేతికటలోదంచ త్త
 పోవహ్నిచేన్ || వ || ఇట్లుతెల్లిలోక్యన తాపకరంబైనదైత్యరాజతపోదహాకవి
 జ్యంభణంబునైరింపక నీలింపులునాకంబువిడచి బ్రహ్మలోక బునకు - జనిలోకే
 శ్వరుండై న బ్రహ్మకువిసెతులై ఇట్లునివిన్నవించిరి || క || దితికొడుకుతపము వేడిమి |
 నతితపులమైతిమింకనలజడివసురా | వతినుండ వెరతుమయ్యెది | గతిమూకిట దేవ

దేవకాదుణ్యునిది॥ మ॥ శంకా లేశ ను లేదు దేవప్రిజగత్సంహారముందేవతాసం
కోచంబును వేదశాస్త్రపదవిసంతే పముంబాలనేవంక జేతునటంచును స్వహ
తపోవ్యాప్తి తిది తంబులో॥ సంకల్పించెనిశాచరుండు ప్రతిసంస్కార బుజిం
తింపవే॥ శా॥ నీ వేరితదపోబలంబున జగన్నిర్మాణముంజేసి ఈ దేవాధిశులకంటె
క్కుదుశిరిఃదీపించితిబ్బంగిదా॥ నీవిశ్వంబుతపస్సమాధిమహిమ హింసించి
వేరొక్కవిశ్వావిర్భావకత్వశక్తిమదిలోనధింపించినాడిశ్వరా॥ ప॥ అదియు
నుంగాక కాలాత్తులగుజీవాత్తులకనిత్యత్వంబుగలుగుటంజేసి కపోయోగసమా
ధిబలంబుననకునిత్యత్వంబునంపాదించుననితలచిరాడనిమజీయునిట్లనియె.

—) *] బ్రహ్మదేవుండు హిరణ్యకశిపునకువరమిచ్చుట. (*] —

మ॥ భవదీయంబగుమన్నతోన్నతమహాబ్రహ్మ పీఠంబునం॥ స్రవాయం
బగుభూతియ్యభవమున్సృఖ్యంబునంతోషము॥ నృవనశ్రేణికిచ్చిదైత్యుత
పస్సూరీక్షాన్నివారించియోభువనాధిశ్వరకావవేసువనము ల్పార్థ ప్రసాదం
బున॥ ప॥ అనిదేవతలువిన్నవించినస్వయంభూతుండనుభవంతుండునేనన
లుమొగంబులవేల్పులప్రోడభృగుదత్తాదులతోడమందరవర్వతంబునకుపెచ్చి
యందునియ్యుచుక్కుడుచుచిపీలికావృతమేదోమానచర్మరక్తుండును వల్క్వి
కృతణివేణుపటలపరిచ్ఛన్నుండును మహతఃప్రభావసంపన్నుండునేఃరంప్ర
సివిడనీరదనీకరవినిరజబంధుడునుఃఖాలెనివసించియున్ననిజకారాతాంజూ
చివెరగుపడినగుచుట్లనియె॥ మత్తకోకిల॥ టనురారికులేంద్రనీక్రియనుగ్రమై
నతపంబుము॥ జేసిచూపినవారులేరికజేయువారునులేరునే॥ నీసమాధికిమెచ్చి
తిన్నిననీయభీష్టములిత్తునా॥ యాసమేటికితెచ్చువేగమహాత్మగోరుముకోరికెల్
శా॥ దంశవాత్రములున్బిపీలికలుమేదఃప్రవృత్తకబుల॥ స్పంశీర్ణంబులుసేసిపట్టి
తినంగాశల్యావవిష్టుండవే॥ వంశచ్ఛన్నతృణావళియుతహావల్మీమంది॥ ద్రియ
భ్రంశంబింతయులేకనిపునిలువంబ్రాణంబులెట్లుండెనో॥ ఉ॥ ఉత్సుకతంజలాన్న
మలనొల్లకనీక్రియచూటుదివ్యసం॥ వత్సరముల్పశీరమునవాయుపులున్నీలుపం
గవచ్చునే॥ యుత్సవమద్యమాకుమమునుగ్రతపంబునగెల్చితీవునేవత్సలతన్ని
నుగదియవచ్చితిగోరికెల్లనిచ్చె॥ ప॥ అనిపలికి నమక్షికాపిపీలికాభక్షిత
తైనరత్నోవినునిదేహంబుమీదం గమండలుజలంబుబ్రహ్మక్షించిననర్ధానవేం
ద్రుండుకమలాననకరకమలకమనీయకనకమయదివ్యామోఘకమండలునిర్గత
నిర్మలనిరభారాబిందునందోహసంసిక్తనకలాంగుడైతపంబుచాలించినాండ్ర
కిచకసంఘాతసంధాదితవామలూరుమధ్యంబువేలువడిమహాప్రభాబసౌంద

ర్యతారుణ్యసహితండును వజ్రనంకాశ జేహు దుశప్రసవకుండ ననీరసే
 ధననికరనిర్గతవహ్నియుంబోలె వెలుంగుచుజనుడెంచి మిదివిజానికనరోధ
 మ్రొక్కెగనివాగ్దేవిమనూనతకు సువిశేషాత్సవసంవిధాతకుఁ మత్సంత్రాత
 కున్సత్తపోనివహభిష్టవప్రదాతకుజగన్మాతకుందాతకు వివిధప్రాణిలలా
 టలేఖదహహవిద్యాచుసంధాతకు॥వ॥ ఇట్లుదేత్యేశ్వరుండుదివిన్నహ నవా
 హనునకుకరణీతలంబునడండప్రణామంబులాచరించి సంతోషభాష్పనలిలనం
 వర్ధితపులకా కుండై యంజలిజేసికంజగర్భనిమిదదృష్టిఁగడిగట్లతస్వరంబునని
 ట్లనిస్తుతి యంచె॥ నీకల్పాంతముననంధకారసంభృత మెనజగము నెవ్వడుకన
 వప్రకాశమున వెలింగించుచుమూడు ధంగులర జన్మత్వతమోగుణసహితుడ
 గుచుగత్పించరక్షించుగడపటబ్రహ్మచు నెవ్వఁడ్యుడున వహేతుఁగుచు
 శోభితుండై స్వయజ్ఞోత్తయై యొక్కడవిఁసిల్లు నెవ్వడువిఁతమె సి నమయమై
 వచాననప్రాణబుద్ధీద్రియ మతోడ నెవ్వడలఘుమహిమనడకునట్టిసచ్చిదా
 నందమయుఁకు మహితభక్తి నేంప స్కరింతు॥వ॥ దేవానీవు వివిధప్రాణంబగు
 టంచేసిప్రజా తినిమనోబుద్ధిజ్ఞేంద్రియంబులకు నశీశ్వరుండవుమహాభూతగ
 ణ బులకు యథారభూతుండవుప్రయీతనువునం గ్రతువు విస్తృతువునకల
 వియలునీతనపులుసర్వార్థసాధకులకుసాధనీయుండవు నీవయాత నిష్టాగరిష్టుల
 కుధ్యేయబగునాత్మకాలమయు డనే జనులకు వాయుర్నాశంబు జేయుదువు
 జ్ఞానవిజ్ఞానమూర్తివాద్య తరహీతున్తువంతరాస్మృతమూడుమూర్తులకు మూ
 లంబగుపరమాత్మప్రజీవలోకంబునకు జీవాత్మ పునినసర్వంబునునీవనీవుగాదివి
 విలేశ బువ్యకుండవుగాకపరమాత్మవైపు యపుకుషుండవై యనంతుడవై
 ననీవుప్రాణేంద్రియమనోబుద్ధిగుణంబులనంగీ రించిపర వేష్టిపదవిశేషంబునని
 లి ధ్ధాలశరీరంబునంజేసి ఇంతయుంబ్రహ్మచింతుపుభగవంతుడవై ననీవుక్రొ
 క్కెడననిమరియు ట్లనియె॥ క॥ కోరినవారలకోర్కులు నేరువుతో నిచ్చిమను
 పసీక్రియనన్యు లేరకుకరుణారనే గోరెదనీవిచ్చె దేనిగోరికెలభవా॥ శా॥ గా
 లింగుభీనినగ్నింబుపురనాకాస్థలిందికుల ప్రేంఘప్రములందమఃబ్రభల
 భూరిగ్రాహరక్షమృగ వ్యాధాదిత్యనరాదిజంతుకలవ్యాప్తిస్సమస్తాస్త్రాస్త్రా
 శ్చిత్తువులేవ జీవనములోకాశీశ ఇష్టివవే॥ వ॥ మఱియురణంబులందుదన
 కెమగు లేనిశౌర్యంబునులోకఫాలురసతిక్రమించుమహీమయును భువనత్రయ
 జయంబున హిరణ్యకశిపుండుగోరిన తనితపంబునకున్సంతోషించి దుర్గభంబు
 డై నవరంబులన్నియు చ్చికరుణించివిరించియిట్లనియె॥ శా॥ అన్యకశ్యపపుత్ర

దులభమలీయధాంబులెవ్వారికిఁ న్నన్నెవ్వరలుగోరరీవరమలన్నోదించి
 తీర్చియెడఁనన్నంగోరినవెల్లనిచ్చితి బ్రవీణత్వబుతోబుద్ధినం పన్నన్వ బుర
 నుండుమీనుమతివే భద్రకేశీలుండవే వ॥ అని ఇట్లు మోఘంబులై నవరంబులి
 చ్చిదితినందనుచేతంబూజితుండేయరవిందనంభ వుండుబృందారక సందోహ
 సాద్యమానుండగుచునిజవందరంబునకుంజనియెనివ్విధంబునిలిపారాతివర
 పరంపరలునంపాది చుకొని॥క॥సోదరుజ పినపగకై యాదరమించు యులేక
 యసు శేంద్రుండుక॥జోదరుపై వేరమదు రాక్షసరతు డగుచుజేసెమనుజా
 ధీశా॥ సీ॥ ఒకనాడు గంధర్వ యూథంబుపరిమార్చు దివిజలనొకనాడు దెరలనో
 లు భుజగులనొకనాడు భోగంబులకు బావుగ్రహములనొకనాడు గట్టివేచు నొ
 కనాడు యక్షులను గ్రతదండించునొకనాడు విహగులనొడిసిపట్టు నొకనాడుసి
 దులనోడించిబంధించుమనుజులనొకనాడు మనమడంచు గడిమి నొకనాడుకిన్నర
 ఖచక సాధ్యచారణప్రేతభూతపిశాచవన్య సత్వవిగద్యాధరాదులనొహంబు
 దితి ననుహించుదున్నచా శేజుడగుచు॥ క॥ అట్టితోడగోబుల గట్టనుకంగులు
 ద్రోచిక్రవాదులతో జట్టువిడిసిదిక్పాలురః ప్టణములుగొనియెనతడుబలమున
 నధిపా॥క॥కృతలై సంప్రాప్తమిద ర్దశవై సర్వంకభోగదై తేయాజ్ఞాపశలై నిశలు
 నుదివములు దిశలెల్లనుగట్టువడియిదీ తననఘా॥ వ॥ మఱియునద్దానవే ద్రుం
 డువిద్రుమసౌపానంబులును మరకతమణిమయ ప్రదేశంబులు వేదూర్యర
 త్నస్తంభనముదయంబులును జంద్రికాసన్నిభస్ఫటికనంఘటితకున్య బులు
 నుపన్మరాగపికనకవాటగేహళివిట కవాతాయనంబులును విలంబమాన్మము
 త్తాఫలదామవితానశోభితధవళపర్య కబులును వివిధవిచిత్రవిమారంబులు
 ను నిరంతరసురభికుసుమఫలభరితపాదప హోద్యాంబులును హేహారవి
 దసౌగంధికబంధురసరోవరంబులును రమణీయరత్నప్రాసాదవి శేషంబులును
 మనోహలపరిమళశీతలమ దుమారుతంబులును మృదుమదురనినదకీరకోకిల
 కు కోకాహలంబులునుగలిగి విశ్వకర్మనిర్మితంజైతై లోక్యరాద్యలక్ష్మీకో
 భితంజైన మహేంద్రభవనంబుజొచ్చి॥మ॥ దితిపుత్రుండుజగత్రయైకవిస్వదే
 దేవేంద్రసింహాసనో ద్ధతుడై యుండహరాచ్యుతాంబుజభవు ల్ద్వింగభితిస్స
 యా॥ గతులై తక్కినయక్షకిన్నరుమరుగ్ధ భవసిద్ధాదులనతులై కాకలిచ్చి
 కోలురతనిన్నానాప్రకారంబులక॥ శా॥ యేదిక్పాలురజూచినేడలుగునో యే
 దేవుబంధించునో యేదిగ్భాగముమీరదాడిచనునోయేపాణిలంజంపునో
 యీదయితేశ్వరుడంచునొందొరులుదా రిందాదులాస్థాభూ వేదిన్మెల్ల

సనిక్కిచూతురుభయా నిభూతరోమాంచులై || నీ || కోలాహలము మాని
 కొలువుడిసురలార కలగిదీవి పుండతపసులార | ఘాలెత్తుకుడునికి పన్నగేం
 ద్రములార ప్రణతులయిననుడు దిక్పాలులార | గానంబుసేయుడు గందర
 వసులార నడదడిబడకుడి సాధ్యులార | యాడుడుస్వత్వంబులప్పరోజను లా
 ర చేరికమ్రొక్కుడు సిద్ధులార | శుద్ధకర్పూరవాసిత సురభిమధుర | భవ్య
 నూతనమే తేయపానజనిత | సుఖవిలీనతనమరారిసాక్కినాడు | శాంతితేదం
 ద్రునిచ్చులుచారులధిప | శా || లీలోద్యావలతానివాసమలలోలీలా వలయుక్తు
 డయి | హాలాపానవివధమాసమవలలావ్రతతామ్రాక్షుడయి | కేళిదేల
 గనేసుదుంబురుడ సంగీతప్రసంగ బుల | న్వాయంబుగఱుంగ జేయుము
 దేవ ద్వేషిచర్మశ్వురా || క || యాగములుబుధులుధరణి | భాగములంజేయుము
 డబులబెంచిసావి | భాగమలదానగైకొను | జాగింపడుదైత్యుడమరగం
 భుంబునకు || నీ || సకలమహాద్వీపనహితవిశ్వభరాస్థలినిదున్నకవ దుసస్యచ
 యము | కామధేన్వాదులకరణిర్ధులు గోరుకోర్కులుగగనంబు గురియుమం
 దు | వవధులేడునువాహినిసందోహములునువీచులరత్నములుసహించు | ను
 క్తిరుహంశులునొక్క కాయంబున ఖలతు గుణములనతిశయిల్లు | సంబసం
 పూరితగ్రోణులగుచునొప్పు | బర్హతంబునన్వదికాలవివిధ | గుణములెల్లను
 దానెత్తెకొనుచుదైత్య | విభుండుతైలోక్యరాజ్యసంవృద్ధి నొంది || వ || ఇట్లున
 కలక్కులునిజికంచిలోకకనాయకుండ | తయచ్చాప్రకారంబుననిండ్రి
 యునుఖంబెలరభివిచుచుందనియక శాస్త్రమాగకంబునతిక్రమించిరించి
 వజ్రబుతదుర్వారగర్వాతిరేకంమనసుపర్వారామై శ్వర్యవంతుండయిపెద్ద
 కాలంబుజ్యంబుసేయునెడ || ఉ || ఏన్నడువాదిక్కుగలదెన్నడుదైత్యునిబా
 ధమానుమే మెన్నడువృద్ధిచొందగలమెన్నడురక్షకుడంచుదేవతాకిన్నరసిద్ధి
 సాధ్యమునిభేచరనాయకులాశ్రయించిరా | పన్నగతల్పుభూరిభవబంధవిమో
 చనబ్రహ్మోచన || వ || ఇట్లుదానవేంద్రునియు గ్రదండంబునకువెఱచియన
 వ్యతరణ్యులైరహస్యంబెనదలుగుడుకొవి || ఉ || ఏక్కడనున్నవాడకగధీశ్వ
 రుడత్మయ్యుడుమాధవుం డెక్కడికేగి శాంతులుమునీశులుబిక్షులురారు
 క్రవ్వులం | దిక్కులునెల్ల నెక్కడందుదింపొందిక్కగునట్టిదిదిక్కుకై | మ్రొ
 క్కిదమేముహస్తయుగములునుకుళించిమదీయరక్షకు || వ || అనిమఱియునా
 గురనిగ్రుమానిచిత్తంబులు పలాయుత్తంబులుగానీ సమాహితబుద్ధులై భ
 వంతుండునుమహాపురుషుండునుమహాత్ముడును విశుద్ధజ్ఞానందమయును

శ్రీమదాంధ్ర మహాభాగవతము.

దుర నేనశృషీ కేశునకునమస్కరించిచున్న యెడ మేఘవనమాత గంభీరనిన
దంబునదిశలుమోయించుచు సాధులకునభయంబుగావించుచదృశ్యమానుం
డునుంగాకవరమేశ్వరుండైనహరియిట్లునియె॥ ॥ భయభాజెందకుడయ్యనిర్జర
వదుల్బద్రంబుమికయ్యః స్వముక్తాధయభూతనంతతికిమత్సందర్శనప్రాప్తిః
వ్యయంచేరులుగుదన్విగతుతద్యపారభాషావిసర్జయముగాలముగూ
డజపెనజనుండందాతమిత్రోవలక॥ ౩॥ శుద్ధసాధులందుసుతలందుశ్రుతు
లందుగౌపులందువిప్రకోటియందుధర్మపదవియందందగిలినాయుతమవా
డెన్నడలగునాడెహింసజెందు॥ క॥ కన్నకొడుకుశమదమసంపన్నుడనిరే
రిడనకప్రహామనివాడెన్నడురోషబుననాపన్నతనొందించునాడెపట్టిన
ధితుక॥ ౪॥ వేదోదత్తనరప్రసాదగరిమన్విడింతవాడయిమిమునాభద్రుజే
యుచునున్నవాడనిమదివ్యాపింతుభావించినేసాధింపందజీకాదుకావునగ
డకసిరించితీస్మిదట॥ నాధింతున్పురలారనేసనుడాశంకింపమికేటికిక
వ॥ ౫॥ యిట్లుదనుజమరకనుడుదేశించినలిపులుగుంపులగొనిప్రసిక్తి
రక్కసుండుమ్రుగ్గుటనిక్కబనితమతదిక్కులకుంజనిరిహిరణ్యకశిపునకువి
చిత్రచరిత్రలునలపురుపుత్రులుభ్రసించిరందు॥ ౬॥ తనయందునిఖిలభూతము
లందునొకభంగినమహితత్వబునజరుగువాడు॥ పెద్దలబొడన్నభృత్యుని

—[॥] ప్రహ్లాదచరిత్ర ప్రారంభము. [॥]—

కైవడిజేరినమస్కృతులేయువాడుకన్మదోయికినన్యకాంతలడ్డంబైనమా
తృభావముజేసిమఱలువాడుదల్లిదండ్రులభంగిభావవృత్తనుదీక్షలగావ
జింతించువాడు॥ సఖులయెలసోదరిస్థితిజరుపువాడు॥ కైవతములంచుగురువు
లగలచువాడు॥ లీలలదునుబోంకులులేనవాడు॥ లతితమర్యాదుడయినప్రహ్లా
దుడధిపమతియును॥ ౧॥ ఆకారజన్మవిద్యార్థవరిష్టుడయిగర్వసనస్తంభపంశ
తుడుగాడు॥ వివిధమహానేకవిషయసంపన్నుడయిసంచేంద్రియములచేబట్టు
పడడు॥ భవ్యనయోబలప్రాభవోపేతుడైకామరోహదులగ్రంధుకొనడు॥
కామిప్రమఖభోగములెన్నిగలిగినన్యసంసక్తిరావంకబోడు॥ విశ్వందు
గన్నవిన్నయర్థములందువసున్వస్థిజేసివాంఛనిడదుధరణినాథదైత్యతదయుం
డుహరిపరతత్రుడేహతాన్యతంత్రుడగుచు॥ ౨॥ సద్గుణులులెల్లసంఘంబులై
వచ్చియనురరాజతనయనందునిలిచిపాపిచపువిష్ణుబాయతివిధమున॥ నెపు
డుదగిలియుందునిర్మలాత్మము॥ పగవారిననురేంద్రులుస్సభలలోప్రహ్లాదసం
గాళు॥ స్పృదుణోపేతునెందుమేమిటుగమంచన్వృత్తబంధంబులంబాగ

డంజోత్తురునత్క వీద్రులక్రియన్యూనాభమిబోటన | స్థగవద్భక్తులుదైత్యరాజ
తనయుంబాటికి కీర్తింపరే || క | గుణనిధియగుత్రీహ్లాదుని | గుణముల నేకము
లుగలవుగురుకాలమునకా | గణుతింపనశ్వంబులు | ఘడిసతికిప్పుహాన్పతికినిభా
షాపతికి || ౬ || ఇట్లుసద్గుణగరిష్ఠుండేన ప్రక్షాదుండుభగవంతుండైన వాసుదే
వుఁ యందు సహజన వర్ధమాననిరంతర ధ్యానరతుండై || సీ || శ్రీవల్లభుండుద
న్నదేరినయల్లెనజెలికాండ్రినవ్వరి జేరమటచు | సురాసరితనమ్రోలకాడిన
స్తై ననసుర బాలురతోడవెటచు | భక్తవత్సలుఁడసంభాషించినస్తై నర
భాషకుమాట బయక వెటచు | సురవంద్యుడనలోసజూచినయస్తై నజోకి
వశస్తంబుజూడిమటచు | హరిహదాంభోజయగచింతనామృతమున | సంతర
గంబుండినస్తై ననతడు | నిత్యపరిపూర్ణ డగుచునన్నియునుమటుచి | జడతలే
కయయుండునుబడునిభంగి || శా || పానీయంబులుద్రావుచు గుముచుచు స్నా
షించుచున్నాసలి | ల నిద్రాదులుసేయుచుందిరుగు చులక్షించుచుసంతత | శ్రీ
నారాయణపాదవద్భయ గళచింతావృతాస్వానసం | ధానుండై మటచున్నగా
రసుతుడేతద్వి శ్వమున్భావరా || సీ || వేకుంతచింతావిచజితజేష్టుడై యొక్క
డునేడుచునొక్కచోట | సశాంతహరిబావనారూఢచిత్తుడేయద్ధతుడే పా
డునొక్కచోట | విష్ణుడింతియెకానివేళొందులేద యెత్తిలినగుచు డునొక్క
చోట | నలినాక్షుడనిధానముగంటినేననియుబ్బి గంతులువేచునొక్కచోట
బయకునొక్కచోటబరమేవగేధివు | బ్రణయహషజనితభాష్పసలి | మిశితవు
లకుడేనిమీలితేత్రుడే | యొక్కచోటనగుచును రకుండు || ౧ || ఇట్లుపూర్వజ
న్మవరమభాగవతసంసగ సమాగతంబైనమకుందచరణావిందసేనాతిరేకు
బున సఖర్వార్యాణభావంబువిస్తరించుచునప్పటప్పటికిదుజనసంసగనిమి
త్తబునందనచిత్తంబన్యాయ త్తంబుగాఁకనిజాయ త్తంబుసేయుచున పమత్తుం
డుమనంసారనివృత్తుండునుబుధజనవిధేయుండునుమహాభాగధేయుండును సు
గుణమణిగణ గరిష్ఠుండును పరమభాగవత శ్రేష్ఠుండును గర్మబంధులాలవి
త్తుండను బవిత్రుం నైనపుత్రునియందువిరోధించిసురవిరోధియను కంపలేక
చుంపంబు పెననిలకిననారదునకుధర్మజుండిట్లనియె || శా || పుత్రుల్నేనసరకు
జ్జుజనకుల్పోషేంతురెల్లప్పుడు | స్మిత్రత్వంబునబుద్ధి జెప్పిదురితోనే పంబువా
రింతురే | శత్రుత్వ బుంపలంపరిట్టియడనాసౌజన్యరత్నాకరుక | బుత్రున్యోకప
విత్తుడండ్రమిగులస్వాధింపనడ్లొచ్చేనే || ౬ || బాలుర బ్రభావిశాలుహరిపాదప
యోరుహచి తనప్రియా | లోలుగృహళుసాధుగురుల కపదానతభాలుసమ

లశ్రీలునమస్తనభ్యనుతశిలువిఖ. డితమోహవల్లికాజాలునదేలతం. డ్రీవదజం
 పగబంపుచునీంద్రసెప్పజే|| అనివారదుండిట్లనియె|| శా|| లభ్య దైవసురాధిరా
 జవనములక్షింపఁదశ్రాంతమా| న్నభ్యత్వ బువనమన్నవాడబలుదై బాడ్య బు
 తోవీడువి| ద్యాభ్యానంబునగానితీ ప్రమతిగాడంచువ్విచారిరిచిదై బాడ్య జు
 డొక్కదినంబునంబ్రయనుతుస్వీక్షించిసోత్కంతుడయి|| క|| చదునివాడజ్ఞం
 డగు | జదివినదనద్విపేకచతురతకలుగుం | జమవగవలయునుజహలకు| జ
 దివిం చెననాద్యుభాద్దజమవుముతండ్రి|| వ|| అనిపలికియనుగలోకపురోహితు
 డగుశుక్రాచార్యుని వకులబ్రచండామరులరావించి సమీరించి ఇట్లనియె||
 శా|| అంధ పకియనున్న నాడుపలుకండస్తత్ప్రవాపక్రియా| గ్రంథంబించుక
 లేమమీరుగునుపుగ్గురుణ్యచిత్తుల్మనో| బంధుల్బాన్యులుమాకుజెద్దలు మ
 ముంబాటించిఈబాలకు|| గ్రంథంబుల్ప దివించినీతికుశలుంగాజేసిరక్షింపరే||
 వ అనిపలికివారలకుంబ్రహ్మదునప్పగించితోడ్చొనిపొండనినవారునుదనుజరా
 జకుమారునింగొనిపోయి యతనికిసవయస్కులగునహశ్రోతలైనయసురకుమా
 రులంగొందరంగూర్చి|| ఉ|| అ-చితభక్తితోడుదనుజాధిశగేహసమీపమంబ్ర
 వే| శించినుగారిరాజసుతుజేకొనిశుక్రకుమారకుల్పతి | పించిరిపాతయోగ్యము
 లుపెక్కులుశాస్త్రములాకుమారుడా | లించిరించెన్నయుజలింపనివేష్టవ
 భక్తిపూణుడై|| క|| ఏపగిదివారుసెప్పిరినాపగిదింజెప్పుగా ఇట్లనియా| తేప్పి
 పడుతానన్నియు| రూపించినమిప్యసినిరూతమనిష|| శా|| అంతంగొన్నిదినం
 బులేగినసురేంద్రారాతిశంకాన్విత| స్వాతుండై నిజనందనుంగుకుపులెజాడం
 బరీంపించిరో| భా| ంతుం దేమిపరించెనోపిలిచినంభాపించివిద్యాపరి| శా| తిం
 జూచెదగాక నేడనిమహాసాధాంతరాసీనుడై|| ఉ|| మోదమతోడదైత్యకుల
 ముఖ్యుడురమ్మనిచీరబంచెబ్ర| ప్లవకుమారకున్భవమహర్ణవతాకుగామరో
 షలో| భాగివిరోధిరర్హరిహరకుగేశవచింతానాన్యతా| న్వాదకతోరకుంగలు
 పజాలమహి| గ్రవనీధారకు|| వ|| ఇట్లుచారులచేత నాహూయమానుం
 డై ప్రహ్లాదుండుచనుదెంచిన|| శా|| ఉత్సాహప్రభుమత్రశక్తియుతమేయద్యో
 మారూఢసంవిత్సంపన్నుడవ్వేతివేచదివితేవేదంబులున్యాస్త్రము| ల్వత్సార
 మ్మదేరజీటికొడుకు స్వాత్సల్యసంపూర్ణుడై| యుత్సంగాగ్రముజేర్చిదానవవి
 భుండుతరంతదీపిపగ|| క|| అనుదినసంతోషణములు| జనితశ్రమతాపదుః
 ఖసంతోషణము| ల్నయలసంభాషణములు| జనకులకుంగర్జయుగళసద్భూష
 ణముల్|| వ|| అనిమరియుబుత్రానీకెన్యుదిభద్రంబై యన్నది చేస్తుమనిసంగ

స్వతంత్రుడై బ్రహ్మచర్యమునందుండి ట్లయ్యె॥ చ॥ ఎల శరీర భారమును నిల్లని దీక్షితుని తిలకి
పలం॥ ట్లయ్యె దీక్షితుని మనము తిథి మణిబుసభిన్నులై ప్రవ॥ తిలకింప నర్హముం
తనిదివ్యకళామయమంచు నిష్ఠాసం॥ మల్లము జేర్చి తారడవినుండుట మేలుని శాచ
రాగ్రణి॥ వ॥ అ కుచూహండాడిన ప్రతిపక్షానురూపంబులయిన నల్లపంజలువి
నిదారవే॥ గ్రుండునగుచు నిట్లయ్యె॥ క॥ నెటులాడిన నెటులాడదు॥ ట్లయ్యె పలు
క నెటుగ రెల్ల శిశువులుం॥ వట్టిచియెవ్వ రేనియుం॥ బట్టించుకొనాలకు॥ కుచరస
తంబుల్॥ శా॥ నాకుంజూడగ జోద్యమయ్యెడుగ వానాతండ్రికి బుద్ధిదా॥ కుక
లోలవోచెనోపరులుదుర్మీతువులి పించి॥ యేకాంత బుధభారవల్పులికికో
యిదానవశ్రేణికి॥ నైపుకుతుండు శ్రావరాధుడతనివర్ణింపనీ కేటికి॥ మ॥
మీరతంకోలుట యోనురాధిపతుల స్పృక్కించుటో సిద్ధులగ॥ బర వేధించుట
యోముని ప్రవరులన్బాధించుటో యకుకి॥ స్వరగంధర్వవిహంగనాగపతులన్న
శంబునొందించుటో హరియలచుంగిరియంచు నెల చెడ మోక్షంధుండవై పుత్ర
కా॥ వ॥ అనినదండ్రి మాటలకు బుగోహితు॥ గీ॥ చిప్లదా డిట్లయ్యె మో
హనిర్మూలంబుజేసి యవ్వనియందునత్పరులై సయెట్లుక గలపురుషులకు బరు
లుదారనియెగునూయాశ్చతంబై నయనద్లాగ్న్యాంబగు భేదంబుగానంబడదట్టి
పరమేశ్వరుంకునమస్కరించెన॥ శా॥ అజ్ఞానాందరు మేముదా॥ నుచునూయం
జెరిసర్వాత్మకుం॥ బ్రజ్జాలభ్యవరాన్వయ క్రమనులన్బాషింపగానేరరా॥ జ్ఞా
సాపథమందు మూఢులుగ దాచింతింప బ్రహ్మదివే॥ దజ్ఞులత్పరమాత్మునిష్ఠా
నితరులర్చింపగానేతుక రే॥ గీ॥ ఇనుమయన్కాంతనన్నిధి నెట్లుభ్రాంతి॥ గు
న్మాషీ కేశునన్నిధి నావిధమున॥ గరగుచున్నదిదైవయోగమనజేసి॥ గ్రాంహ
ణోత్తమచిత్త బుభ్రాంతమగుచు॥ సీ॥ మందారమకరంద మాధుర్యమునజే
లుమధుప॥ బులోవునేమదశములకు॥ నిర్మలమందాకినీవీచికలదూగురాయం
చచను నెతరంగిణులకు॥ లలితరసాలపల్లవఖాదినైచొక్కుకోయి లనేరు నెకుత
జములకు॥ బాణ్డేదుచంద్రికాస్ఫురిం॥ చకోరకమరుగునేసాంధ్రవీ హారమా
లకు॥ సంబుజోదరుదివ్యసాదారవిం॥ శీచింతనామ్మతపానవిశేషమత్త॥ చి॥
మేరీతినితరులజేరనేర్చు॥ విచితగుణలమాటలు నేయువేల॥ వ॥ అనినవినిరోపించి
రాజసేనకు॥ డైనపురోహితుండు ప్రక్షాదుంజూచితిరస్కరించి ఇట్లని చె॥ ఉ॥
పంచశర్వయస్కుడవుగా॥ డవిండుకగానితేవుభా॥ షి॥ చెమతర్కవాక్యం
లజెప్పినాశాస్త్రములోనియర్థము॥ క్కించుకయైరజెప్పననురేం మునిముందట
మాకునాడలల్ప॥ మనోనంజనేసితివినైరివిభూషణనంశదూషణ॥ చ॥ తనయు

దుగాఁశాత్రపుమదానవభతకకువీడుదైత్యచం | డనవ. మందుగంటకయత
 యీజాతముభ. గిబుట్టిదా | డనపతితంబురాక్షసకులాంతకు బ్రస్తుతిసేయుచుం
 దుదం | డనమునగా. శిక్షలకు డాయకుపట్టు. కొట్టుకుద్ధ. ౯ || ౬ || నీపాదనిబడి
 వింతుము | పాదములాన ఇంక సేపుణతతోడం | గోపితుముదండింతుము | గోపి
 పకుమయ్యననుజకు జరవింటే || వ || అనిమతియునారాచపా సేకివినితోపాయ
 మ్ములంబుగోహితుండ వెరపుజాపుచురాడనన్నిధి బాపితొడుకొనిపోయమే
 కాంతంబున || క || భార్గవనందనుడతడికి | మర్గముసెడకుండ బెక్కుమారుమని
 చ్చు | ల్వర్తత్రితయ ముజెప్పెన | నిర్మళమగుమతివి శేషమమరన రేంద్రా || వ || ఇతి
 యుగురు. దుశిష్యానకు సామదానభేదడండ్ పాయంబుల నెఱిగించి నితిగోవి
 దుండయ్యెననినిశ్చయించితల్లికి నెఱిగించి ల్లిజేతనలంకృతుండైనకులదీపకు
 నవలోకించి || ఉ || త్రిపుకుమన్నమామతమదీర్ఘములై నతివర్గపాఠము | ల్లప్పుకు
 మన్న సేదు మనదైత్యన రేణ్యునిమోల నేమము | జ్ఞేప్తిననీతిగానిమజీసెప్పకు
 మన్నవిరోధిశాస్త్రము | ల్విప్పుకుమన్నదుష్టమగువిష్ణుచరిత్రకధార్ధజాలకు
 వ || అ || బుజ్జగించిదాన వేశ్యరునిసన్నిధికింరోడి తెచ్చిన || సీ || అ || గడ్డునకుమాద
 జానుచింతనసుధామాధుర్మున మెనుమాటచువాని | నంభోజగర్భాదులభ్య
 సింపగతేని హరిభక్తిపుంభావక్తైనవాని | మాతృగర్భముసోచ్చిమన్నది యుద
 లుకాజితమచ్యుతుమీదజేర్చువాని | సంకించితనలోననఖిల ప్రపంచంబుప్రీతి
 స్థుమయమని నెలగువాని | వినయకారుణ్యబుద్ధివివేకలక్షణాదిగుణములకా
 లపట్టయినవాని | శిష్యబుధలోకనంభాప్యజ్ఞతీగురుని | ముండటికిద్రోవ్యేతండ్రి
 కిన్చుకు. మనుచు || క || శిక్షించితిమన్యములగు | పక్షంబులుమానినీతిపారగు
 డయ్యె | వ్రతోనంశాధిశ్వర | వీచింపుమునీకుమారువిద్యాబలము || వ || అనిభలి
 కినశుక్రకుమారకువచనంబులా ణించి దానవేంద్రుండు డనకుదండప్రణా
 మంబుజేసినిలుచున్నకొడుకునుదీవించి బాహుదండంబులుసాచిదిగ్గునండగ్గుం
 దిగిచిగాఢాలింగంబుసేసి తతాడమిదనిమగోనిచుచుదువ్వి చుబుకంబువుని
 కిచెక్కిలిముద్దుగొనిశిరంబుమూర్తి నిప్రేమాతిరేకసంజనిత బావ్పబిందుసం
 దోహంబులనతని వదనారవిందంబువడుపుచు మందమధురాలాపంబుల నెట్లని
 యె || శా || హృద్యంబయ్యెమనింతకాలమరి ౭౯ శోధించియేమేమినం | వేద్యాం
 శంబులుసెప్పిరోగురువులేవెంటపఠింపించిరోవిద్యాసారమెరుంగగోరెదభవద్వి
 జ్ఞాతశాస్త్రంబులో | పద్యంబాక్కటిజెప్పినార్థముగ. డాత్పర్కంబుభాషించు
 మా || శా || నిన్నున్నొచ్చురునీతిపాఠమహిమ న్నితోడిదైత్యార్థకు | ల్లన్నారన్ని

యుజెప్ప నేతురుగదా గ్రంథార్థముల్బలులై | యన్నా యెన్నడునీవునీతి మతి
 పొదంచున్మహావాంఛతో | నున్నాడన్ననుగన్నతండ్రిభవదీయోత్కర్షతన్మావ
 నే || ప|| అనినగన్నతండ్రికిబ్రయనందనుడైన ప్రక్షాదుండిట్ల యె || క|| చదివిం
 చిరి : నుగురువులు | నదివితిథర్మార్థముఖర శాస్త్రబులునే | జదివినవిగలివుపె
 క్కులు | చదువులలోవర్మమెల్లజదివితితండ్రి || మ|| తనుహృద్భాషలసఖ్యము
 స్తవణముందానత్వముచ్చదసా | ర్చనమి లేవయునాత్మలో నెరుకయున్సం
 కీర్తనల్పింతనం | బునీతోన్మిదిభక్తిమార్గములనర్వాత్మకాచరినమ్మిన | జ
 న్మదేయుండు బభద్రమంచుతె | తున్సత్యంబుదైత్యోత్తమా || శా|| ఆంధ్రుం
 దయనుల్లహాబధిరశంఖూరావముల్మాకస | ద్గ్రంథాఖ్యాపనముల్నవుంసకవ
 ధూకాంక్షల్పతఘ్నావలీ | బంధుశ్యంబులుభస్మసావ్యములు లుబ్ధద్రవ్యము
 ల్క్రోధనాద్గంధంబల్పరిభక్తివర్జితులురి కవ్యర్థనంసారముల్ || నీ || కమలా
 తునర్చించుకరముబకరములు శ్రీరధువణింంచుజీహ్వాజిహ్వా | సరరక్షకుని
 జ్ఞాచుచూక్కులుచూడ్కులు శేషశామికిమొక్కుశిరముశిరమ | విష్ణురాక
 ణింంచువీనులువీచలుమధువేరిదివిడినమనముమనము | భగవంతువః గొను
 పదముల పదమలుపుకుపోతమునిమిదిబద్ధిబుద్ధి | దేవదేవునిజింతించుదినము
 దినము | చక్రసాస్తు బ్రకటిండుచదువుచమవుకు భిసీధవుజెప్పెడిగురుడుగురు
 డు | తండ్రిపారిజేరుమనియెడితండ్రితండ్రి || నీ || కంజాక్షునకుగానికాయంబుకా
 యమేపనకుంబితచక్రభస్మిగాక | వేకుతుబాగడనివక్త్రంబువక్త్రమే
 ధవధమధ్యతోడిధక్కగా | కహరిపూజనములేనిహస్తంబుహస్తమేతరుశా
 ఖనిర్మితకర్విగాక | కమలేశుజూడనికన్నులుకన్నులే తనకుడ్యజాలరంధ్రము
 లుగా | చక్రికింతలేనిజస్మబుజస్మమే | తరలనలిబుద్బురంబుగాక | విష్ణుభక్తి
 లేనివిభధుండువిసిధుడు | నాదయుగముతోడిపశువుగాక || నీ || సంసారజీమూ
 తసంఘంబువిచ్చునే చక్రిదాస్యప్రభంజనములేక | తాపత్రమాభిలదావాగ్ను
 లాదునెవిషుసేనాత్మతృప్తిలేక | సర్వంకషాఘాతుజరాసులింకునేహరిషనీ
 షాబడబాగ్నిలేక | ఘవిపదాడాంధకారంబులడగునే పద్మాక్షునుతిరవిప్రభ
 లులే | నిరుపమాపునరావృత్తినిష్కళంక | ముక్తినిగొనవచ్చునేముక్త్యమేన
 శాబకకోదండచింతనాంజనములేక | తామరశగన్బుకునైనదానవేం || ప ||
 అశ్రద్ధవిధంబు పెరపుమరపునెరుంగ | తనులుకుజెడిపలికెడికొడుకునుడువులుసె
 వులకు | కులయనో | వినగటములదరబెదవులుగదచుచునదరిపడిగురుసుతు
 ని | గనుంగొని నిమతకధన బుగరపినాడవనిదాన వేశ్వరుండిట్లనియె || చ || ప

టుతరనీతినాస్త్రచయ వారగుజేసెదనంచుబాలునీ | వటుగోసపోయివాగీకినన
త్వాములై నవిరోధి శాస్త్రము | ట్టుటిలతజెప్పినాడవు భృగుప్రవరుండ - టగచు
నమ్మితిం | గటకటబ్రాహ్మణాకృతివిగాక యధార్థపుబ్రాహ్మణుండ వే || క || ధర్మ
తరవతననులును | దుర్మత్రులున్నే నజనులదుఃతములొందు | స్మర్మములుకల
చికల్మష | కర్మలరోగములునొందుకై వడివిప్రా | అనిరాజునకుంబురోహితుం
డిట్లనియె || ఉ || తప్పులులేవుమావలనదానవనాథవిగోధ శాస్త్రము | లెప్ప ము
క్రూరులై నరులు సెప్పరుమీచరణంబులానను | మ్మొప్పుడనీకుమాంబుకునింత
యన్నే వమనీషయెవ్వరుం | జెప్పెడిర టిగాదుప్రతిచి తదలంపుమునేర్చునన్వ
డి || క || పుత్రులముపురోహితులము | పాత్రులమేమదియుగాక భార్గవు - ముని
పుత్రునినిటువలె జేయద | శత్రులమేదైత్యజలధిచంద్రమవింటే || వ || అనినగు
రునందనుంగోపి పక దైత్యవల్లభుండుకొడుకునవలోకించి ఇట్లనియె || క || వా
జ్జలు సెప్పనియీమతి | మజ్జాతుడవై ననీకుమజీయెవ్వనిచే | నుజ్జాతమయ్యెబాల
క | తజ్జనులం జేరుగొనుచు తగనామాలిక || వ || అనినదండ్రీకిబ్రక్కాదుండిట్లని
యె || ఉ || అచ్చపుడీకటింబడిగృహప్రతులై విషయప్రమత్తులే | చచ్చుచుబుట్టు
చున్నటలజర్మితచర్మణులైనవాకిం | జెచ్చెరబుట్టునేపరులు సెప్పినన్నే న నిజేశ్చ
న్నే ననే | మిచ్చినన్నే నగానలకునేగినన్నే నహరి ప్రబోధముల్ || ఉ || కాకనివాని
నూతగొనికాననివాడుః భీష్మవస్తువుల్ | గాననిభంగిగర్మములుగైకొనికొందరు
కర్మబద్ధు | కానరువిష్ణుబాండరటగండరకి చనవేష్టవాంఘ్రిసం | స్థానరజో
భిషి కులగుసంహృతకర్మబదాన వేశ్వరా || శా || శోధింపంబడెనర్వశాస్త్రము
లురత్నో నాథవెయ్యెటికి | న్నాథల్పాధవ శేముషీతరణసాం గతంబునంగాకదు |
శ్రేధందాటగవచ్చునేనువవధూ మీనోగ్రవాఛామనక్రోధోల్లోల విశాలసం
వృతిమహా ఘోరామితాంభోనధిక || వ || అనిపలికినకొడుకునుదిక్కరించిమ
క్కువసేయకరక్కసులరేడు దనతొడలపైనుండనీక గొబ్బునదిగద్రొచ్చి నిబ్బ
రంబగుకోపంబుదీపింప వేడిచూపులమింటమంటలెగయమంత్రులంజూచిఇట్ల
నియె || శా || క్రోడంబైపినతండ్రీజంపెననితాగ్రోధించిచి తంబులో | వీడంజే
యదుబంటుభంగిహాకిన్వద్యేషికిన్పత్తుడే | యోడండకః టపాణవాయువు
లువీడొప్పించుచున్నాడునా | తోడన్నే వ్రముపట్టెనిట్టిజనక ద్రోహిన్మహిం
గంటిరే | అసరాక్షునవీరులవీక్షించియిట్లని యె ||

హిరణ్యకశిపుండప్రహ్లాదునివధాదినివిధోసాయంబులశిక్షించుట,
శా || పంచాబ్దంబులవాడుతండ్రీనగునా పక్షంబునిందిరితియ | త్కించిడ్చి

తియులేక సిద్ధునిహితుంగీర్తించున్నాడువలె అంజంజెప్పినమాడంగమునఁ
 బుత్రాకారతస్యధిజ । స్మితచేనీ నిపథించిరందువను జూరీ మీవటుత్వంబు
 లక ॥ శా॥ అంగనాతములోజకిత్సకుదుదుష్టాంగంబుఖచి । శేషాంగ శ్రేణి
 కిరక్ష సేయుక్రియనీయజ్ఞుగులద్రోహిడు । స్వగుంగేశవసక్షపాతినధముంజు
 పించివీతవ్రతో । త్తుంగఖ్యాతిఁజరించెదంగులమునిదోకషంబు గావించెకా॥
 క॥ హంతవ్యఁశరక్షింపను । మంతవ్యఁడుగాదుయనునిమందిరయనకుకా ।
 గంతవ్యఁడుపథనమునకుప॥ రంతవ్యఁడ కిచ తీరండింపదుచుకా॥ వ॥ అనిదాన
 మేంద్రుడ నతిచ్చిన వాడికోరల రక్కసులు పెకలించు శూలహస్తైవ
 క్త్రంబులుడెఱచి వియుబ్బిబొబ్బలిడుచునూ పసహితదావదహనంబునుం
 బోలె దామ్రుసంకాశంబులైన కేశంబులు మెఱయభేదనచ్చేనంబులు సేయు
 చు॥ చ॥ బాఱఁడురాచబిడ్డకుకృపాశుడుసాధుఁడుకోకమాన్యసం । శీలుడు
 వీడవిధ్యుడనిచిక్కకస్రుక్కక కూరచిత్తులై శూలములందద గములనుస్థి
 రులై ప్రహరించిరుగ్రవా॥ చాలతనందఱున్దివిభళ త్రుడువల్లనడయ్యెనూపరా॥
 చ॥ పశువునుదానవుల్వాడుప బాలుని దేహము లేకమాత్రము । న్నొయదులో
 పలకరుధిరముబ్బుదుకంధఁజల్యంఘము । న్నలియదుదృష్టివేళవమునవ్వు
 గాదుముఖేందుకాంతియుం । బోలియదుదూతస శ్రమముఫట్టను మోమునదీన
 భావముకా॥ ఉ॥ తన్నునిశాచుల్వాడువత్సకుమారుఁడుమాటికూ టికో
 పన్నగ శాయియోదనుజభజనయోజ దీశయోహా॥ పన్నశరణ్యయోనిఖి
 లపావనయంచుతించుగానితా॥ గన్నతరుఁడెడుభయకింపసమేతుడుగా
 దుభావరా॥ ఉ॥ పాఱఁడులేచిదిక్కులకు బాహువుబిడ్డకు గుంధురాజిలో ।
 దూఱఁడు ఫేరకృత్యమునిజేరదుతండ్రినిమిత్రవగళముం । జేఱఁడుమాతృసం
 ఘమువసించునువణగృహంబులోనికి॥ దాఱఁడుకావ రేయనఁడు బాపము
 నొందడుకంటగి-పగళా॥ వ॥ ఇట్లుసత్త్వకబై యట్టికట్టిననిదేశి పరా
 నివరబ్రహంబుధానయైశ్రీమహావిష్ణునిమందుఁజి తంబుజేతన్నయుండై వర
 మానందంబునన్నున్న ప్రక్లాదునియందురాక్షసేంద్రుండుకితసంకరులజేయిం
 చు మారణకషణంబులుపాపకల్కునియందుఁబ్రయుక్తంబునైనసత్కారంబు
 లంబోలెవిఫలలంబులగుడంజూచి॥ మ॥ శూలమున్నిసాచరులుస్రుక్కక దేహ
 మునిగ్రహింపగా॥ బాఱఁడునేలపైబడడుపాటచావనిదండ్రినైననా॥ బా
 లికివచ్చిచక్రధరుపక్షము మానితికావుమంచుదా॥ ఫాలముపొకమొక్కద
 నసాయతనుండుటకేమి హేతుకా॥ అనిశంకించుడు॥ నీ॥ ఓకమూటదిక్కు

భియూధంబుఁజెప్పించి కరలిడంబుకుని ద్రొక్కింపబంపు | నొకమాటు వివభీకర
రగ శ్రేణుల డు వడినర్భకుఁగఱవబంపు | నొకమాటు హేతినంఘ్రాగ్రానల
ములోన విసరిమారు ప్రేయబంపు | నొకమాటు కూలంకషోల్కలజలధీలో
మొత్తించి శాబకుఁగుంపబంపు | విషము బెట్టఁబంపున శింపగాబంపు | దొడ్డు
కొండచదుల ప్రోయబంపు | బట్టి ట్టబంపు బాధింపగాబంపు | బాటుగి సిననుజ
పాలాడధిప || నీ || ఓక వేళ నభిచార హూముంబు సేయించునొక వేళ నెండల నెండ
బంపు | నొక వేళ పానలను పశాతి నొంది చునొక వేళ రంధ్రం టులుక గిసట్టు | నొ
క వేళ దసమాయ నొద వింటి బెగడించు నొక వేళ మంచున నొంటివిలుపు | నొక
వేళ బెనుగాలి కుమ్మరి గావించునొక వేళ బాంతి చునుర్వీయందు | నీరున్నం
బునిడనీక నిగ్రహించు | నలనడిపించు యుష్వింతు గండ శిలల గదల మొత్తించు ప్రే
యించు ఘనశరములు | గొడుగునొక వేళ నమరారి శ్రోధియగుచు || వ || మతేయు
ననేకమానసాపాయంబులఁ బాపరహితండ్లైన పాపనిరూపు మానలేకయే
కాంతంబునదురంశచింతాపరిశ్రాంతుడై రాక్షసే ద్రుండుదశమనంబున || డ ||
ముంచితినార్థున్ల కల మొత్తించి శేలనటంబులందు | దొ | బ్బించి శస్త్రరాజిబా
డిపించి తిరదనిభే ప్రపక్తిరొ | ప్పించి తిథిక్కిరించి తిశపించి తి ఘోరదవాగున్న
లందుద్రో | యించి తి బెకుఁ బాధనల యించి తి జానడి దేమిచి ప్రమాచ || ఎ || యు
గడుజీవనాపధములెవ్వరు భతలు లేరు బాధలం | దగుగడు శి జతేజమునఁద
ధ్యమజాడ్యము లేద మికిరాలి | న్మృత్యుచుచున్నవాదొకని మేళము దైన్యము
నొందడింక నె | కెలుగునద్రుతు వేరితి దిన్యము వీని ప్రభావ మెట్టిదో || వ || అది
యునుఁగాక తొల్లిస్సృన శ్లేవుండను మునికుమారుండుడొడ్డిచేత యాగపశు
త్వ బునకు దత్తుండై ద డ్డిదనకున పకారియని తలంపక బ్రతికినచంద్రుఁబు ||
క || ఆగ్రహ మన జేసిన | నిగ్రహములు పగులతోడ నెఱివొకనాడు | నిగ్ర
హములనుచు బంకడ | సుగ్రహములు గాన్మోంచునొన్వడుమదిలో || వ || కా
వునవీడుమహాతపః ప్రభావ సంపన్నుండువీని కెందును భయంబు లేదు వీనితోడ
విరోధంబున తనకు మృత్యువు సిద్ధించునని విన్నబోయి ఖిన్నుండై ప్రసన్నుండుగా
శక్తి గజూచుచు వివన్నుండై చి తనంబు సేయుచున్న రాజునకు మంతనంబున జం
డామగు లిట్లునిరి || శా || శుభ్రాఖ్యాతి విని ప్రతాపముచూడ చోద్య బుడై త్వేం
ద్రురో | మభూ | యుగ్మ నిజృభణంబున దిగీశ వ్రాతముంబొరుల | నిగ్రా | తంబు
గ జేసి హేలితన దావిశ్వంబు వీడక తయారభూ | క్తులుణకోష హేతువునుచింత
బొందదీ కేటికి నక్రుండ బు నజనుండు వృద్ధగుకు సేవం జేసి మేధానయో | ప

క్రాంతిన్నిలసిల్లుమీదటవయఃపాకంబుతోబాలకుఁ నృక్రద్వేషణబుద్ధుజేయు
మునుడిఁజాలింపుమీరోహముఁ నృక్రాచార్యులువచ్చినంతకితడు స్సుశ్రీయు
తుండయ్యెడుకా॥ ౧॥ అనిగురుపుత్రులునలికిన రాక్షసేశ్వరుండుగృహస్థులైన
రాజులకునుపదేశింపదగినధర్మార్థకామంబులు ప్రక్కాదునకుఁ పదేశింపుండని
యనుజ్ఞజేసినవారునతనికిద్రివగికంబులపదేశించిన నతండురాగద్వేషంబుల
చేత మయినానకునయినవారలకు గ్రాహ్యంబులయినధర్మార్థకామంబులు
దనకునగ్రాహ్యంబులనియునువ్యవహారప్రసిద్ధికొరకై సభేదంబుగానియాత్మభే
దంబులేదనియు ననధికంబులయందధికల్పనసేయుట దిగ్బిముఁబనిశ్చ
యించి గుహాపదిష్టశాస్త్రంబులుమంచిదనెతలంపకగురువులుతమగృహస్థక
మాణనుసంధానంబునకుఁజనినసమయంబున॥ ౧॥ అటలకువన్నురమ్మఁ పా
టించినిశాటనుతులుభాషించునదో! సాటకులేంద్రకుమారుడుపాటవమునవా
రిజేడిప్రజ్ఞాన్వితుడై॥ ౧॥ చెప్పడొకచదువుమంచిదిచెప్పెడిదగులములుచెపులు
చిందరగొనగా నెప్పుడుమనయెడనొజ్జలు సెప్పెలనొకచదువువిషడు చిత్త
ములరకా॥ ౧॥ అనిరాజకుమారుండుగావునగరుణించినంగడికాండ్రతోడన
గియెడుచందంబున గ్రీడలాడుచునవయస్కులయిన దయిత్యదాసవకుమారు
లకెల్ల నేకాంతంబుననిట్లనియె॥ ౧॥ భాలకులారరండుమవప్రాయపుబాలురు
కొండరుర్విలో! గూలుటగంటిరేగురుడుక్రూరుడునధికచయంబునిందురు
శ్రీలతనధికల్పనముజెప్పెడిగ్రాహ్యముకాదుశాస్త్రము! లేలెఱిగించెనన్వి
నిననీకునిరంతరభద్రమయ్యెడికా॥ ౧॥ వినుఁడునకలజన్మంబులందును ధర్మ
భావచరణకారణంబయినమానుషజన్మంబుదులభంబందు బురుషత్వంబు
దుగకమంబదియు శతవషకపరిమిలంబయిన జీవితకాలంబున నియతంబయి
యుండు నందు సగమంధకారబంధురంబయి రాత్రిరూపంబుననిద్రాదివ్యహ
రంబుల నిరధికకంబయి చనుజక్కినవంచాశద్వత్సరంబులందును బాఠ్యయా
వనకొమారక కయిశోరతయో విశేషంబుల వింశతివాయనంబుల్గడుచుగ
డుమనుష్యుదియబ్దంబులు నింద్రియంబులచేత బట్టువడి దురవగాహంబులయి
న కామక్రోధలోభ మోహమఃమత్సరంబులను పాశంబులగట్టువడివిడివడ
సమధుకడుగాక ప్రాణంబులకంబుమధురాయమానయైనతృప్తకులోనేభృ
త్యతస్కరవణిక్కమకంబుల బ్రాణహానియైన నంగీకరించి పదాధికంబు స
ధికంచుచు రహస్యసంభోగచాతుర్య సౌందర్యవిశేషంబుల ధయిర్యవల్లికా
లవిత్రంబులయిన కళతంబును మహనీయమంజుల వధురాలాపంబులుగలి

గివశులయినశిశువులను శీలవయోరూపధన్యలగు కన్యలనువినయవివేకవిద్యా
లంకారులయినకుమారులను గామితఫలప్రదాతలగుభ్రాతలనుమమత్వప్రేమ
దైన్యజనకులయిన జననీజనకులనుసకలపాజ్యసింధువులయినబంధువులను ధ
నకనకవస్తువాహనసుందరంబులైన మందిరంబులనుసుకరంబులైనపశుభృత్య
నికరంబులను వంశపరంపరాయత్యంబులైనవిత్తసంబులనువజ్రకంపలేకసంసారంబునిజికంపనుపాయంబగానకతతువర్గంబున గణమద్వారశూన్యంబయిన
మందిరంబుచేరి చిక్కుపడివెడలెడివాటవంబుచాలకతగులుపడు కీటకంబుచం
దంబుఁగృహస్థుండున్వయంకృతకర్మబద్ధుండయిశిశ్నోదరాదిసుఖంబులబ్రమ
త్తుండయినిజకుటుంబపోషణపాఠవశ్యంబున విరక్తిమార్గంబుఁదెలియనేరకన్వ
కీయవరకీయభిన్నభావంబున సంధకారంబునబ్రవేశించుగావునగౌమారనమ
యంబునవనీషాగరిష్టుండై పరమభాగవతధర్మంబనుష్ఠింపపలయు దుఃఖంబు
లువాంఛితంబులుగాక జేకురుభంగి సుఖంబులకాలానుసారంబులయిలబ్ధంబుల
గుంగావునన్మథాప్రయాసంబుననాయుర్వ్రాయంబుసేయండగదుహరిభజనం
బునమోక్షంబుసిద్ధించువిష్ణుండుసర్వభూతంబులకునాత్మేశ్వరుండు ప్రియుండు
మునుత్తుండగుదేహికదేహవసానపర్యంతంబు నారాయణచరణారవింద సే
వనంబుకలకవ్యం॥ నీ॥ కంటిరేపనవారుఘనులగృహస్థులెవిఫలులైగెఱొన్న
వెత్రితనము| భద్రార్థులెయుండిపాయరుసంసారపద్ధతనూరకపట్టునడిరి| కల
యోనులండెల్లగర్భాద్యవస్థలబురుషుండుదేహివైబట్టుచుండు| దన్నెరుంగక
కిర్మతత్రుడై కడపటముటడుభవశదమలకువైన| దీనశుభములేదుదివ్యకీర్తి
యులేదు| జగతిబుట్టిపుట్టిచచ్చిచచ్చి| పొరలనేలకుమనకుబుట్టనిచావనిత్రోవ
వెదకుకొనుటదొడ్డుబుద్ధి॥ శా॥ హలాపానవిజృంభమాణ మదగర్వాతీత దే
హోల్లస| ద్బాలాలోకనశృంఖలానీచయసంబద్ధాత్ముడయిలేశము| న్వలాని
స్పరణంబుగానకమహావిద్వాంసుడుంగామినీ| హేలాకృష్ణకురంగశాబకమ
గుఁహీనస్థితీవిటిరే॥ గీ॥ విషయసక్తులైనవిబుధాహితులతోడి| మనికివల
దుముక్తిమార్గవాంఛ| నాదిదేవుడువిష్ణునాశ్రయింపుడుముక్తి| సంగజనులగూ
డిశయిశవమున॥ వ॥ కాపునవిషయంబులజిక్కుబడినరకః సులకుహరిభజనం
బుశక్యంబుగాదురమ్యహయ్యను బహుతరప్రయాసగమ్యమతలంచితిరేనిజె
ప్పెదనర్వభూతాత్మకుండై స్వదిక్కాలసిద్ధుండైబ్రహ్మకడసల గాగలచరా
చరస్థూలనూత్నజీవసంఘంబులందును సభోవాయుకుంభినీసలిల తేజంబులని
యెడుమహాభూతలంబులందును భూతవికారంబులయినఘట్టప్రటాదులందును

గుణసామ్యంబయిన ప్రధానమందును గుణవ్యతిరిక్తంబయిన మహాత్మత్వాది
యందనురజస్సత్వతమోగుణంబులయందును భగవంతుండవ్యయండిశ్వరుం
డుపరమాత్మపరబ్రహ్మమనియెడు వాచకశబ్దంబులం గేవలానుభవానందస్వ
రూపకుండునవికల్పితుండునిర్దేశ్యుండు ననిర్దేశ్యుఁడైనయినపరమేశ్వరుండుత్రి
గుణాత్మకంబయి తనదివ్యమాయజేత సంతపితైశ్వర్యంజై వ్యాప్యవాప
కరూపంబులంజేసి దృశ్యుండునుద్రష్టయాభోగ్యుండునుభాక్తయునయి ర్దేశిం
పదగివికల్పితుంజైయుండుదత్కారణంబున నానురభావంబువిడిచి సర్వభూ
తంబులందునుదయాసహృద్భానంబులుకర్తవ్యంబులుదయగలిగినసద్భాక్షజం
డుసంతసింపచుననంతుండాద్యుండుహరిసంతసించిన నలభ్యంచెయ్యదీయలేడు
జనార్ధనచరణసీరుహయుగళిస్మరణసుధారసపానపరవశులమేతిమేనిమనకుదై
వవశంబునకాంక్షితంబులై సిద్ధించుధర్మార్థకామంబులుకాంక్షితంబై సిద్ధించు
మోక్షంబననేలతివర్గంబును నాత్మవిద్యయుం దర్కదండనీతి జీవికాదులన్ని
యుడై గుణ్యావిషయంబులైనవేదంబులవలనంప్రతిపాద్యంబులునిస్తే గుణ్యం
లక్షణంబునంబరమపురుషుండైనహరికినాత్మసమిర్పణంబుసేయుటమేలు పర
మాత్మతత్వజ్ఞానోపయంబునంజేసి స్వపరభాగింతిజేయకపురుషుండుయోగా
వభూతతత్వంబున నాత్మవికల్పభేదంబునంగలలోగన్నవిశేషంబుభంగి దధ్యం
బనకమిథ్యయనితలంచునని మఱియుబ్రహ్మదుండిట్లనియె॥ మ॥ నరుడుందాను
నుమేత్రితోమెలగుచున్నారాయణుండింతయు॥ స్వరుసన్నారదసంయమీశ్వరు
నకున్వార్యఖ్యానముంజేసెముక్॥ హరిభక్తాంఘ్రిపరాగశుద్ధతనులేకాతుల్మ
హాకించను॥ పరతత్వజ్ఞాగానినేరరుమదిన్సావింపనిజ్ఞానముక్॥ వ॥ తొల్లినేనుది
వ్యదృష్టిగలసారదమహామునివలనసవిశేషంబయినయీజ్ఞానంబునుబరమభా
గవతధర్మంబునువింటినని వెరగుపడిదైత్యబాలకులుదన జరాజకుమారున కి
ట్లనిరి॥ ఉ॥ మంటిమి కూడి భార్గవకుమారకునొద్దననేక శాస్త్రము॥ ల్వింటిమి
లేడుసద్గురుడు వేరొక డెన్నడురాజశాలము॥ క్కంటికినైనరారుసారగావెలికిం
జనరాదునీకుని॥ మ్కంటకవృత్తి నెవ్వడు ప్రగల్భుడు సెప్పెగుణాధ్య సెప్పుమా॥
క॥ సేవించుని న్నెప్పుడు॥ భావించుమురాజవనుచుబహుమానంబుల్॥ గావించు
ముతెలియమునీ॥ కీవంతమతిప్రకాశమెక్రియగలిగె॥ వ॥ అని ఇట్లుదైత్యునంద
నుబుదన్నడిగినపరమభాగవతకులాలంకారుండైన ప్రహ్లాదుండునగితనకుబూ
ర్వంబునగుదువిననంబడిన నారదునిమాటలుదలంచి ఇట్లనియె॥ శా॥ అక్షిణోగ్ర
తపంబుచుందరమ్ముపైనధీఃంచిమాతండ్రిశుద్ధతనంపనియుండ జీమగమిచే

తస్యోగిచందంబున | స్ఫటింపంబుడెవూర్వసాపములచే బాపాశ్మకుండంచుము
 వ్రక్షస్ఫంఘముమీదనిర్జరులుసంరంభించియుద్ధాత్ములై || శా|| ప్రస్థానోచితభే
 రిభారికృతులతో | బాంకారియుందారుశౌ | ర్యర్థస్తేఽయంబుననేగుడెంచినదదీ
 యాటోపవిభ్రాంతులై | స్వస్థేమల్లిగనాడిపుత్రధనయోమామిశ్రసంపత్కళా
 ప్రస్థానంబులడిగిచిపాటిరసులూర్పాగ్రావనాద్యుక్తులై | మత్తకోకిల || పల్లి
 దంబున వేల్పులుద్ధతిబారిరాజనివాసముఁ | గొల్లజెట్టినమస్తవిత్తముగ్రూర
 తంగొనిపోవగా | నిల్లుజొచ్చివిశంకుడయియమరేశ్వరుండదలించిమా | తల్లి
 దాజెరబట్టెసిగ్గున పయ్యెవిలపింపగాఁ || వ || ఇట్లును రేండుమాతల్లింజెఱ
 కొనిపోవుచుండ నమ్ముగువకురరియనుపుఁగుక్రియమిరిలిడినదెరువునదయి
 వయోగ బున నారదుండునొడఁగినిట్లనియె || ఉ || స్వర్భువనాధినాథసురస
 త్తమవేల్పులలోనమిక్కిలి | నిర్భరపుణ్యమూతవిలు నీతివిమానుఁబట్టనే
 లయి | గర్భణీరాతురన్విపుఁకకల్మషమానసురాలు గాదునీ | దుర్భరరోషము
 నిలుపుచుర్జయుండె ననిలంపవైరిపై || అసినవేల్పుతపసికి వేయిగన్నులతనర
 యిట్లనియె || ఉ || అతఁ డానమైచదివిజాధిపువీర్యముదీనికుక్షీన | త్యంతసమృ
 ద్ధినొండెడిమహాత్మక కాపునఁజెప్పఁగూతిప | ర్యంతముబద్ధజేసి జనితార్భకువ
 ద్రపుధారద్రుంచిని | శ్చిఁకుండనేతుదిన్విడుతుసిద్ధముదానవరాజవల్లభఁ || అ
 నిపలికిన వేల్పుతెనికెడపసియిట్లనియె | శా||నిభితుండు ప్రశస్తభాగవతుడు
 నిర్వైరిజగ్దాతరా | విరూపాచ్యుతపాదభక్తిమహిమావిష్ణుండుచైతాం
 గనా | గర్భస్థుండగుబాలకుండు బహుసంగ్రామాద్యుపాయంబులఁ | దు
 ర్భావంబుసంబొంది చావదుభవద్ధోద్ధర్ప విభ్రాంతుడై || వ || అనిదేవముని
 ర్దేశించిననతనిపచనంబులు మన్నించి తానును హరిభక్తుండుగావున దేవేం
 ద్రుండు భక్తిభావంబునమాయవ్వనువిడిచి వలగొనిసురలోకంబునకు జని
 యె మునీంద్రుడు మజ్జననియందు బుత్రికాభావంబు జేసి యూరడించిని
 జాశ్రమంబునకుం గొనిపోయిసీపు పతివ్రతపు నీయుదరంబున బరమభాగవ
 తుండయిన ప్రాణేయున్నవాడు తపోమహాత్మ్యంబున గృతార్థుండై నీపె
 నిమిటిరాగలడందాక నివిక్కడనుండు మనినసమ్మతించి || శా || యోషారత్న
 మునాథదేశతవిశాలోద్యోగమాతల్లిని | ర్వేషవ్యంబుననాధురాకమదిలో
 వాంఛించి ర్ధోషయై యీశద్భీతియులేకగభాపరిక్షేచ్ఛ్యచాఁచించిశుశ్రూ
 షత్సేయుదునుండెనారదునకు స్సవ్యక్తశీలంబునఁ || వ || ఇట్లుతనకు బరిచర్య
 జేయుచున్నదైత్యరాజకుటింబినికి నాశ్రితరతౌ విశారదుండయిన నారదుం

దు నిజసామధ్యంబున నభయంబిచ్చి గభకన్ధుండయిన నన్ను నుద్దేశించి ధ
 మకతత్వంబును నిమకలజ్ఞానంబుప దేశించిన నమ్ముద్ధియతద్ధయు బెద్దకాలం
 బు నాటివినికిగావున నామదియగుటంజేసి పరిపాటికప్పి నూటిలేక మఱచె
 నారదుండు నామెడ గృహగలనిమి త్తంబు || క || వెల్లిగొన నాటనుండియు
 నుల్లసితంబైనదైనయోగంబునశో | భిల్లిడుమునిమతమంతయు | నల్ల బున
 మఱపుప్రట్టదొకనాడై || గీ || వినుడునాదుపల్కువిశ్వసించితి రేని | సతు
 లకై నబాలజనులకై న | డెలియవచ్చు మేలు దేహావ్యలంకార | దళవిపుణమై
 నతపసిమతము || వ || అనిననారదోక్త ప్రకారంబునబాలురకు ప్రక్షాదుండిట్ల
 నిమి నిశ్వరమూర్తియైనకాలంబునంజేసి వృక్షంబుగలుగుచుండ ఫలంబునగు
 జన్మనంద్రాన వర్ధనాపక్షిణత్వ పరిపాక నాశంబులు ప్రాప్తంబులైన తెఱంకు
 న దేహంబునకుంగాని పద్భవవికారంబు లాత్మకు లేన త్మత్వండుక్షయ
 రహితండు శుద్ధండు తేత్రజ్ఞండు గగనాదులకు నాశ్రయుండు గ్రియాశూ
 న్యండు స్వప్రకాశుండు సృష్టిహేతువు వ్యాపకుండు నిస్సంగు డు పరిపూ
 రణండ్కోక్కడని వివేకసమర్థంబులగు నాశ్మలక్షణంబులుపండ్రెడు నెఱుంగు
 చుదేహాదుల దు మోహజనకంబ లగు మహాకార మనుకారంబు లువిడిచి
 పసిండిగబులు గలనెలపునవిహితమాన కనకలేశంబుల పాపాశాదులందు
 బుట్టబువెటి వహ్నియోగంబునఁ గలగనూదిహే మకారుకుండు పాటవం
 బున హాటకంబుబడయుంభంగినాత్మకృతకార్య కారణంబుల నెఱింగెడినే
 ర్పరిదేహంబుపం దాత్మసిద్ధికొఱకున్న న యపాయంబులంజేసిబ్రహ్మభావం
 బునఁబడయుచూల ప్రృతియునుహద హంకారంబులుఁబంచతన్మాశ్రంబు
 లునివియెనిఱుదియుం బ్రకృతులనియును రజస్సత్వతమంబులుమూడునుఁబ్ర
 కృతిగుణంబులనియునుగగ మేకంద్రియంబులైన వాక్పాణిపాద పాయాపస్థ
 లుసజ్జానేంద్రియంబులయిన శ్రవణనయనరసనాత్వగ్ధాగ్రణంబులునుమనం
 బునుమహిసలిల తేజోవాయుగగనంబులు నివిపదాఱునువికారంబులనియు
 నుగపిలాదిపూర్వాచార్యులచేతం జెప్పంబడియె సాక్షిత్వంబున వీనినిరువది
 యేడింటిని నాత్మగూడియుండు బెక్కంటికూటున దేహమదియు జంగమ
 సావరరూపంబుల రెండంవిధములయ్యె మూలప్రకృతి మొదలయినవగకం
 బునకునేరే నుణిగణ బులఁ జొచ్చియున్న సూత్రంబుచందంబుననాత్మయి
 న్నింటియందునుం జొచ్చిదీపిచునాత్మకు జన్మసితిల యంబులు గలవంచుమి
 ధ్యాతత్వరులుగాక్ష వివేకశుద్ధమైనమనంబునవిచారింబి దేహంబునందాత్మవె

దుకవలయు నాత్మకు నవస్థలు గలముట్లుండుగాని యవస్థలులేవు జాగరణ
స్వప్న సుషుప్తులను వృత్తులెవ్వనిచేత నెఱుంగంబడు నలండాత్మయంద్రుకు
సుమదర్శంబ లయిన గంధంబులచేతగంధాశ్రయండుయిన వాయుపు నెఱింగె
డుభంగిఁ ద్రిగుణాత్మకంబలయి కర్మజన్యంబలయిన బుద్ధిభేదంబులనాత్మ
నెఱుంగందగుననిచెప్పి॥ సీ॥ సంసారమిదిబుద్ధిసాక్ష్యముగుణకమకగణబద్ధమ
జ్ఞానకారణంబుః । కలవంటిదింతియకానినిక్కముగాదున త్వాత్థములమనస్సం
భవములు । స్వప్నజాగరములుసమములుగుణశూన్యండుగుపరమునికిగుణా
శ్రయమున । భవవినాశంబులుపాటిల్లినట్లుండుఁబట్టిచూచిన లేవు బాలులార ।
కడిఁగిత్రిగుణాత్మకములయినకమకములకు । జనకమేవచ్చునజ్ఞాననముదయ
ము॥ ఘనతరజ్ఞానవహ్ని చేఁగాల్చివుచ్చి । కమకవిరహితులై హరిఁగనుటమే
లు । అదిగావున గుడుశుశ్రూషయు సర్వలాభ సమర్పణంబును సాధుంన
సంగంబు నీశ్వరప్రతిమాన మారాధనంబును హితత్పరత్వంబును వాను
దేవునియందలి ప్రేమయునారాయణ గుణకమకకథాణా మకీతకసంబును
వే కుంతచరణ కమల శ్యానంబును విశ్వంభరమూర్తి విలోకనపూవనంబులు
మొదలైనవిజ్ఞాన వైరాగ్య లాభసాధనంబులైన భాగవతీధమకంబులపైర
తిగలిగినర్వభూతంబునయందు నీశ్వరుండు భగవంతుండాత్మగలండనినన్మా
నంబుసేయుచు గామక్రోధలోభ మోహమదమత్సరంబులం గెలిచియింద్రి
యవగకంబుమబడించిభక్తిసేయుచుండనీశ్వరుండయిన విష్ణుదేవునియందు
లగతిసీద్ధించు॥ సీ॥ తనుజారిలీలావతారంబులండలిశౌర్యకమకంబులునద్ధుణ
ములు । వీవిభక్తుండగువాడు వేడ్కతోబులకించు గన్నలహర్షాశ్రుకణములా
లుక । గర్గదస్వరముతోగమలాక్షవై కుంతవరదనారాయణవాసుదేవ । య
నుచునొత్తిలిపాడునాడునాక్రోశించునగుజింతనము సేయునతియొనర్చు । మ
ఱులుకొనియుండుఁదనలోనమాటలాడు । వేల్పుసోకినపురుషునిదృత్తిదిరుగు
బంధములువాసియజ్ఞాన పటలిఁగాల్చి । విష్ణుంబ్రాపించుమదిభక్తివిశుండగు
చు॥ వ ॥ కావున రాగాది ముక్తమనసుండయిన శరీరికినంసార చక్రనిర్త
కంబైన హరిచింతనంబు బ్రహ్మమందిరనిర్వాణసుఖంబునబంధులుదెలియుదు
రుహరిభజనంబు దుగకమంబుగాదు హరినకల ప్రాణహృదయం బలయం
దు సంత ర్యామియే యాకాశంబుభంగినుండు విషయార్జనంబులనయ్యెడలే
దు నిమిషభంగుర ప్రాణులైనమత్యుకలకు ఘమతాస్పదంబులుచంచలంబు
లయినపుత్రమిత్రకళ త్ర పశుభృత్యంబులు బంధురాజ్య కోశమణిమందిరమం

త్రి మాత గమహి ప్రముఖవిభవంబులు నిర్ధకంబులు యాగప్రముఖపుణ్య
 లబ్ధంబులయిన స్వర్గాదిలోకభోగంబులు పుణ్యాణుభవక్షీణంపంబుగాని నీత్య
 బులుగావునరుండువిద్యాంసుండవనియభిమానించికర్మంబులచరించియమో
 ఘంజలయినవిసరీతిఫలంబుల నొందుగర్మంబులుగోరక చేయవలయుగోరి దేసి
 న దుఃఖంబులు ప్రాపించు బురుషుండు దేహంబుకొఱకుభోగంబులనపేక్షించు
 దేహంబు నిత్యంబుగాదు తోడరాదు మృతంబయినదేహమును శునకాదులు
 భక్షించు దేహికమణంబులచరించికమణబద్ధంజై క్రస్మఱంగర్మానుకూలం
 బైనదేహంబు దాల్చినజ్ఞానంబునంజేసిపురుషుండుకమణ దేహంబునవిస్తరిం
 చునజ్ఞానతంత్రంబులు ధర్మార్థకామంబులుజ్ఞానలభ్యంబుమోక్షంబు మోక్ష
 ప్రదాతయగు హరినకలభూతంబులకు వాత్సేశ్వరుండు బ్రియుండుదనచేతనే
 న మహాభూతంబులతోడజీవసంజ్ఞితుండై యు దునిష్కామలయి హృదయగ
 తుండయిన హరినినిజభక్తిని భజ పవలయు॥క॥ దానవచైత్యభుజగమ మ
 నవగంధర్వసురసన్తాజములోల క్షీరాధుచరణకమల ధ్యానంబున నెవ్వ
 డైనధ్యతనొందు॥క॥ చిక్కడువ్రతములగ్రతువుల జిక్కడుదానములశౌ
 చశీలతపములంజిక్కడువృత్తినిభక్తిని జిక్కినక్రియనచ్యుతుండుసిద్ధమునుం
 డీ॥క॥ చాలదుభూదేవత్వము చాలదు దేవత్వమధిక శా తత్వంబు॥ జాల
 దుహరిమెప్పింపవి శాలలోద్యములారభక్తిబాలినభంగి॥గీ॥ దనుజభుజగ
 యక్షదైత్యమృగాభీర సుందరీవిహంగశూద్రశబరు లయినబాప జీవులైన
 నుక్తికిబోదు రఖిలజగమువిష్ణుడనుచుదలచి॥క॥ గురువుబదమకుసులోనడు
 తెరువులుసెప్పదరువిష్ణుదివ్యపదవికిం దెరువులుసెప్పరుచీకటి బరువులువెట్టం
 గ నేలబాలకులారా॥క॥ తెండెల్లపుస్తకంబుల నిండాచార్యునకుమఱలం నేకత
 మునకు॥ ర దువిశేషముజెప్పెద బొండ్లొల్లనివారుకమణపుంజముపాలై॥
 క॥ ఆశుదముమనముహరిరతి బాడుద మేప్రాద్దువిష్ణుభద్రయశంబుల్వీడుదను
 జసంగతి గూడుదముముకుందభక్తకోటిస్సూటి॥క॥ విత్తముసంస్మృతిపటల
 ము ప్రతముకామార్జితైరివగణంబులనెడి త్తముచిత్తముహరికిని జోత్తము
 నిర్వాణనవముశుభమగుమనకు॥ప॥ అనియిట్లు రహస్యంబున బ్రహ్మదుండు
 వయ్యావేల రాక్షసకుమారులకునపవగణమాగణంబెఱింగి చిన వారును
 గురుశిష్యులై చదువులుసాలించినారాయణభక్తి జితంబులంగీలించియుం
 డుటంజూచి వారలయేకాంత భావంబుదెలిసి వెఱచివచ్చి శుక్రాచార్యునంద
 నుండు శిక్రవైరికిట్లనియె॥ శా॥ రక్షోబాలుర నెల్లనీకొడుకుచేరంజీటిలోలో

ననాశితౌ మార్గములెల్లగల్గులనియా డేపించితానందఱన్మోక్షాయత్తులజేసి
నాడు మనకున్మోసంబువాటిల్లెనీ । దక్షత్వంబున జక్కజేయవలయునదై తే
యవంశాగ్రణీక । ఉల్లసితవిష్ణుకథనము । లెల్లప్పుడుమాకుజెప్పగురుడనిన ।
స్వల్లంఘించికుమారకు । లొల్లరుచదువంగదానవోత్తమేవింజే॥క॥ ఉడుగడు
మధురిపుకథనమువిడువడుజడుపగిదిదిటుగువికుసనముసనే । నొడివిననొడువు
లునొడువడు । దుడు నిజదివి-పమాకుదుర్లభమధిపా॥ క॥ చొక్కపురక్క
సకులమున । బెక్కురుజన్మించిరిందువీతాబరుని । న్నిక్కపుమక్కువగోలి
చెడునెక్కడినుతుగంటిరాక్షసేశ్వరవెటిక॥ వ॥ అనియిట్లు గురుసుతుండు సె
ప్పినకొడుకు వలనివిరోధవ్యవహారంబులు కర్ణరంధ్రంబులందు ఖడ్గప్రహారం
బులై సోకినబిట్టుమిట్టినడి వాదతాడితంబయిన భుజంగంబుభంగిబవనప్రేరి
తంబయిన దవానంబు చందంబున దండతాడితంబై నకం తీరవంజు కై వడిభీ
షణగోష రసావేశజాజ్వల్యమావచిత్తుండును బుత్రసంహారోద్యోగయుక్తుం
డును గంఠమాన గాత్రుండును కరుణీకృత నేత్రుండునేకొడుకుచరప్పించి
సంమాన కృత్యంబులుదప్పించి నిర్ణయుండయియుని సంకాశభాషణంబులద
ల్పుచు॥ శా॥ నూనున్నాంతగుణపంనునతిసంశుద్ధాంతజ్ఞానునజ్ఞాన । జ్ఞానా
రణ్యకృశానునందలిపుట్టినంభాజమానుస్సదా । శ్రీనారాయణపాదపద్మయు
గళిదంతామృతాస్వాధనా । ధిసున్ధిక్కరణంబు చేసివలికెన్దేవాహితుండుగ్ర
త॥నీ॥ అస్మదీయంబగునాదేశమునగాని మిక్కిలిరవిమంటమేఱయవెఱచు
నన్నికాలమల దునను కూలుడయి కానివిద్యేషమునగా లివీవవెఱచు । మ
త్ప్రతాపానం మందీకృతాచ్చియై విచ్ఛలవిడినగ్ని వెలగవెరదు । నతిశీఘ్రమే
న నాచూజ్జనుల్లంఘించి శమనుండుప్రాణులఁజంవ వెఱచు । నింద్రుడౌదల
నామ్రొలవెత్తవెఱచు । నమరకిన్నరగంధర్వయుడవిహగ । నాగవిద్యాధరా
వలినాకువెఱచు । నెవెఱవపుపలువనికేగిదిక్కు॥ శా॥ స్రజ్జానంతులులోక
పాలకులుశుంభ ద్వేషులయ్యున్నదీ । యజ్ఞభంగము సేయునోడుదురురోషా
పాంగదృష్టిన్వివే । కజ్జానాచ్యుతమైజగత్రతయముంగంపింపనీవిట్టిజో । నాజ్ఞో
లంఘనమెట్లుచేసితివిపాహంకారతందుమతీ॥ శా॥ కంఠక్షోభముగాగదోతి
లిమహాగాఢంబుగాడింభవే । కుంతంజెప్పదుదుర్జయుడను చువేకుంతుండు
వీరవ్రతో । తాతాబంధురుడేని నేనమరుర్భంధింపదండింపంగా । గుంతిభూతు
డుగాక రావల దెమద్దోహవక్షోణికి॥ శా॥ ఆచార్యోక్తముమానిబాలుర
కుమోక్షానక్రిబుట్టించినీ । నాచాలత్వముజూపివిష్ణుసహాయస్వర్గించి ముడై

త్యజంశాబారంబులునీలుజేసితివిమూఢాత్ముండగులబ్రోహిని! స్నీచుంజగపు
 టమేలుచంపి కులమునిర్దోషముంజేసెదన్ || క || దిక్కులుగెలిచితిసన్నియు! ది
 క్కెవ్వడురోరినీకుదేవే ద్రాదు! ల్దక్కులరాజులువేరోక! దిక్కెలుగకకొలు
 శురితడెదిక్కనిసన్నన్ || క || బలమంతుడనేజగముల | బలములతోజనకవీర
 భావమునమహా! బలులజముంచితి నెవ్వని! బలముననాడేదవునాకుప్రతివీరు
 డవే || అనిసతండ్రికిమెల్లనవినయబుతో గొడుకిట్లనియె || క || బలయుతులబు
 ర్భలులకు! బలమెవ్వడునీకునాకు బహ్మదులకు! స్వలమెవ్వడుప్రాణులకును
 బలమెవ్వండట్టివిభుడు బలసునురేంద్రా || క || దిక్కులమొదలయి! దిక్కుగల
 రేనివారికి! దిక్కయ్యదియదియనాకు దిక్కుమహాత్మా || నీ || కాలరూపంబు
 లుగలవిశేషంబులనలఘుగుణాశ్రయండునవిభుడు! సత్వాఖిలేంద్రియనహ
 జప్రబావాత్ముడయినొనంబునఖిలజగము! గల్పించురక్షించుఖండించునవ్య
 యుందన్నిరూపములందునతడు | చిత్తంబునమముగాజేయు ముమార్గంబుద
 ప్పివతికంచుచిత్తంబుకంటె! వేరులెవ్వరుచిత్తంబువైరిగాక | చిత్తమునునీ
 కువశముగా జేయుమయ్య! మదయుతాసురభావంబు మానుమయ్య! య
 య్యనీమ్రోలమేలాడరయ్యలనులు || ఉ || లోకములన్నియుంగిడియలోనయిం
 చినవాడనింద్రియా! నీకముచిత్తముగెలువనేరవునిన్నునిబద్ధుజేయునీ! భిక
 తశత్రులాఱ్వురబ్రభిన్నులజేసిన బ్రాణికోటిలో! నీకువిరోధిలేడొకడునేర్పు
 నజ్ఞాదుముదానవేశ్వరా || క || పాలింపుముశేముషీను! స్థూలింపుముతమన్
 బంధములసమదృష్టిం | జాలింపుముసంసారము! గీలింపుముహృదయమందు
 గేశవభక్తి || అనిసబరమభాగవతశేఖరుసకుదోశాచర శేఖరుండిట్లనిము || క ||
 చంపినజచ్చెఇననుచును | గంపింపకయోరిపడుచకరినోక్తుల సన్ | గుంపిం
 చెదుచావునకుం! దెవరివే పదరువానితెటగునగుమతీ || శా || నాతోడంబ్రతి
 భాషలాడెడుజగన్నాథుండువాకంటెబే | భూతశ్రేణికిరాజులేనారాయణు |
 డేతద్విశ్వమిలోలవేడుమరివాడెందుండు రాదుమతీ || క || ఎక్కడగలడేక్రి
 యనే! చక్కటివతికంచునెట్టిజాడనువచ్చుం! జక్కడతునిన్నువిష్ణుని! బెక్కు
 లుప్రేలెదవువానిభృత్యునిపగది || వ || ఆనిహరి కింకరుండుశంకింబునహరిం
 దలంచి సమస్కరించి బాలవతనంబున సర్తనంబుసేయుచునిట్లనియె || మ ||
 కలడంభోదిగలండు గాలిగలడాకాశంబునంగుభినిం | గలడగ్నిదిశలంబగ
 ల్లనిశలభిద్యోతచంద్రాదులం | గలడోంకారమునంద్రిమూర్తులద్రీలింగ
 వ్యక్తులందంతటం! గలడిశండుగలదుతండ్రికుదుకంగా శేలయీయాయెడన్ ||

క॥ ఇందుగల డందులేడని॥ సందేహమువలదుచక్రిసర్వోపగతుం॥ డె॥ డెం
దువెరికిచూచిన॥ నందందేకలడుదానవాగ్రణీవిం॥ ఇవ్విధంబున॥ ౧॥ వారి
సర్వాకృతులండనుచుబ్రహ్మదాడుభాషింపగలంప॥ త్వరుడయియెందును లేడు
లేడనిసుతు॥ దైత్యుడుతర్జిలపశ్రీ॥ నరసింహశృతీ॥ డెనచ్యుతుడునానాజం
గమస్తానరో॥ తరగగ్భంబలన్నిదేశములనుద్దండప్రభావ బున॥ అయ్య
వసరంబుననద్దాన వేంద్రుండు॥ క॥ డింభక సర్వస్థలములనంభోరుహ సేత్రుడుం
డుననుచుమిగిలినం॥ రంభంబునబలికెడివీ॥ స్తంభంబునజూవగలవెచక్రిగి
క్రి॥ క॥ స్తంభమునజూవ వేనియు॥ గుంభినినిశిరముద్రుచిక్కుల్పగరక్ష॥ రం
భమునవచ్చిహరివిప్రంభంబుననడపడ్డగళక్తుండగునే॥ అనిచిభక్తవత్సలునిభ
టుండిట్లనియ॥ శా॥ అంభోజాననుడాది గాగద్యపర్యంతంబునశ్వాత్ముడయి
సంపావంబుననుండుప్రోడవిపుల స్తంభంబునం చుండడే॥ స్తంభారిర్గతుడౌ
టకుంలపనేసం దేహముంలేదుని॥ రంభత్వంబున వేడు గానబడుబ్రత్వక్షస్వ
రూపంబున॥ వ॥ అనినవినిక రాళించిగ్రద్ధనలేచిగద్దియనురికియెటబె కినఖడ్గం
బుకేలనమర్చియుగిపించుచు మహాభాగవతశిఖామనియైన ప్రహ్లాదునీధిక్కరిం
చుచు॥ మ॥ వినరాడింభకమాధచి తగరిమన్నిష్టుండువిశ్వాత్మకుం॥ త్రనిభా
షించెదవయి నిందుగలజేయంచున్మనోదేకీయై॥ దనుజేంద్రు డిటచేత వ్రేసె
నుమహాదగ్రప్రభాశుంభము॥ జనదృగ్భిషణదంభమ౯హరిజనుస్స రం
భము॥ వ॥ కల్లుదానవేంద్రుండు పరిగృహ్యమాణవేరుండును, వేతాను

శ్రీహరిసరసింహరూపంబైతి స్తంభమునుంచివెడలివచ్చుట.

బంధజాద్యత్యమాసరోషానలుడునురోషానలజంఘన్యమానవిజ్ఞానవిషయుం
డునువిషయగాంభిర్యభేర్యజీగీయమానహృదయుండును, హృదయచాంచల్య
మానశ మనుండునిదామసగుణచక్రమ్యమాన స్థైర్యుడు సైవిప్రంభ బు
నహు కరించి బాలునిధిక్కరిన్చిహరినిందుజూపుమనికనత॥ నకమణిమయకం
కణక్రేంకారశబ్దపూర్వకస్త్వగాభిగ్గంతిదంతభేనపాటవప్రశ స్తంబగుహసన్న్యవ
సభామంటప స్తంభంబుప్రేసి ప్రేటుతోడన॥ శిదిశలండుంగురురు చెదరి జిటి
లిపెటిలిపడిబంభద్యమానంబునగునమ్మహా స్తంభంబున బ్రళయ వేళాసంభూ
తన ప్తస్కంభబంధుర సమీకనంభుటితరజోఘ్నవ్యమాణ॥ హాబలాహకవర్గనిర్గ
తనీపడనిష్టురస్పహనిర్ఘాతసంఘనిర్ఘోహ నీకాశంబులయిన ఛటఛటస్ఫుటస్ఫుట
ధ్వని ప్రముఖభయంకరారావపుంజంబులు జ జన్యమాంబులై యెగసి యూ
కాశకుహరాంతర శింబునిరపకాశ బుజేసి నిండినబచాచికదోఘ యమాన

1

హృదయః బులై పరవశంబులయిన పితామహము హే : ద్రుణుణనాయ. శికిప్రము
 ఖచరాచరజంతుజాల బులతోడ బ్రంహ్మాండ కలాహ. బు గిలిపస్సోటిత. బు
 గాబ్రవుల్లసస్థయగళసంకాశ భాస్వరచక్రచాససాలకులివజులచు రేఖా కిత
 చారుచరణతలుండును రణవంక్రశణమునవినమిత విశ్వంభరాభారాభారేయ
 దిక్కుంః కుంః పనకుంభిని ధరకూర్మకులశేఖరుండును దుగ్ధజలజాతకులకల
 కుండాదంఘడితప్రకాండప్రచండమహారు స్తంభయగళుండును ముణు
 నాయమానవణికింకణిగణముఖరిత మేలూపలయివలయి పితా బరశోభిత
 కటిప్రదేశుండును నిజకరనిన్ను గావతేకవతుకలకకమలాకరగళభిరచాభివిన
 కుండును ముష్టిపరిమేయవినుతతచతరస్నిగ్ధిమధ్గుండును, గులాచలసానుభా
 గసృశ రక్తశవిహసనకుండునుదుజకనవమజపటదైర్యలలికాలవిశ్రాంత
 మానః ధోరాజపక్షోభాగవిశంకటక్షేత విలేఖనమంచులాంగరాయనానప్ర
 తాపజ్వలనజ్వాలాయమానశరణాగతనయనచకోరకచు ద్ర రేఖాయమానవ
 జాయుథప్రతిమావేభానమానవిశాతసఖరతర ముఖనఖరుండనుశంఖచక్రగ
 నాఖడకుంతతోమర ప్రముఖనానానాయుధమహితమహూర్తు గమహిధర
 శ్చిగనన్నిభవీరసాగిరవేలాయమాన నిరర్థశానేక భద్రార్థకుండును మజు
 మంజీరమణిపుంజరంజిత మంజురహర కేయూర కంకణకిరీటుమకరికుండలాది
 భూషణభూషితండును, ద్రివళింధ్రుతిశిఖరిశిఖరాభవరి గ్ధబంధురకంధకుండు
 నన్రకంఠ కంపితపారిజాతపాదపనల్లప్రలీకాశకోపావేశనచలితాధనుండును
 శరతాకలమేఘజాలమధ్యమకగద్ధగాయమానతటిల్లతాపమాన దేవీవ్యగూ
 కంఃప్రాంకురుండును గల్పాంతకాలసకలభవనగ్రనవ వ్యసనవిద్యుంభమన
 సప్రజిహ్వజిహ్వతులితతలరిలతరాయమానపి భావమానజిహ్వండు మేఘ
 కుందరమహాగుహంతరావిస్తారవిపులవక్త్రవాసిసావివకుండునువాసిగావివ
 కనిస్పరన్నిభిడతిశ్వాసనికరనంఘట్టననంత్రిభితసంతప్యమానసప్తసాగరుండు
 చుపూర్వపర్వతవిద్యోతమానఖిద్యోతనగదంచక్రకుంఠించితోదయఃకుంఠ
 లోచనాచలనముశీర్కర్యమాణవిలోలనీలాఢీలవిష్కారింగవితానకోచుధ్యమా
 నతారకాగ్రహముండకుండునుశక్రశాపనుకుచిరోడగ్రమహాభూలతాబంధ
 బంధురభయంకరపదనుండునుఘనరగంధశబ్దతుక్కుకహస్తియగడభా
 కుండును సంధ్యారాగరక్తధౌరాధరమాలికాప్రతిమమహా భ్రంకషతంతస్య
 మానపడుతర సతాశ్చటుండును సతాబాలనంచాలిత సజాతనాత ధోలాయ
 నునపయిమానోగిహమానుండునునిషః పితక భవగ్ధ మహూర్ధ్వ కర్ణుం

దునుమందడండా యనూనమందరవసుంద రాధరపరిభ్రమణ వేగసముత్పన్న
మానవియస్మండలమండితసుధారాశికల్లో శికరాకార భాసు కేసరుండును
గర్వాఖర్వాశిశిరకిరణమయూరశౌరతనూరుహుండును నిజగజాననినాదస్థలి
తకమదను ప్రతీక వామనయిరానణ సార్వభృమప్రముఖుదిగి భరాజకర్ణ
టకు డురుధవశధరాధరదీ కాదురవలోకసియ దేహుండును దేహప్రభావట
లనిర్మలమ నపరివ ధిమాశుభాననికురంబగర్వాంథకారుండు సబ్రహ్మాదపీ
రణ్య శివురంజనభంజ నిమిత్తాంతరంగబహిరంగ జేగీయమాన కరుణావీరర
సస్థయతుండును మహాప్రభావంశనయ సశ్రీన్మసి మాదేవుండా విర్రవించిన
గనుం గొని॥ క॥ శరమాతిక గాదు కేవల హరిమూతిక యుగాదు మాననాకా
రము కేసరియాకార మునున్నది స రిమా యారచితమగుయధాధక మనూ
డక॥ ఉ॥ తెంపునబాలుడాడినసుధిరతనర్వగతత్వము బ్రతిష్ఠింపదలంచియం
దునరసి హామశరీరముదాల్చినక్రిశి క్షింపగవచ్చినాడుహరిచేయ్య యందు
దలంతునయిననా సాంపును బెంపునందఱును జూడజరింతుహరింతుశత్రువు॥

శ్రీన్మసి మామూతిక తనయూరువులయందు హిరణ్యకేశిపుని వధించుట.

వ॥ అనిమొత్తంబడని చిత్త బునగడయెత్తికొని తత్తరంబుననార్చుచున
కుంతిక తిరవంబు డగ్గరగంధసింధురంబుచందంబున వత్తంచరకుంజరుండు
నరసిహ్మాదేవున కెమరునడచి తదీయదివ్యతేజోబాలసన్నకమలంబున జేసిన
వాసల బుడగరిఖిద్యోతంబునుంబోలంగతక వ్యాకతకన్యబులుడెలియక
నిగతప్రమండుడయ్యెనప్పుడు॥ మ॥ ప్రకటంబై ప్రళయీవసానమునక బ్రహ్మం
డబాండావరో ధరికమైయన్నతమిస్రముక జగమునుల్పాది చుదోద్రా
వీసా శ్వికతేజోనిధియైనవిష్ణు వెడనుద్ధీపించునేనవ్వుచె వికలంబై చెడుగాక
తామసులప్రావీణ్యంబురాజోత్తమా॥ వ॥ అంతనద్ధాన వేంద్రుండును హుదం
డరిబగుగదానగడంబు గిరగిరం ద్రిప్పి నరమృగే ద్రునివెసిన తండునర్పంబున
నర్పంబునొడిసికట్ట నర్పనజకపంధి నేర్చునధితిపట్టింబట్టికొనినమిట్టికడిగట్టి ఛి
బిట్ట కట్టియకనయ్యసురంపరిదృఢుండుస్వభబలంబున నిట్టిట్ట మిడిసినట్ట దప్పిం
చుకొని విడివడిదిట్టతనంబు తప్పకకుప్పించి యుష్పరంబునకెగసి విహంగితుల
రాజ చరణనిగళిత భుజంగంబుతెఱుగునందలంగనుటికి తనభజారుపంబు
ననరకంతీరవుండు కుంతితుండయ్యెడినని తలంచికలంగకచేలంగుచు దన్నని
బిడసీర డనికరంబులమాటు ననిలింపులు గుంపులుగొనిడాగి మూగిక్రొవ్వుచి
నాత్మీయసేవనశంకాలంకితులయి ముతనంబుల జింతనంబుసేయుచు నిర్యు

ప నక్షీణసమరదక్షి తావిశేషంబు వరియించి ఖడ్గవమకంబులు ధరియించి భూ
 నభాగంబుల వివిధవిచిత్రలఁగు నలాఘనంబులఁ బరిభ్రమణ భేషంబుల గరావ
 దనుండయి యంతరాళంబునఁ దిరుగు సాశ్వత్థ దేగవజ్ఞువు ససంచరించక సహింప
 క॥ సీ॥ పంచాననోద్భూత సావజ్వాలలు కభూసభోంతత మెల్లబూరితము । పం
 ప్తా కురాభిలధగధదగాయితీ పినసురేంద్రు తేత్రయలంధములుగఁ గంట
 కసన్నిభోత్కర కేశరాహతినభ్రసంఘముభిన్నస్త్రచలిప । బ్రహ్మయాభ్రచం
 చలాప్రతిమభాస్వరమలయి ఖరసఖరోచులుగ్రమ్మదేలు । నటులుయుఁ పించి
 గజిం । చినంభ్రమించి దృష్టిసారించి దోమలుబంధించి కెరలి । జిహ్వాయాడిం
 చిలుఁగించి చేతనాడిసి । పట్టెనరసింహుండాదితిఁ పట్టినధిప॥ క॥ సరకుఁ గొనఁ లీ
 లాగతి । సురగేంద్రుండు మూషకంబునాడిసినభంగి । న్నకేశతననాడిసినను
 రవిమతుఁడు ప్రాణభీతిసుం వడియెచ్చుచా॥ క॥ సురజన్తరిలోబడె పరిభావిత
 సాధుభక్తపటఁ డిహునకున్నరసింహునకును దంచత్తరతఁ జిహ్వరసకును గ్ర
 తరంహునకు॥ అంత॥ హిహగేంద్రుండ హివ్రచ్చకై యడిమిహు ద్వ్యత్తి
 న్నుసింహుడు సాగ్రధూడె యూరువులను జేర్చిన ఖసంఘాతంబుల ప్రచ్చె
 దు । స్పృహదంభోళికరోర దేహున చలోత్సాహుశ్చ హాబాహునిం । రహు
 తాశాంతః భికరుఁగునకరుడై త్యాగ్యయశ్రీకరు॥ శా॥ చించుకృత్క
 మల బుశోణితమవషిం చుధకరామండలిం । ద్రుంచుంగర్కశనాడికావలు
 లు భేదించుచ్చహవక్షముం । ద్రుంచున్మాంసమునూత్మఖండములుగాదు పూ
 సురున్వ) చ్చుక । ర్పించుంజ్రేవులు కతమాలికలుగల్పించున్నభోద్యాసియై॥
 సీ॥ వక్షకవాటంబు సత్కలునేయుగోఘనకుతారంజలకరణినొప్పు । గంభీర
 హృదయపంకజముభేదించుచో గుద్దాలముఖభంగిగొమిరుమిగులు । ధమసీ
 వితానంబుడ విలిఖండించుచో బటుల విత్రంబుల పగిలెయ్యు । జవిశాలాం త్ర
 జాలంబుద్రొంచుచో గ్రకచనంఘంబులగరిమజూపు । సంకగతుడయి దైత్యు
 నాగహమన । శస్త్రచయమలనొంపకనంహరించి । యమరునరసింహునఖ
 రంబులు విచిత్ర । సమరమఖరంబులయియుండె జనపరేణ్య॥ క॥ స్ఫురితవిబుధ
 జనముఖములు । పరివిదతదనుజనివహవలీతనుఖములు । రురుచిజీతశిఖములు ।
 సరహరికరసఖములమరు సతజనసఖములే॥ వ॥ ఇట్లు కేవలపురుషరూప బును
 మృగరూపంబునంగాని నరసింహరూపంబున రేయునుం బవలునుంగాని సం
 త్కృతమయంబునన తరంగంబును బహిరంగంబునుంగాని సభాద్వారంబునగగ
 నంబును భూమియుంగాని యూ సమర్థంబున బ్రాణహితంబునుంగాని సఖం

బులందై లోక్యజనహృదయభల్లుండయినదై త్సమల్లువధీనిచహదహాసకీ
లాభిలకర్మనుండునగ రాశవదనుండును లేలిహనభీషణజహ్యుండుచు వాణీతపం
కాకిత కేసరుండునే ప్రేవులుమాకలగుగధరిచికుంభికుంభవిదళంబుజేసిచూడెం
చుపరాచానంబునుంబోలెదనుజకుంజరహృదయకమళవిదళన - బుజేసితదీయర
క్తసిక్తంబులైన నఖంబులు సంధ్యారాగరక్త చంద్ర రేఖలచెనుపునహింప
నహింపలేచి తనకట్టెమరనాముధ - బులెత్తికొనితత్తరంబునరణ - బునకుకును
రువణి - చురక్క సులంబెక్కు - సహస్రంబులంజ క్రాదిర్వక్ర) సాధనంబుల నొ
క్కజిక్కుకుండ - జక్కడించె నివ్వధంబున॥శా॥ ఊవీరుల నెల్లద్రుంచిరణసం
రంభంబుచాలి చిదృష్టిజేపంబుభయకంరంబుగ సభాశింహపనాయాడుకై
సింహాదుక రాళాన్యంబుతోనోప్పేడ । స్వక్షింపంబరికింపనోడిరమరుల్చి భాం
తులయిడ డగక ॥ క॥ సంరచారణవిద్యాధర । గరుడోరగయక్షపిద్ధగణము
లలోనొక్కరుడయినడాయవెఱచును । నహరిన శ్యావసరమునరలోకేశా॥క॥
త్వర్ణ బులనరసింహుని । పర్వంబులజూచి నిర్జ్వరాంగశలుమ్మహా! త్కర్ణబు
లగుసహ బులవర్షంబులగురిసిరుత్పవ బులనధిపా॥ వ॥ మఱియునయ్యసరం
బున మంటన నేక దేవతావిమానంబులును గంధర్వగానంబులు నప్పరోగన
తానసంవిధానంబులును హాభేరి పటహమురజాది ద్యానంబులును బ్రకాశ
మానంబులయ్యె ననందకుముదాదులయిన హరిపాశ్శ్చచరులును మహేశ్వ
రవిరించి మహేంద్రపురస్సరులగు త్రిశక్తిన్నరకింపురుష పన్నగసిద్ధసాధ్యగ
రుడగంధర్వజారణవిద్యాధరాదులును బ్రజాపతులునరకకంటీరవదస్సో
త్కరింతులయిగనుజెంచి॥ క॥ కరకమళయుగళకీలిత । శిరులముగ్ధఘోభక్తి
జేసిరిబహుసం । సరణాబ్ధితుకినఖరికినరభోజనహాస్తిహరికినర కేసరికి॥వ॥ఆ

—(బ్రహ్మాదిదేవతలు శ్రీనృసింహమూర్తికానివే ర్వేలుగా స్తుతించుట.)—

సమయంబున దేవతలందఱు వెఱు వేఱవినుతించరందుగమలాసనుండిట్లనియె॥

మ॥ ఘనలీలాగుణ చాతురిన్బు వనముల్లల్పిం చిరరక్షించిభే । ధనముంజే
యుదురంతశక్తికినంతజ్యోతికింజిత్రవీ । ద్యుకిన్నిత్యపవిత్రకర్మనికిసేనుత్కంత
తోనవ్నయాత్మునికిన్వందనమాచరించెదగృహామఖ్యప్రవాదార్ధి॥ రుదుం
డిట్లనియె॥చ॥ అమరవతేణ్యమీదటసహస్రయుగాంతము నాడుగానికొ । ప
మునకు వేళిగాదు సురబాధకుడయినతమస్విసీచరు । స్వమశమునన్వధించితి
విచారదాత్మజుడయిపీడున । ద్విమలుడు నీకుబక్తుడు పవిత్రుడుగావుము
భక్తవత్సలా ॥ ఇంద్రుండిట్లనియె॥సీ॥ ప్రాణిసంసముల హృత్పద్మమధ్యంబుల

వసిందిభాసిల్లు మయెఱుగు । దింతకాలముచాన వేశ్వరుచే బాధపడిచిక్కి-
 యున్నయాసన్నిజపల । రక్షించితివిమంము కాక్ష సేవ్యుడు జంపిక్రమహవ్య
 ములునూకు లిగెనుటల । ను టిమి సేవ మరిగిరవారలు కైవల్యవిభవంబు
 కాక్ష సేయరికరసంఖములెల్ల చ్చయింపగ నేలయస్థిర బులివియనంతభక్తి
 గొలువనింము న్ను ఘోరదైత్యానీక । చిత్తభయదంప శ్రేష్ఠసింహ । రుషు
 లిట్లునిరి మ॥భవదీయాదరలీలలోకములనుత్పాదించిరక్షింపన । డనిదైవేష్ట
 త్తుచేతభేదిత నలయి ప్రాస్వంబులయి యు డనీ । యువిసేతున్న రసిహృదూ
 పమువచంహారంబునొంది చిపే । రవిధింగ్రమ్మలుండ్లరి చిగదాధర్మానుసం
 ధాయైపేషిశ్య సేవతలిట్లునిరి శాచండక్రోధయతోడదైత్యుడువడిక శ్రాద్ధం
 బుల స్మృతులు । ల్పిండంబుల్పతిలోదకంబులుగ ర్పింపంగ నాకీకయు । ద్దం
 డేష్ట బునదానగైకొన మహాగ్రుంథ వేడిక్కడక । విడింపంబడనీనఖం
 బులనుత్పల్లావి తుమాత్యేశ్వరా సిద్ధుతిట్లు రి॥క॥ క్రుద్ధుండయియణిమూరకిసి
 డులుగైకొనినదైత్యజీ తివిచుహ॥యోద్ధవునికృపమంకుసిద్ధులుమఱలగలి
 కైతీనరసి హ॥విద్యాధురులిట్లునిరి॥క॥ దానవుని జ పియ్యుత । ధారాదికవి
 యైతెల్లగయతోమఱలం గానిచ్చితి విచిత్రము । నీనిరుపమవైభవ బునిజము
 వృషిహ॥నుజంగులిట్లునిరి॥క॥ రత్నములమమత్కాతా రత్న బు బుచ్చికో
 న్నికృషు రముక । యత్న మనవచ్చివేచితివి పత్నులురత్నములుగలి
 గెబ్రతికితిమిశా॥ మనువులిట్లు రి॥క॥ మణియనిదైత్యుహరిగొని వణాశ్ర
 మధర్మసేతువగము మఱల । బాణముడేసితి వేమనీ । పణింతుము
 కొనిబ్రతుకువారము దేనాప్రిహతులిట్లునిరి॥మ॥ ప్రజలంజేయుటకెస్యజి
 న్నితిమనుంబాటించిదైత్యాజ్ఞ బ్రజలంజేయకయితకాలమ మహాభారంబు
 తోమంటిరుకుదరన్వత్తు చుచిరిచంపితివిసంకోశన్భులేకెల్లనా బ్రజలంజేయుచు
 నండువారము జగద్భద్రా నామానోరనూ గంధర్వులిట్లునిరి॥క॥ ఆగుదుమురే
 యుబగలుం బాదుమనునీశాటురొద్దబాధించువయ । జూడదుతేజమునిం
 గూడెనుహాహతునకుంకులమలదే చారణులిట్లునిరి॥క॥ గవనజవహృదయ
 భిల్లుమ॥ దివిజేత్రవిరోధి నేనుడెగనిచేత నృపకోగనివకమగు భవదంఘ్రి
 యుగంబుజేరిబ్రతికెదమిశా॥ యక్ష లిట్లునిరి॥ఉ॥ భ్రంశములేనినిభటలభంగవి
 ముక్తూమమ్మ నేడ్కొని స్తంభయవృత్తిదిక్కు బ్రచారముజేయుచునుండువీ
 డని । శ్రుంశముతోడ వీనిగడ చేర్చి తినాపద మానెనోచతు । విశాశతిత
 ల్యశాంతివిష్టవృత్తికగన్నిదానకా॥ంపురుషోత్త నేరనుకిం పురుషుల

వల్పులమున్నుఁగూపింపఁగదా మృతమున కలసుజనహృదయము | తురుష్టుంజుఁగి
 తివిజగముఁబ్రకటనధిశా || వేతాళికులిట్లనిరి || క || త్రిశువనశత్రునువడియెఁ
 నభలందునుమఖముల దుఁజగదీశ్వరసిక్తుభగవద్గీ || డ || లునతిన్చుచునభయములమై
 నంచరితుఁడు || ర || రణాంతరికర్షణులిట్లనిరి || క || ధర్మములకపడుచు తరకర్మమునే
 యిచ్చునుంగముగఁబాఠ్యమునుపఁగర్మజపిశాచులై || శ || శక్తులై నీమనఃక్రైస్త
 లిహేమహావిద్యునేచకులిట్లనిట్లనిరి || డ || చితవిప్రశాపముఁజనుననిశాచరుడై
 నవీనిశిక్షి || చుటకీమగాదుకృపజేసిశివీశ్వరభక్తితోడనేవిచుటకంఠైవైరము
 నవేగమెచేరగవచ్చునిర్మయందేతనారసింహతనువద్భుతమాపదబాసించు
 యుక్త || డ || కట్లుబ్రహ్మగద్రేంద్రసిద్ధసాధ్యపురస్కరులైనదేవముఖ్యులందఱునే
 కప్రికారంబులవినితంఠిరంఘరోషవిద్యుభయముఁజైననరసింహదేవునిడ
 గ్గరజెరవెరచిలక్షిదేవిచిలిచిక్లర్తి || క || హంకింబట్టపుధేవివిహానేనానిపుణ
 మతిపహరిగతివినచాహరతిసీపునినర || హరిరోషముడిప్పపంఘహరిరమ
 ధ్యాని || అని నియ్యకొనిమహాతా || తతోడనాకలక త్రినరకతీరపుయ్యువ
 కంతంబుకు జసి || క || శ్రీయార్కబింబంబుగిదిగాని నెమ్మోమునూర్ణేందు
 నిభముగాదు || శిఖిశిఖాసంఘంబుచేరుపుజూపెకగానిచూడ్కిప్రసాదభాసుర
 ముగాదు || వీరరాద్రాక్షతవేళ మొప్పెదుగాలభూరికృపారసస్ఫూర్తిగాదుభ
 యుదహస్తా || కురప్రభలుగప్పెడుగావిరరహసి తాంబూజాతంబుగాదు || క || తినఖి
 రంఠసింహావిగ్రహానుగాని || కామనీజనసులభవిగ్రహానుగాదువిన్నయరియ
 గాదుతోల్లి నెవిష్ణుపలకగన్నదియుగాదుభిషణాకామగుచు || క || పలికెదనిగ
 ముకనుగొనుటలికినగడు || లిగివిభడుప్రతివచనములంబలుకడనినిలుచు || శిము
 ఖిబలుమెడి || క || య సుబనుపుభయమునుగదుర || డ || కట్లునరహరిరూపం
 బునారజనివాసినిపీక్షించిశంకించిశాతుడయినవెనుకడగ్గరిజేదననిచి || తి ||
 చుచున్నవారిజనంభవుండదేవునిరోషంబునివారింప సతకలకలవిశాసనిబ్రహ్మ
 ముండరియట్లనియె || క || త్రమగురోషకమాననీ || త || డ్రినిమిత్తమునజక్రిదాహణ
 సూ || క || న్వేంద్రమువిడువడుమెల్లినద || డ్రిశీతలుశజేసి || య || సేయగదే || వ || అని
 నినాగాకయనిమహాభగవతశేఖరుండైనబాలకుడుగరికిమలబులుమును
 శించిమరదగమనబుననమండవినయపివేకంబులనరిసి || య || దేవునినన్నిధికి || బని
 సామంగదండప్రణామంబుజేసినభక్తపరాధినుండనగుయీశ్వరుండు || లోకిం
 చి || రుణాయత్తడత్తుండ || డ్రి || ప్రాధవమొప్పగగొనికృపామతియైకదియంగజీ
 వగ || శోభితస్మిన్ || య || జూమచుబాబు || మోలి || య || దు || తో || కాభి || న || తు || డు ||

పెట్టెననురాంతకుఁడుగ్భటకాలసర్ప భీతాభయదానశస్త్రముననగణామంగళ
హేతుహస్తము ॥ ౧॥ ఇట్లుచారికరస్పర్శనంబునభయవిరహితుడనుబ్రహ్మ
జ్ఞానసహితుండునుబులకితదేహుండును సముత్పన్నసంతోషబాష్పగలిలదారా
సమూహుండును బ్రహ్మతీతయగద్గదభాభణుండును వినయవివేకభూషణుండు
నునేకాగ్రచిత్తుండుభక్తిపరాయత్తుండునేయదేవునిచణకమలములు దహృ
దయంబుననిలిపికోని రకమలంబులుముకుళించియిట్లునియె॥మ॥ అపర్యుక్తిగ్గు
వయమిశ్వరులు బ్రహ్మదుల్సతాత్మ్యచిత్తములనిన్నుబహుప్రకారములని
—[౩]హృదుండునరిసింహమూర్తినిస్తుతిచెట.]—

త్యంబున్వ్యంబున్విచారించిపారముమిటన్నతినేయనోరటనేరక్షస్తమాజుండగ
త్వమదోద్రక్తుడబాలుడంజడశతస్వర్ణంపశక్తుండనే॥౪॥ తపమున్వంశముతేజ
ముఖశ్రితసౌందర్యంబునుద్యోగమున్నిపుణత్వంబుఁ బ్రతాపపౌరుషములున్ని
ప్రాబలబ్రజ్ఞలుఁజంపహూషంబులుచాలవీశ్వరభవత్సంతుష్టికైధంతియా! ధ
పుచందంబునభక్తిస్థేయవలయుందాత్పర్యనయకుడై ॥మ॥అపలజ్ఞానసదానభ
వకారతిత్వత్కౌంతినిర్మత్సరత్వములన్వజ్ఞతపోనసూయలఁగడుంగర్పించిధాత్రీ
నురోత్తమటకఁజెన్నవచుండుముఖ్యుడుమనోర్థప్రాణవాక్కమముల్పమత
నిన్ననయించెనేనిభగవత్సతోకుండౌతుడ॥ ౫॥ ఆజ్ఞాదుశేషియపరాధ
ములనుజేపట్టండీశ్వరుండుకృపాశుడగుటఁజేపట్టునొకచోటసిర్దపిశ్వరనకునరం
బులేకుండునతఁడుపూర్ణదైయర్థములనిశ్వరార్పణంబులుగాగచేయుధర్మమం
లనేసెనేని నద్దంబుజూచిననళిఁలలామంబుప్రతిబింబతంబగుపగిదిమటలనథక
ములుదోచుగాపుపనఁకబుద్ధిభక్తిస్థేయంగవయంగవలయుభక్తిగానిమెచ్చ
డర్థంబులొనగెడుమేరలందుఁబరమకనుణుండు ౨ రిభక్తబాంధవుండు ॥౬॥ కాపు
నంబుడనంసుతిగావించెనవెఱపులేకకలనేనువున నివణనయనముక్తికిఁబో
పునవిద్యనుజయించిపురుషుడనంతా॥సీ॥నత్వాకరుడనేననశ్వేశసీమాస్థశిరము
లసిడుదునిచేయువాడు॥బ్రహ్మములుచరులుభయపండుచున్నానునిభీషణాకర్తి
నేడుచూచి గోపంబుమానునీరుచివిగ్రహములుకల్యాణసరములుగాభితి
కరములుగాపులోకములకువృశ్చికపన్నగంబులభగిభయముజేయు కరములు
గాపులోకములకువృశ్చికపన్నగంబులభంగిభయము జేయునసురమర్ధించితివి
సాధుహషణమయ్య ॥ ౭॥వతరించినపనిదీరెనయకయేలగలుషహరివినంతోషకా
రివగుచునిన్నదలతురులోకులునిమఱలాత్మ ॥ ౮॥ ఖరధంష్ట్రాశ్చికుటీనటానఖ
గ్రధ్వనయుర్రక్తకేనడయుక దీర్ఘతరాంతమూలికయుభస్వన్నేత్రయున్నే

ననీ! నరసింహకృతిగాంచి నేవేరవబూ ణక క్రూరదుర్వారదు | ర్చరనంసా
 రదవాగ్నికి న్వరతుని పాదాశ్రయంజేయవే॥ వ॥ దేవా నకల యోనలదు
 నుసుఖవియోగ దుఃఖనః యోగజనితంబయిన శోకానల బున దదహ్యమా
 నుండెనయి దుఃఖ వారక బ గాని దేహావ్యభి మానంబున మోహితుడ
 నయి పరిభ్రమించుచున్న యేను నాకుః బ్రియుండవు నఖిండవు పరమదేవ
 తయునయిన నీబ్రహ్మ గీతంబులయిన లీలావతార విశేషంబ ల ఓడియించు
 చు రాగాది విముక్తుండనయి దుఃఖపుంజంబు లుత్తరించి భవదీయచరణకే
 రణ స్మరణ సేవ నిపుణులయిన భక్తులంజేరియు డెవ బాలని డల్లికండ్రు
 లును రోగినివయ్యుడ్య ద త్తంబయిన యౌషదంబును నమద్రంబ న ముంగె
 డి వానినావయును డక్కొరులు రక్షింపలేని లైరంగున సంసారతాప సంత
 వ్యయాశుండయి నీచేత నుపేక్షితుడయిన వాని నద్దరింప నిన్న డక్కన
 న్ముందు నమధుకండు గాడ జగంబుల నెవ్వ జేమి కృత్యంబ న నెవ్వకి
 చేతఁ డ్రెరితుండయి యే యింద్రియస్ఫులజ్జేసి యేమిటి కొరకు నెవ్వకిన
 మ్మన్ని యేయేస్థలంబున గేన యమ్మునదేమి రూపమ్మన నేగుణమైన నే
 పరమ్మున నయిన జనకాదిభావంబు నుత్పాదించి పరిబ్రమన బ్రహ్మాదిభా
 వమ్మున రూపాంతరమ్ము నొంది చునట్టి వివిధప్రకారంబులన్ని నీవఃత్యము
 క్తుండ వురక్షకుండవు నీయశంబయిన పురుషునికి నీయనిగ్రహంజన గాలం
 బుచేతం శ్రోతయే కమకానయంబును బలయుతంబును బ్రధానంగంబును
 నయిన మనంబు మామగజియించునని ద్వాన్విత వికారంబును వేదోక్త
 కమకా ప్రదానంబును సంసార చక్రాంతకంబయిన యీమనంబున నీన్నసే
 వింపక నిమిమించి తరియింప నొక్కండును నమధుకండు లేడు విజాననిధికా
 తబుద్ధి గురు డవు నీపువలన వశీకృత కార్యసాధన శక్తియైనకాలంబు మా
 యతోడంగూడ పోడనవికార యుక్త బున సంసారచక్రంబు జేయుచుం
 దు సంసారదాపదహాన సంతప్యమానుండగు నన్ను క్షేంపుము॥ నీ॥ జనులు
 దిక్పాదు సంపదాయుర్విభ వనా లునోరుదురు భవ్యంబులనుచు! ననియం
 తమునోష హానజృంభితమయిన మాతండ్రిబొమమి డిమహి జేసి! విహి
 తంబులగునట్టి మీరుండునీచేత నిమిషమాత్రంబున నేడుచడిసి! గావునధు
 వములు గావు బ్రహ్మదులశీ వితవంబులు శీవితములు! కాలరూపితుడగును
 రుక్రమునిజేత! విద్యుతములగునెలువవు నీయునేల! యదరమేనొల్లనివీడి
 యెటుకగొలత! గలిగియున్న గొలుతుగింకరుడనగుచు॥ ముత్తకోకిల॥ యెం

దమాపులన తీధరము లెల్లసాధకములంచుము । ధ్యేయకాండరంగనిధావడే
 హము తోవి కుడుగాకయా దండమన్మధవహ్ని నెప్పుడున పుడయియొకహ
 ముజె । రండువారముదువ్వుచొఖ్య వరంపరాక్రమణంబునక । ఊ శ్రీమహిళా
 మహేశ్వర నీరుసాగర్భలకై ననీమహిళా । ద్రామకదంబుచేనభయ దాత
 ముజేయనినీవు బాలుడగ । దామనవంశసంభవనడ ధ్యేయకనుగ్రరజోగుణు
 డని । స్త్రీమదయంగరంబుజము శీవకముజేర్చుట చాన్యమిశ్వరా । ప । మ
 హాత్మా సుజనులయిన బ్రహ్మాండలందును దుర్జనులైన మాయంతును జే
 వాండురంబునం బక్షిపక్షంబులులేక కల్పవృక్షంబుచందంబున ఫలప్రదా
 నంబు సేయుదువు కిందర్పదర్ప సమేతంబగు సంసారకూపంబునం గూలుచు
 న్న మూఢజ లంగూడి కూలెడినేను భవదీయధృత్యుండగు నారదుని యి
 నుగ్రహంబునం జేసి నీకృపబాత్రుండనయితి నన్నురక్షించి మజ్జనకునివధిశం
 చుట నాయందుల బక్షిపాతంబుగాదు దుష్టజన సంహారంబును శిష్ట ధృత్య
 ముని జనరక్షో ప్రకారంబున నీకునయజగణంబులు విశ్వంబు నీవగునాత్మ
 క బయిన విశ్వంబునృజియించి యందుం బ్రవేశించి హేతుభూత గుణయా
 త్రుండనయి రక్షక న హారకాడి నానారూపంబుల నుండుదువు పదనత్కార
 ణ కా వ్యర్జ్యంబయిన విశ్వంబునకుం బరసకారణంబు నీవనిమాయచే వి
 తు దాననియెడి బుద్ధివిల్పంబు దోచుగాని నీకంటె నొండెద్దియలేదు నీజం
 బున దు వస్తుమాత్ర భూతసౌక్యంబును వృక్షంబునందు నీలత్వాదివణంబు
 నుం గలుగుతెరంగున విశ్వంబునకు నీయందిజన్మస్థితి ప్రకాశ నాశంబులుం
 గలుగు నీచేతనయిన విశ్వంబు నీయందనిలుపుకొని తొల్లి పయకాలపారా
 వారంబున బన్నగేంద్ర పర్యంక బున గ్రియా రహితుండవ ము నిజసుఖాను
 భవ బు సేయుచు నిద్రితునీభంగియోగని పిలితలోచనంబు జవయి యుండుచు
 కొంత కాలంబునకు నజాకాల శక్తిజేత శ్రేణింబులయి ప్రకృతి ధాతంబుల
 యైన వత్వాది గుణగణంబుల సంగీకరించి నమాధి గాలించి వెలుంగుచున్న
 నీమాధియందు పటపటమువలన నుచ్ఛించు నటంబు తెరంగున నొక్కొక్క
 లంబు నంభవించె నట్టి కమలంబుల నాల్గు మోముల బ్రహ్మజకమించి దిశ
 లువీక్షించి కమలంబునకు నొండయినరూపంబు లేకుండుట జంతుించి జలాం
 తరాశంబు బ్రవేశించి జలంబులందు మూడు దిక్కు వత్సరంబులు వెక్కి తనజ
 న్మంబు కు సుపాదాన కారణంబయి నిష్పి డశికంప సమధుకండగాక మ
 గిడి కమలంబు కడకుంబ విస్మయంబునొంది హిరణ్యగర్భుండుచిర కాలంబు

నిభాళితవంబుజేసి పృథివియందు గంధంబుగను తందంబున దేహదేహయందు
 నానాసహస్రవదన శిరోనయన నాసాకణావక్త ॥ భుజకర చరణాండు
 మబహువిధా భరణుండును మాయా కలితుండును మహాలక్షణ లక్ష్మీతుం
 డును నిజప్రకాశ దూరీకృతతముండును బగుపోతముం పనయన నిన్న ద
 శికంజె నయ్యవనంబున ॥ క॥ ఘాటకవదనుడవై మధు ॥ కంబుటలంఘ్ర
 శ్రునిగమ గణములనెల్ల ॥ చాటి చియజనకిచ్చిన ॥ కూటస్థుడపీశ్వరుడవుతో
 విరవంద్యా ॥ వ॥ ఇవ్విధంబున గృతత్రేతద్వాపరంబులను మూడుయగంబు
 లందును తిర్యగ్ మానవచు నిజల చరాకారంబు నవతరించి లోకంబులను
 న్దరించుచు తరియించుచు తరియించుచు యుగానుకూల ధర్మకంబులం బ్ర
 తిష్ఠించుచు నుడువుచు దేవాదుడధింపును ॥ నీ॥ కామహామాది సంకతి
 తడుము చిత్తంబు భవదీయచింతన పడవిసారదు ॥ మధురాదిరసముల మరిగి
 చొక్కుచుజిహ్వా నీరణానము కునిగుడనీమ ॥ నుందరీయాఖగు లజ్జాడగోరెడి
 మాడ్కి దావకాకృతులై దగులువడదు ॥ వివిధదుర్భాషలు వినగోరువీను
 లు వినవు యువ త్కథా విరచనములు ॥ భూణమురువడిదిరుగు దుగళంధ
 ములకు ॥ దనువుగొలువదువైష్ణవ ధర్మకాములకు ॥ నడిగియుండవుక మేకాంధ్ర
 యములుపురుషు గలచుసహజు పృథుమేధిగలచునెల్లు ॥ వ॥ ఇవ్విధంబుననిం
 ద్రియంబులజేతంజిక్కువడి స్వకీయపరకీయపరీరంబులందు మిత్రామిత్రభావ
 మ్ములు సేయుచుజన్మమరణంబులనొందుచుసంసారజ్ఞతరణిని మగ్నంబై నలో
 కంబునుద్ధరించుటలోకన భవస్థితిలయ కారణుడవై సనీకుగర్తవ్యంబు భవడి
 యసేవకులక్షుననూయందు బ్రీతిభక్తులై నవారలయద్ధింపుము ॥ మ॥ భగవద్ద
 కానువర్ణమధా ప్రాప్తైకత్తుండనై ॥ బెగడన్సంసరణోగ్రనై తరణిన్నిన్నా
 త్పులై తాచకీ ॥ యగణస్తోత్రవరాబ్జాఖ్యమునమాయాసౌఖ్యభావంబుల
 స్సగది గానః మూఢులకగనిమదిశ్శోకేతున క్వేశ్వరా ॥ వ॥ దేవామునీంక్ర
 లు సజ్జముక్తకాములై నిజవన్ధంబులం దవంబులాచరింతురు కామకన్యం
 బు నొల్లకనందువారికి నీకటనొండు శరణంబులేదు నిన్ను సేవి చెరంగొం
 దటుకాముకులు కరద్యయకగదూతిజేతందయని చందబుండుచ్చనవశు
 వక్షిక్రిమికీట సామాన్యంబయినమైధురాది గృహమేధిసుఖంబులంపనియక
 కడపటనతిదుఖవంతులగుమరు నీ ప్రసాదంబుగల నుగుణుండునిష్కాము
 డైయుండు మానవ్రతజతవ శ్రుత్యా ధ్యక్ష హేతువులగు నయననివిది
 యునిగిడియ జయంబులే వారికి భోగారంబులై వీతమియవారికి కీవనో

లందు భృత్యులభాకాములై రాజులసేవించురు రాజులం బ్రయోజనంబు ల
 ధీకాంచి భృత్యులకు నర్థంబు లొనంగుదు రివ్వెద బంధగాదు నాకుంకాపంబు
 లేదు నీకుం బ్రయోజనంబు లేదయిన దేవా వరదుండయ్యెన వేసి గామంబు
 వృద్ధిబొందని వరంబు గృహజేయుము కాంబ ల విడిచిన పురుషుండు సీతో
 డ నమాన విభవుండగు నరసి హ పరమాత్మ పురుషోత్తమయని ప్రణవపూ
 ర్వకంబ గా నమస్కరించిన చొరిం యిట్లనియె॥ సీ॥ నివంటివిజ్ఞాన నిపుణుతే
 శాంతులు గోర్కెలునాయందు గోరనొల్ల । రక్షై నప్రహ్లాద యనురేంద్ర
 భతకవే సాగిమ వ్వింతర నమయమెల్ల । నిఖిలభోగంబ లు నీవుభోగింపుము
 కల్యాణబ ద్ధి నా కథించుము । నకలభూతములందు సంపూర్ణుడగునన్ను
 యజ్ఞేశుస్వీరు నాత్మునిలిపి కమలచయములెల్ల ఖండించిపూజన । మాచ
 రింపుమిశ్వ రార్పణముగ । భోగములనశి చు పుణ్యంబ వ్రతముల । బాణ
 సంచములు బాపునిన్ను॥ వ॥ మజేయునట ద గాల వేగంబ నంగ శేబరంబు
 విడిచి త్రైలోక్య విరాజ మాన బ లును దివిజరాజ జేగీయ మాన బ నుం
 బరిపూరిత సశబ్దిశ బ నయిన యంశంబుతోడ ముక్త బంధుండవము నన్ను
 డద్దరియెదపు వినుము॥ గీ॥ నరుడుప్రియముతోడ నాయనతారంబు । నీయు
 దారగీతి నికరములచు । మాంసిం చెనేనిమజీగంభవింపడు । కమలబంధచయ
 ముగడచిపోవు॥ అనిన బ్రహ్మాదుండిట్లనియె॥ సీ॥ దంష్టి వే తొల్లిసో దరునిహి
 రణ్యాకు నీవుసంపుటజేసి ని గహమున । మాణండ్రిరోష నిర్మగుడయిసర్వ
 లోకేశ్వరుబరముని న్నెకు కలేక । పరిసంధిపగి నీ బకతుండవగు గాకు నెవ
 కారములుసేసె నతడునేడు । నీశాంతృప్తిచే నిమలత్వమునొందె గావుచ
 పాపసం ఘములవలన । బాసిశుద్ధాత్మ కుడుగాగ భ్యగాత్ర । వరమువేడె
 డనాకింము వనజనేత్ర । భక్తసంఘాతముఖపద్మ పద్మమిత్ర । భక్తకష్టపవల్లి
 కా పటులవిత్ర॥ వ॥ అనిన భక్తవత్సలుండిట్లని య॥ మ॥ నిజభక్తుడవు
 నాకు న్నుగటన్నీశండ్రి త్రిప్ప వ్రహ్మార్పణంబుగూడివని త్రుడై శుభగతిన్వ
 లికా చువిజ్ఞాపదీ । నజితానేక భవాంధ కాగులగు మధ్యకతుల్వినోదించుడే ।
 శజనుల్దుర్జలై నశుద్ధులునుమీసత్యంబుడై తోయ్ తడ॥ సీ॥ సునూత్నభూత
 సంఘాత బులోపల నెల్ల వాంఛలుమా యెవ్వన । నీచ ముననన్ను నెలయ
 శేవించి నమస్కృతులగుదురుమత్పరులకు । గుటిసేయనీవయోగ్యుడవై తినిట
 మీద వేడ చొదిలి మేనవిధముతోడ । జిత్రంబు చావీడ భిచ్చమితండ్రికితైత కార్ష
 యులుసంప్రీతిజేయుచుతడురణము సేడు మా ముంగ మర్మములనిర్మలదేహు

జేసవ్యమహిమ! నవగతాభిర్యమడయితనర్చి! పుణ్యలోకంబునకు నెఱవేరు
 ణ్యచరిత||వ|| అననరసింహ దేవుండా నతిచ్చిన హిరణ్యకశిపునకు బ్రహ్మమండు
 పరలోకక్రియ చేసిభూసురోత్తములచేతనభిషిక్తుండ ప్యనయ్యడ బ్రహ్మ
 సంపూర్ణముఖుండ నశ్రీనృసింహదేవునింజూచి దేవతాప్రముఖసహితుండ
 యిబ్రహ్మదేవుడిట్లనియె||నీ|| గేన దేవాఖల దేవేశభూతభూవనవీశునాచేతఃక
 మునడసి మత్స్యస్థిజనులచేమరణంబునొందకమత్తుడ యిసకలధమకములుచె
 టిచి! నేమభాగ్యము నీతహామడవ్యగల్యామము లోకములకెల్ల! బాలు
 నీతనిమహాభాగవతశ్రేష్ఠ బ్రతికించితివిముత్యభయము బాపి! వరముకృపజే
 సితిమేలువారిజాత||నీనృసింహవతారంబునిష్కతోడ! దగిలచి చువారలుదం
 ధరుని! బాధనొందరుమృత్యుపుబాటిబడరు||అననరసింహ దేవుండిట్లనియె||
 కి మన్నించి దేవత్రుల! కెన్నడునిటువంటివరము లేకుము పాప! తృప్తులకవ
 రములిచ్చుట! పన్నగములకమృతమిడుటపరికరగర్భా||వ|| అనియిట్లానతిచ్చి
 బ్రహ్మాది దేవమునుబ్రహ్మజీతుడముఖభగవంతుడయి శ్రీనృసింహదేవు
 డుత్తితోహితుండయ్యె బ్రహ్మమండునుశూలికి బ్రణతుండయితిద్దిమూలికిపం
 దనంబులు చేసి ప్రజాపతులకు మిక్కిలి భగవత్కృతైన దేవతలకునమ
 తింఁచినఁ జూచిబ్రహ్మదేవుండు శుక్రామునిం ద్రనహితుడముదయి
 నిదానవరాజ్యంబునకు బ్రహ్మమంబట్టుబుగట్టి తనీచేతలు జీతుండయి
 దీచి చెనంతనీశానా దినికలదేవతలు వివిధంబులగు నాశీర్వాదంబుల చేతనా
 ప్రహ్లాదునిగ్రుత్తార్థగాజేసి తత్త్వమాలినిముందఱు నిడకొని జన్మానంబులకుజ
 నిరిట్ల విష్ణుదేవుని నిజపార్శ్వచదులిరువురు బ్రాహ్మసఖాపంబునదితీపుత్రు
 లయినహిరణ్యాక్ష హిరణ్యకశిపులగు వరాహానాసిక్కు వంబలవధియం
 చెద్వితీయభవంబున రావణకుంభకణకలైవశ్రీరామరూపంబుననహ్మరించె
 మ్రుతీయఃస్థుబ నకుశికుపాలవంతనకాత్రున శ్రీకృష్ణరూపంబునఖండించె
 నివిధంబు మూడుజన్మంబులగావేరాను బంధంబుననిరంతర సంభావిత
 థ్యానులై నారలుహరినిందాదిపాపనిమిక్తులై హరిం గలిసిరనిచెప్పినారడుండి
 ట్లనియె||ఉ|| శ్రీరమణీయమేననరసింహవిహారమునీ ప్రళయసంహారములు
 ణ్యభాగవతుడయిన నశాచరనాథపుత్రం! చారమునెవ్వడయిననువిచారవి
 న్నబతిచివశుభా! కారముతోడనేభయముగల్గిలోకముజెందుభూవరా||
 మ|| జలజాతప్రభవామలన్మపములో జర్పించిభాషాపఠి|| బలుకనేనిజనా
 ర్థనామాయ పరబ్రహ్మ బనియింటిలో! జెలియేమేన ముఱుందీయేన చిపు

జయి చిత్తప్రసముండయిమహా | ఫలనః ధాయకుడై చరించుట మహాభగవంతు
బురాణోత్తమా |

— * త్రిపురాసురసంహారం. * —

క || బహుమాయుడైనమయుచే |

విహితంబగుహరునియశను విఖ్యాతజయా |

వహనుగ నీభగవంతుడు |

మహితాత్మ్యమున్నొసర్చె మనుజుల రేఖ్యా |

ప || అనినధమకానందనుం డిట్లనియె.

క || ఏకమకాంబునవిఘటగు | శ్రీకంఠ నిమ్యముమయు నీచేనుడివడియె |
స్త్రీకుంఠుడెవ్విధ బున | గుణకొనితతీతికచకశగానానరిచెకా || అనిననా
రదుండిట్లనియె || క || చక్రాయుధబలయుతులగు | శక్రాదులకోహడి చిశ్రీమ
మనకును | సురుల్పకోధ బలనరిగిరి | విక్రమమును మానిమయుని వెంకకకు
నధిపా || ప || ఇట్లురక్కసులు దనవేయక జొచ్చెన మాయా నిలయుండును
దుడక-మందు నయిన మయుడు దన మాయాబలంబున సయోరజిత సువ
కాంబులయు యెవ్వకిలకీంపరాని గమర గమనంబులును వితర్కింపగాని
కర్కశపరిచ్ఛనంబులు గలిగిన త్రిపురంబులు నిమిత్తించి ఇచ్చిన నక్తంతరు
లందరు నడుంబ్ర వేళి చి కామనంచారులై పూర్వజైరంబు దలంచినాకనా
యకానీకంబ లై నలోకంబ లనస్తోకంబ లన్న బలాతి రేకంబ లశోకంబలనా
ద్వీప || క || లోకాధినాథులెల్లను | శోకాతుగులగుచు వేగి చొచ్చిరిదుష్టా |
నీకంధరి కంఠకా || శ్రీకంఠ నృపనభరణచితోత త కా || ప || ఇట్లునకల
లోకేశ్వరుండగు మహేశ్వరు జేసి లోకపాలకులు ప్రణతులయి ప్రాజించికర
కమలంబ బునాకుంచె || క || త్రిపురాలయులగుచానవు | లవరాజులుగనుచు
మాకునశ్రాంతంబు | నృపు ధిపీజజేసెన | దపరాధికులను పధి వ్రమగజా
ధిశా || క || దీనిలగుగాకయెప్పుధ | ధీనులమేయుండుమేకుడేవాహితదో |
ధీనులమేనారముబల | హీనులగుమ ను గావుమీశానశివా || ప || అనినధ
క్తనర్ప డగువర మేశ్వరుండు శక్రాగతులయి సగీర్వాణుల వెఱవకుండని
దుర్వారబలంబు బాణానన బ గలనఃదికొని యొక్కదివ్య బాణంబ నంధిం
చిత్రపురంబులపై వేసిని మూర్తాక మండల బున పెలువకుమయుఖజాలం
బులచందంబుండ బాణంబులల దేదీప్యమానంబ లై న యనేక బాణసహ
సంబులనందించి ధూ ఘోంతరాకంబ లు నిడిమండి శైచ్చ గామవృత్తి

గొనిత్రపురంబులకైగప్పెనన్నడు తద్భాణపాపక హేతునందోహ దందన్య
మాతులైన త్రిపురనివాసులందెచ్చి మహాయోగియైన మయుండ సిద్ధరన
కూపకబునవేచిన॥క॥సిద్ధామృతరసమహిమను శుద్ధమహావబ్రతుల్యవోభిత
తలై వృద్ధింబొందిరిదానవుల ధృతనిరాతపాపాకోపములగుచు॥క॥ కూపా
మృతరససంగతిదిపితులై నిచియున్న దేవహితుల॥ మాపించిచింతనొందె
డ గోపధ్వజుచిచక్రికువానాన్వితుడై॥ఉ॥ఉత్సాహంబుననొకర పాడి యు
ధవేయూథంబు ఘోషించుచు॥ వత్సలై తననెఱబ్రహ్మనడ వన్వేకుంకుఁ
డేతెంచియు॥ ద్వత్సత్వంబునగూపమధ్యరసమంద్రావ్వ లోకించుచు॥
దత్సభాగ్యనిమగ్నులై మఱచిరాదైత్యున్నివారింపంగ॥వ॥ ఇట్లువిష్ణుండ
మోహనాకారంబున ధేనువేపచ్చి త్రిపురమధ్య కూమృతరసంబు ద్రావిన
నజింగిశోకాకులచిత్తు నరసకూపపాలకులంజు చి మహాయోగియైనసురుం॥
డం వేలుగుపడిదై పగతింజింతించిశోకింపకయిట్లనియె॥

గీ॥ అమరుడైనదనుజుడైననరండమున । నెంతనిపుణుడైననెన్వడైన
దైవికార్థ చయముడప్పింపగాలేడు । వలదుదనుజురావగదమనకు॥

వ॥ అనిపలికెనంత విష్ణుండునెజ బులైన ధమజ్ఞాన విద్యాతపోవిరక్తి
మృద్ధి క్రియాశక్తినిసేశంబుల శంఖుతికి భ్రాతాన్యంబు సమర్థించి రథనూత
కేతు వమకపాహన భాణబాణాసన ప్రముఖసం గ్రామసాధనంబులు జేసి
నగైకొని॥ మ॥ శరియే కార్ముకియే మహావచియే సన్నాహియే పాహియే
నరధుండై నియంతయైన సబబుడైనతే తచ్చతుడై । పరమేశుడొక
చాలుమున్విడిచెడిదదాణానలజ్వాలలం । బురముల్లాలెడటచ్చాటాన్వనినభో
భూమధ్యమిన్ని డగ॥వ॥ ఇట్లుపారుండుదురవగాహంబులై ప్రపురంబులన
భీజిముహూతంబునభక్తంబుజేసికూల్చిననమరగరుడగ ధర్వసిద్ధిసాధ్య
యతువల్లసలు వీక్షించిజయజయ శబ్దంబులుసేయుచు గుసుకంబులు
గురిసిరిప్రిజలుహాషికంఠరి బ్రహ్మగులుగీతికి చిరి యప్పరసజవళికంచి
దివ్యకాహళ దుందుభరంబులును ముజజోత్సవంబులు శ్రమరంబులయ్యె
నిట్లువిశ్వంజననంబగు త్రిపురాసుర సంహారంబున సఖలలోకులు నంతసి
ల్లియు డనయ్యెనరంబున॥

గీ॥ త్రిణకమూఠంగి ద్రిపురంబులఁ హించి పరముడవ్యయుండుగ
ద్రయశుడు శివుడువద్దజాగిచేగీయమానుడే నిజని న మును నెమ్మిజ
నియె॥ వ॥ ఇట్లునిజమా యావిశేషంబున మత్స్యకలోకంబునవిడంచించుచు

నారదుండుధర్మరాజునకు పరాశ్రమధర్మనిర్ణయం బుపదేశించుట.
 స్వవిష్ణుని పరాశ్రమవిధానంబులు మునిజనపంశ్యమానంబులయి సకలలోక
 కల్యాణప్రధానంబులయి యుండుననిన విని నారదునకు ధర్మనందనుండిట్లు
 నియె॥ సీ॥ అనఘాత్మచకలవణాశ్రమాచార సమ్మతిధర్మమె య్యెదికూన
 వులకు॥ నేధర్మముననరుగిద్ధవిష్ణుశకు భక్తియుబ్రాపించుబద్ధజునకు॥ సా
 త్సాత్పుడవునకు నెఱుగరానిదిధర్మమితలేదు॥ నారాయణపరాయణ స్వాం
 తులనఘబళాతులు సదయులునాధువృత్తి॥ కారయచ్చుఘనుబహివంటి
 వారెట్టి॥ పరధర్మనిచుభక్తిగలతల్లి॥ రట్టిపమకాశాప మధులగుబునెరిగింపు॥
 వినగనిచ్చగలమ వికులచరిత॥ వ॥ అనిననారదుండు ధర్మరాజు జూచి దా
 త్సాయణియొడునిజాశంబునజకమించి భువనశోభరంబు కొరకుబదరికాశ్ర
 మంబునం దపోనితండుయియున్న నారాయణునివలన ననాతనధర్మంబు
 వింటి నదిసెప్పెద సకలవణకంబులజనులకు సత్యంబును దయయు నుపవాసా
 దితవంబును శౌచంబును స్తేరణయు గదనద్వివేకంబు పృథునోనియంబును
 బరిహిండ్రియ జయంబును బహురిగిదియ జయంబును హింసతేమియు బ్రం
 హచర్యంబును దానంబును యథోచితజపంబును సంతోషంబును మాగక
 నంబును శమదశకానంబును మహాజన సేవయు గ్రామ్యులంబులయిన కోరికలు
 మాశుటయు నిష్ఫలక్రియలు విడుచుట యమ్మిత భాషీత్వంబును దేహంబు
 గాని తన్నునెదకి కొనుటయు సన్నోదకంబులు వ్రాణులకుం బంచియిచ్చుట
 యు బ్రాణులందు దేవతా బుద్ధియు నాత్మబుద్ధిం జేయుటయు శ్రీనారాయ
 ణచరణ స్మరణ కీర్తన శ్రవణ శేనాచకాన నమస్కారదాస్యాత్మ గమపకా
 ణ సఖ్యంబులనియెడి త్రింశ ల్లక్షణంబులు గలుగవలయు నందు సత్కులా
 చారుండయి విధిగోధి తంతులయిన గర్భాదానాది సంస్కారంబుల విచ్చి
 స్నంబులుగా గలవాడు ద్విజుండు ద్విజునకు యజనయాజనాధ్య యనాధ్యా
 పనదాన ప్రతిగ్రహంబులను పట్కమకంబులు విహితంబులు రాజునకు బ్ర
 తిగ్రహ వ్యతిరిక్తంబులయిన యజనాది కమకంబులయందును బ్రజాపాలన
 మ్మును బ్రాంహనులుగాని వారివలన దండశుల్కాదులు గొనుటయు విహి
 తకమకంబులు వయిశ్యునికి గృహీతాణిద్య గోరక్షణాది కమకంబులు బ్రా
 హ్మణ కులానుసరణంబును విహితంబులుశూద్రునకు ద్విజశిశ్రూష సేవవ
 లయు॥ సీ॥ వినుకషణాదిక వృత్తింబుల మేలు యాచింపనొల్ల యట్టివృ
 త్తి పాప్తంబుగయికొని బ్రతుకుకంటెనులెస్స యనుదినంబు ధాన్య విడి

గిక్కినుట! నూనూవరముకంటె సధికకళ్యాణంబు పరిగెయెన్నులధాన్యభా
 త్కణంబు! శిలజీవనముకంటె శ్రేయనూపణముల బడ్డగింజలుదిని బ్రతుకు
 నుట! యడకుచోటనృపతిగీనాల్గునృపులు! దగుబ్రహ్మగ్రహంబుదలపదగడు
 సాపవసరముల సధముడెక్కువజాతి! వృత్తినున్నదోష విధముగాదు! వ!
 వీనుము శిలవృత్తియు నుంధవృత్తియు బులమునియు సయాచితవృత్తి య
 మృతమనియు యీచ్ఛావృత్తి మృతమనియు గవక వృత్తి ప్రమృతమని
 యు నెన్నదు రట్టివృత్తుల జీవించుట మేలుశ్వవృత్తి నీచ సేవయనిపలుకుదుడు
 సర్వవేదయుడు బ్రాహ్మనుండు సర్వదేవమయూడు త్కత్రియుండు బ్రా
 హ్మణ త్కత్రియులకు నీచ సేవనంబు గతకవ్యంబుగాదు! క! దమమును శౌచ
 ముదపమును! శమమును మాదకపము గృహయుసత్యజ్ఞాన! తమటును హరి
 భక్తియుహ! మఱమునీజలక్షము లగ్రజాతికినధిప! డ! శౌర్యము దానశీల!
 ము బ్రసాదమునాశ్మ జయంబుదేజము! దయిర్యముదేసభక్తియును ధ
 మకముసర్థము గామముకొబుద! చార్యముకుంద సేవలును సత్కృతియుం
 బు తోమంబున! ద్వీర్యమురతుణంబుబృధి వీచర శేఖర రాజచిహ్నముల్!
 క! ధర్మకర్థకామపాంథయు! నిమకలగురుదేవవిప్రనివహార్చనము! ల్నిమక
 దభావము ప్రమదము! శమకరత్వములువయిశ్ల జనలక్షణముల్! డ! స్త్రీ
 యుము లేనివృత్తియును చిత్వముగన్నుతియున్ని జేతుల! న్మాయలులేకదాయు
 రియు మోత్రముజెప్పక పంచయజ్ఞముల్! సేయటయుకధరాములు సేవ
 యుగోపుల రక్షణంబున! న్మాయమ లేమియుకమనుజ నాదడొంబుగును
 తోదధమకముల్! నీ || నితయమువాటించి నిమకలదేహియై శృంగారమే
 ప్రొద్దుజేయవలయు! సత్యపిహాలావచతురయరాప్రాణేశు చిత్తయప్రేమ
 రంజితవలయు! దాక్షిణ్యసంతోషధమక మేధానుల దయివతమనిప్రియద
 లపవలయు! నాధుడేసత్థతి సమచునాపద్ధతి సదిచిసంధుల సడుపవలయు!
 మాదకపమునబతికియజ్ఞసభోజన! శయనపాదరతులజగుపవలయు! విభుడుప
 తితుపయిన వెలదిపాత్రవత్త! మహీమబుణ్ముజేసి మహాపవలయు! క! తరుణి
 లేనప్రాణవల్లభ! హరిభావముగాభజించి యతడునుదాను! నిరీకయివడి
 సతకంచును! హరిలోకమునందున! త తానందమున! క! ఉపవాసంబులు
 ప్రతములు! దహములువెయ్యేలభలేక దయివతమనిన ప్రహుటతగొత్తిన
 సాధ్వీక! ప్రపవసరదులకభములేమ నిఖిలజగముల! వ! మఱియు సంకర
 జాతులయిన రబ్ధకదమకకారకనట బురుడకకై సతక మేచ్ఛభిల్లుతగు నం

తనాతు లేక్షురకుజంజాల వ్రుక్కినమాతంగజాతులకునునాయాకులాగతం
 బలయిన వృత్తుఃపౌరణ్యహింసాదులు వజికాచి సంగరింపవలయు మానవుల
 కుబ్రతియుగంబునయిన సగికాకంబులయిన ధమకంబులు రెండలొకంబులం
 దుశుఖకరంబుల నివేదవిమలయిన పెద్దలుసెప్పుదురు కాకుకాకున దున్నెడు
 తేత్రంబు లాపుచెడునందు జల్లినచీజంబులు నిస్తేజఃబలయియుండి లెస్సగ
 వంకురింపవు నిరంతరఘృత భారావషణంబున దహనంబునకు జాహకత్వం
 బులేక శాంతింజెందునందు వ్రేల్చినహవ్యంబులుపలింపవు తద్విధంబునననవ
 రత కామానుసంధానంబునగా మోకముఖంబయినచిత్తంబు కామంబుల
 దనిసి నిష్కామంబయివిరక్తి నొందుగావున సత్వస్వభావంబుతోడ నెప్పుడు
 దప్పక నిజవంశానుగతవిహితధమకంబున వతికంచునరుండుమెల్లనస్వాభా
 వికకషణవరత్వంబ విడిచి నుక్తి నొందుజాతిమాత్రగబన బగుమనవణకం
 బ నిదేశింపలేదు శమశమాదివణకలక్షణ వ్యవహారంబుల గనవలయునని
 నారదండిట్లనెఱుఁగె॥ ౩॥ క్రమమునవణకంబులచి! హ్నములెల్లను జెప్పబడి
 మౌనాశ్రమముల । ధమకములెరిగించెదనన్నియు । సమదాహితక్రూరయ
 శూలనదమలశీలా॥ ౪॥ వినుముబ్రహ్మచారి మాండేకౌపీనయశ్శోషవీతకృష్ణా
 జినపాతాళదండక మండలుధనుండును సంస్కారహీన శిరోరుహుండును ద
 ర్బహస్తుండును శీలప్రశస్తుండునుమానియునయితిసంధ్యంబ ల బ్రహ్మగాయ
 త్రిజపియించుచు సాయంత్రాతరవసరంబ ల నర్కపావకగురుదేవతోపాననం
 బ లుసేయుచు గురుమండిరంబునకుంజని దానునిచండంబ నభక్తివినయసౌ
 మనస్యంబులుగలిగి వేదంబులునేదంపుచు సద్యయనోపక్రమావ సానంబుల
 గురుచరణంబులకు నమనకరించుచు రేపుమాపునువిహితగృహంబు లభిక్షి
 స్త్విధేక్షంబుగురువునకు నీవేదించియనుజ్ఞ గొనుమిత భోజనంబుగావించుచు వి
 హిత కాలంబున నుపసించుచు నంగనయందు నంగనాసక్తులందుం బ్రయోజ
 నమాత్ర భాషణంబులొనచుకను గురుపరాగనలవలన నభ్యంగన కేశప్ర
 సాధన శరీరమగకనమజ్జసరహస్య యోగంబులువజికంచుచు గ్రుహంబున
 నుండక జితేంద్రియత్వంబున సత్యభాషణుండయి సంచరింపవలయు॥ ౫॥ పౌ
 వితిదావహ్నిపురుషు దాజ్యుతుటంబు! గంగకుండరాదంగదిసెనే । బ్రహ్మయ
 యినగూతు బట్టకమానడు! వటుసకింతిపొత్తు వలద.వలద.॥ ౬॥ వినుము స్వ
 రూప సాక్షాత్కారంబున దేహి బహిరింద్రియాదికంబయిన యంతయునొ
 భాష మాత్రంబుగా నిశ్చయించి యెందాక జేపుండు సతంత్రుడయి సయీ

శ్వరుండుగాకు డునంతదడేపునంగనయిది పురుషుండు నెననియెడి బుద్ధిఁ
నుట కతఁవ్యంబు బ్రహ్మచారి యతిధ్విగ్రు హస్తలంఘ్యుడై నజి త్తంబుపా
పక్వంబుగాక నద్వైతానుసంధానంబుసేసిన మూఁకు డగుంగావునిరహస్యం
బునబుత్రికనే ప చాయకుండవలయు॥చ॥ శిరమునమేకనంస్కృతులుసేయక
చ దనభూషణాద్యలంకరణములెల్లఁజూనియుతుకాలముల్ జభార్యబొందు
చుండరుణులజూడ బాటకదృఢప్రతుడై మధుఁజూంసవజిఁద్రోగురుతరపు
త్తితోమెలగుకోవదుడొక్క గ్రుహస్థభూషరా॥ వ॥ ముఱియుద్విజుండుగ్రుహ
స్థుడై గురువులవలన నుపనిషదంగసహితంబు ననేదమంత్రంబునుబరియించి
నిజాధికారానుసారంబు ననర్థవిచార బుజ్జేసితనబలంబు కొలందిగురువులకున
భిష్టంబులొసంగిగ్రుహంబు నొండెనేష్టికత్వంబు నాశ్రయించిప్రాణులతోడ
జీవిలచుచు గురువునందునన్నియందు సత్వయదదుసర్వభూతంబులందునచుష్టి
తదర్థనంబుజేయుచునిఁద్రియఃస్యస నాదిఁగొన్నండంగాక యెఱుకగలిగినతిఁ
చుచుపరబ్రహ్మంబునొందు॥క॥వినుమువానప్రస్థు కుక॥ మునికథితములైన
యముములుగలవాచో॥ పృథఃపగతుయిమెలగెడు॥ ఘనుడుమహారోకమున
కుగమనించిఁనుపా॥వ॥ అటమీదగ్రుహస్థాశ్రమంబుండిచివనమునకుండునున్న
కపటమనివారాదికంబులన్నిపక్వంబుచేసియుండెనామ బుజ్జేసి యుండె
ర్కపక్వంబునఫలైలాదులొండెనక్షింపుచుచునన్యాహారంబులనిత్య కృత్యంబు
లయినచదువురోడాశంబులొనర్చుచుబ్రతిదినంబునంబగార్వసంచితంబులుపరి
త్యజించినూతన ద్రవ్యంబులు సంగ్రహించుచు నన్నికొఱకు బణకాశాలయైన
బర్హతకండదంబయిన నాశ్రయించుచుపామనాయువహ్ని పర్వతపంబులకున
హించుచు నఖిశ్మ శ్రుకేశితమూరుహంబులుప్రసాధితరణుల సేయకజటిలుం
డయివసియుంచుచు దండాజినక మండులు వల్కలపరిచ్చ దంబులు ధరి
యించిపండ్రెడయిన వెనిమినయిన నాలుగైన రెండయిన నొకవత్సరంబ
యిన దపఃప్రయాసంబునబుద్ధిరాశంబు గాకుండ మునీయయిచరించుచుద
యివనశంబున జరారోగంబులచేతజిక్కి నిజధర్మానుష్ఠానసమ ధుండు
గాని నమయంబున నిరశన వ్రతుండెనుగ్నుల నాత్మారోపణంబు సేసిన
స్వస్థిసింది యాకానంబు నందుశరీరంధ్రంబులు గాలియందుసీశ్వానంబును
దేజుంబులొపలనూత్నంబును జల్యంబులర నంబునుధరణీయందు శల్యమూంస
ప్రముఖంబులును పహ్నియందువక్త్రంబుతోడ వాక్కునింద్రునియందు శి
ల్పంబుతోడ గర్భంబును విష్ణుమందుగతతోడ బహంబులును బ్రహ్మపతియందు

యతితోడను పద్ధంబునుమృత్యు మందువినర్గంబుతోడ వాయువునుడిక్కు
 యందుశబ్దంబుతోడ శ్రోతంబును వాయునందు స్పర్శబలతోడ ద్వక్కును
 సూర్యునియందు రూపంబుతోడ జక్షువులునుసలిలంబు అందుఁ బ్రచేతస్స
 హితయయిన జిహ్వయుక్షీతి యందు గంధసహితం బయిన ఘ్రాణంబును
 జంద్రునియందు మనోరథంబులతోడ మనంబునుకవియయిన బ్రంహయం
 మ బోధంబుతోడ బుద్ధియురుద్రుని యందహం కారంబు తోడ మమ
 త్వంబును తేత్రజ్ఞునియందు సత్త్వంబుతోడ జిత్రంబును జేరిదించి యట
 మీదబృధివి మందుబృధినిని జలంబుకందుజలంబును తేజంబు నందుతేజంబు
 నువాయువందుతాయువును గగనంబుగగనము నహంకారతత్త్వమందున
 హంకారమును మహాత్తత్త్వంమునందు మహాత్తత్త్వమును ప్రకృతియందు
 బ్రకృతినక్షరుండయిన పరమాత్మయందును లయంబునొందించి చిక్కాకా
 వశేషితుండయినతే త్రజ్ఞుండగుతన్న నక్షరత్వంబుననజీంగిద్వయారహితుం
 డజ్జగద్ధక్మండునవహ్నిచందంబునబరమాత్మయేనన్దిర్వికారపరబ్రహ్మం
 బునందులీనుండగావలయు॥క॥అనఘవనప్రస్తుండయి॥ చతధమకంబు లిట్లున
 లుపుడుమఱియు॥నమనెనేని సన్న్యసింపం॥జనునటమీదట ముక్తిసంగత్వము
 నక॥వ॥ ఇట్లువానప్రస్థాశ్రమంబు జటిపినన్న్యసింపి దేహమాత్రాంసి
 మ్మండును నిరపేక్షుండును భిక్షుండును నిరాశ్రయుండునునాత్మారాముం
 డునుసకలభూతసముండును శాంతుండును సమచిత్తుండును నారాయణప
 రాయణు డునైకాపీనంబును నాద్భుతసమా త్రంబైన పశ్చ్రంబ ధరియించి
 దంతాదీవ్యశిరి క్తంబులు విసర్జించి యాత్మ పరంబులుగాన శాస్త్రంబులప
 జ్ఞించిగ్రహసత్త్రాది విద్యలజీవింపకభేద వానంబైన తర్కంబులుతరిం
 పక నొందును బక్షికిరింపకశిష్యులకుగ్రంథంబులువచించి యుపన్యసింపకబ
 హువిద్యలజీవింపక ముత్తాది వ్యాపారంబుల నుల్లసీల్లక పెక్కుదినంబు లొ
 క్కనైడవసియింపక యూరనూర నొక్కొక్క రాత్రినిలుచుచుగార్యకారణ
 వ్యతిరిక్తంబైన పరమాత్మయందు విశ్వంబు రర్పించుచు సదనస్మయంబైనవిశ్వం
 బునందుపరబ్రంహంబైనయాత్మనఁ లోకించుచుజాగరణస్వప్నసంధిసమయం
 బులనాత్మనిరీక్షణంబుసేయుచు నాత్మకుబంధ మోక్షంబులు మాయామాత్రం
 బులు గానివస్తుప్రకారంబున లేననియును దేహంబునకు జీవితంబుధృవంబు
 గాదనియును మృత్యువుధృవంబని యెఱుంగుచుభూత దేహంబులనభవనా
 శంబులకు మూలంబయిన కాలంబుబ్రతీక్షించుచు నిర్విధము సజ్జాతోత్పత్తి

శ్వంశంబునంచరించి యటమీనవిజ్ఞానవిశేషంబునంభవించినబరమహ్యం
 ఘయిదండాదిచిహ్నంబులు ధరించియొండెధరింపకయొండె బహ్యరంగవ్యక్తి
 చిహ్నంబుగాక యంతరంగవ్యక్తియైనయాత్మానుసంధానంబుగలిగిమనిషి
 యైబాహ్యనునన్ధానభావంబు మనుష్యులకుదనవలనకున్న తృపాతమూకులకి
 తిజ్ఞాపుతుండవలయుక॥ మునివల్లభుడనగుడును సునయుండుహిరణ్యకశిపు
 మాత్రుండునుము । నొనరించిననంజాదము । వినురుయథాకంబునందు వెల

—[*] ప్రహ్లాదాజరమనులసంవాదము. [*]—

యునరేం ద్రావణి తొల్లిభగవత్ప్రియండయినప్రహ్లాదుండుప్రతిపయామా
 తనమేతుండంబు తాతత్వంబు ననెచింగడి కొఱకుతాతకలల నంచరించుచు
 నొక్కనాడుకాపేరీరంబునదూర్ధానరితంబులైనకరచరణాద్యవయవంబు
 లతోడగూఢంజయిననిర్మలతేజంబుతోగొక్కకారవచోలింగవర్ణాశ్రమాదు
 లనెవ్వరికి నెఱుంగబడక నేలనిద్రించుచునజరవ్రతధరుండయినమునింగనిడా
 యందనివిధిత్ప్రకారంబుననర్పించిమనిచరణంబు లకు శిరంబు మోసిమొక్కి
 యతనిచక్రంబులు వెలియనిచ్చయించి ట్లనియె నీ॥ భూమినువ్యోగియై
 భోగియైయుండెడివరుని కెవడి మునినాథనీవు । ఘణశరీరముదాల్చికడలపుచి
 త్రముడ్యమయ్యుక్తునకుగానిధనము లేదు । ధనవంతునకుగాని తగుభోగములు లే
 వుభోగికిగానిసంపూర్ణమైన । తనువు లేదవ్యోగధనభోగములు లేక నేలనూర
 కపడినిద్రపోవు । నీకు నెటుల గలిగెనిరపమదేహంబు । సముడవార్యుడవువిశా
 రదుడవు । బుద్ధినీధివిజయలబోగడవు । నిద్రప్రతిదింబ నిరుపనేల॥ వ॥ అనియి
 ట్లు ప్రహ్లాదుండడిగిన వికసితముఖుడయిన నీ మ్రుండు దదియమధురాలాప
 సుదారన ప్రవాహంబుల గణకంబుల బరిపూర్ణకంబులయిన వతఃనవలోకి
 చియిట్లనియె॥ నీ॥ అంతరంగికదృష్టిసంతయు నెఱుగుదురు వార్యసంమతుడవీ
 వసురవర్య । విశ్వజంతువులవ్రన్పత్తినిచ్చ త్తిలక్షణములునీవెరుంగనివితేవు । భ
 గవంతుడగువారిసాయకనీమనో విధిరాజిల్లుచువెలుగురేని । క్రమమునబహి
 రంధకారంబుబరిమార్చు బరిమసాధ్యుడవుభద్రబుద్ధి । వయసనీవునన్నునడి
 గెదుగాపున । విన్నధర్మ మెల్లవిస్తరింతు । నిన్నజూడగలిగెనితోడిసూటలు
 నాశ్చర్యగలిగె ననఘచరి॥ వ॥ వినుముప్రవాహకారిణియై విషయంబు
 లంచేత బూరింపరానితృప్తచేతం కమకంబుల బరిభ్రామ్యమానుండ నయిన
 నేను నానావిధ యోనులయందు బ్రవేశించుచు వెడలుచు నెట్టకేలకు మను
 ష్య దేహంబుధరియించి యందుధర్మకంబున స్వగౌరవారంబును నధర్మకం

ఋశునకనూతరాదితిర్జగంతయోనీద్వారంబులనొంది క్రమ్మరమనుష్యు
 యిపుట్టవలయునని వివేకించి నుఖతక్షణంబు లకొరకు ధమకంబుసేయు దం
 పతుల్య వ్యవహారంబుని సత్వక్రియానిశ్చయి గలిగినదేవుండు స్వతంత్రుడై
 ప్రకాశించుననినిజానయించి భోగంబులు మనోరథ జాతమాత్రంబులుగాని
 శాశ్వతంబులుగావనిపరీక్షించినిశ్చయింపసంజయద్యోగంబు లేక నిద్రించుచు
 బ్రాతబ్ధభోగంబు అనుభవించుచు నుండుదు నిర్విధిబున దశ కుసుభయాపం
 బున పురుషాధికం దశయందుగలుగుట యెరుంగక పురుషుండుశయాపా
 లదాలవిరుద్ధంబులయిన శుద్ధజలమువిడిచి యండినూపులు జలమునిపాతే
 తుమూఢునివడువున సత్యంబుగాని ద్వైతంబు జొచ్చి ఘోరసంసార చక్రవ
 రి బ్రాంతిండుదైవతంత్రంబులైన దేహజలచేత నాత్మకుచు దుఃఖనాశం
 బుదుగోరుచు నిరీకుండయినవాని ప్రారంభంబుజనిశ్చలంబులగనయిననుం
 గాకమతుకనకుధసంబుప్రాప్తంబుయినదిదుఃఖకరంబుగాని పుకరంబుగాదు
 లోభవంతులయి ధనవంతులు నిద్రాశయంబులులేక రాజవోరయాచకక
 త్రుమిత్రాదినర్వనలంబులందు శంకించుచు దానభోగంబులనుటచియుండు
 దురు ప్రాణార్థన తులకు భయంబు నిత్యంబుశోక మోహభయక్రోధరా
 గశ్రమూదులు వాంఛామూలంబులు వాంఛలే కుండనలయు || మ || సరళు
 ల్లూర్చిన తేనెమానవు కున్సంప్రాప్తమయినట్టులో | ధరతుల్లూర్చినవిత్తము
 ల్పనుతకుంబ్రాప్తింబిద్రాపాపియయితిరుగంబుబ్రతుకొదీక్షాకాంగమయి
 యుండియు | జరకాల బనువానివలనములంజింతించియెకాంతియి || క ||
 ఆజగదమునుజురటిగయు | నిజగురువులకాదలంచినిచ్చిత్తుడనయి విజనస్థలి
 గనుకంబుల | గజబిజిలేకున్నవాడగాతపతత్తి || నీ || అవివలంబదుకూ
 లాంబరంబులుగట్టియొండె గట్టకయొండె నుండుచు చు | నాభోభికారదహ
 యనాగముల నెక్కి యయిన నెక్క కనయిననరుగుచుండు | గర్పారచందనక
 స్తూరికా లేపమయిన నలడికొండు | భమకశయ్యలనయిన బర్ణశిలాతృణభిన్నం
 బులంతయిన బడుచునుండ | మానయు క్తమయిన హీనంబయిన | దియనయిన
 మిగులవిక్తమయిన గుడు తునగుణమయిన గుణార్జితంబయి | దియనయిన
 జాతసంధికమయిన || క || లేదనియెవరినడుగము | రావనచింతింపబరులురప్పిం
 చినచో | గాదనియెద్దియుమానను | భేదముమోనమును లేకగ్రీడింతుమది ||
 క || నిందింపబరుల నెన్నడు | పంధింపననేకపీడవచ్చినవదినా | క్రందింపవిభ
 వములకా | సందింపబ్రకామనశకనలబుననభిపా || వ || ఇట్లుకోరిక తేకయొ

క్రమమునదిగంబరుండనయివిశాచంబుచందంబుననులిడుచుఁజెక్కి
 దినంబులుఁగోలెబెనుపాము వతఁ నంబ గయికోని నిమిలితలోచనత్వంబున
 నేకాంతభావంబువిష్ణుని యందుఁజేర్చిభేద గ్రేహతచి త్రవృత్తులనథఁకూపపరి
 భ్రమంబుగలమనమునందుమనంబుననహంకారంబునందంబుననహంకారంబు
 మాయయందంబుమాయవాత్మానుభూతియందంబునందంబునందంబునందంబునందంబు
 ర్చించుచువిరక్తి నొందిస్వానుభవంబున నాత్మస్థితుండనయియుండునుసీపుభ
 గత్పరుండపుగావున రహస్య బయినపరఁకూపంబునధమంబు స్వానుభవగో
 చరంబయిన తెలుగుననీకు హృదోచరంబగునట్లుఁజెప్పితినినివి || ౩ || ఘన
 నజగరమునివల్లభు | దనుజేం ద్రుడుపూజజేసితగవీడ్కొనినె | జనియెన్నిజచే
 హమునకుశశికులతిలకా | అనినయుధిష్ఠీరుండిట్లనియె || ౪ || ననుబోటిజడ
 గృహస్థుడు | మునివల్లభయిట్టిదపవిమోదంబుననే | యగువునజెందునువేద
 మ | వినుపింపుమునేడునాకువిజ్ఞాననిధి || ౫ || అనిననారమండిట్లనియెగృహ
 స్థుడయినవాడు వాసుదేవార్పణంబుగాగృహాచితక్రియలుసందించుచు
 మహామనులసేవించి వారలనలననారాయణదివ్యా యతారకధా శ్రవణంబు
 జేయుచు నయ్యువిహితకాలంబులశాంతజనులంగూడియుండుచుబుత్రమి
 త్రకళ త్రాదినంగంబులు గలలవంటిపనియెఱుంగుచుబాపలనానక్తిలేకనక్తు
 నికయివడి వెలువబురుషా కారంబులొనర్చుమడగులంబులులేకవిత్తంబులి
 చ్చిజనకసుకసోదర సఖిజ్ఞాతిజనులచిత్తంబులు గావించుచుధనధాన్యనిదాన
 దయన లబ్ధంబులవలన నభిమానంబుమాని యనుభవించుచుగృహక్షేత్రంబు
 లబోచ్చి యుదరపూరణమాత్రంబుదొంగిలినవాని దండింపక భుజగమృగ
 మూషకమర్కట వక్షికాఖి రోష్ట్రంబుల హింసింపక పుత్రులభంగినిక్షిం
 చుచు దేశకాలదులనంబులకొలందినిభమాకర్థ కామంబుల బ్రవతికంచు
 చుశునక పతితచండాలాచులకయినభోజ్య పదార్థములుతనభంగినిచ్చుచునిజ
 వృత్తిలబ్ధంబులగు సశనాదులచేత జేవముపిపిత్తుభూతమానవులసంతప్తిం
 చుచు బతిచమహాజ్ఞాన శేషంబుల నంతర్వామిపురుషయజంబునాత్మజీవనో
 పాయంబును సమర్థించుచునుండవలయు || ౬ || జనగురులనయిన జంపునధఁ
 మునపయి | ప్రాణమయినవిడుచుభార్యకొఱకు | నట్టిభార్యపురుషుడతిధిశు
 శ్రూపజేయిం చెనటుచునజీతునీశునయిన || ౭ || పరమఃదీశ్వరుండుబ్రాహ్మ
 ణముఖమున | నాహరించుతుప్పుడయినభంగినిగ్నిముఖ | మునందుహన్యరా
 నులుగొని | యయినదుష్టినిండ దనఘచరిత || ౮ || కావున గృహస్థుండుబ్రా

హ్మణుల దును, దేవతలందును, మల్యకప్రమఖవబుజాతులందును, సంత
 ర్కామియు బ్రాహ్మణానసుంజైన ష్టేత్రజ్ఞునందు నయయ్యికోరికలుసమర్పిం
 చిసంశర్కణంబుజేయవలయుభాద ప్రదంబున కృష్ణపక్షంబునందు సదక్షిణో
 త్తరాయణంబులందును, దేయబగలు సమమున నకలంబులందును, వ్యతీ
 పాతబులదును, దీపక్షయంబు లందును, సూర్యచంద్రగ్రహణంబులం
 దును, శ్రవణ ద్వాదశి యందును, వయిశాఖశుక్లతృతీయయందును, కా
 తీక శుక్లనమియందును, హేమంతశిశిరంబు రలోన నాలుగష్టకలందును,
 మాఖశుక్లసప్తమియందును, మాగనక్షత్రంబులతోడ గూడినపున్నమలందు
 ను, ద్వాదశితోడంకూడిన యుత్తరా శ్రవణాను రాధ లందును, నుత్త
 రాయసహితులయిన యేకాదశీతిథులయందును జన్మనక్షత్రయుక్తదివసం
 బులందును, మఱియుబ్రశస్తకాల బులయందును, జననీజనకబంధుజనులకు
 శ్రాద్ధంబులును, జపహోమస్నానవ్రతంబులును, దేవబ్రాహ్మణసమారా
 థనంబులు నాచరింపవలయు, భార్యకు బంధననాదికంబు సత్యంబునకుజా
 తకమాకాదింబును దనకుయజ్ఞదీప్తిది కంబును, బ్రేతజనులకునహూది
 కంబును మృత్యువసంబునసాంత్వరికంబును జరుగవలయు॥ మ॥ వినుమేదే
 శములంద యాగుణతపోవిద్వాన్వి తంబులనవి॥ ప్రసాదాయంబు వసించ నేస్థల
 ములర్భాగీరథీముఖ్యవా॥ తునులుండుక హరిపూజలెయ్యెడల భూమిష్టప్ర
 కాశంబులం॥ దనరున్నావరయిట్టిచాటులడగునడమకంబులంజేయగక॥క
 హరియందుజగములుండును॥ హరిరుపము నాధుపాత్రమునుంపశివం॥
 కరమగుపాత్రముగలిగిన॥ నరయగ దివ్యణ్యదేశమనఘచరితా॥వ॥ మఱి
 యురుగుషేత్రంబును, గయాశీషకంబును, ప్రయాగంబును, బులహశ్రీమం
 బును, శైమిశంబును, ఫాల్గునంబును- నేతువును - బ్రభానంబును కుశస్థ
 లియును- వారాణసియు - మధురాపురియును - బంపాబిందు సరోవరంబు
 లును- నారాయణా శ్రీమంబును- సీతారామా శ్రీమ బును- మహేంద్రీ
 లయాదులయిన కులచలంబులును హరిప్రతిమాచకానాదేశంబులునుహ
 రిసేవాపరమ భాగవతులువసించెను పుణ్యక్షేత్రంబును - శుభకాక్షేత్ర
 వాసుసేవింపవలయు॥ గీ॥ భూవరేంద్రయట్టిపుణ్యప్రదేశంబు
 దుసేయునట్టిధమక॥ వల్పువైననదిసహస్రగుణాధి॥ కఫలనసిచ్చు గురు
 పావశమున॥ వ॥ వినునుచర చరంజ్ఞేనవిశ్వమంతయు విష్ణుమయంబగుటం
 జేసిపాత్ర నిరాకాయనిపుణులైన నిద్వాసులురాచాయణులవిషాదాధ్యపాత్రం

బునిపలుకుదురు జేయబుష్టులును బ్రహ్మపుత్రులను నసనకాదులునుండభవ
 దియ రాజయాయును న గ్రహుజకు హరిసత్మతుండయ్యె ననేకజతుసం
 ఘాతన కీణకంబై న బ్రహ్మండపాదపంబునకు నారాయణుండుమూలంబుత
 న్నిమిత్తుంబున నారాయణసంతర్పణంబు నలజనసంతర్పణంబనియెఱుంగు
 ము బుష్టపరితిర్యగ్జమరశరీరంబులుపురంబులు వానియందుదారతవ్యంబు
 లతోడ జేయూపంబునభగవంతుడై నహరివతికంచుటంజేసిపురుషుండన బ్ర
 సిద్ధుండయ్యెనందు తిర్యగ్జతులకంటె సధికత్వంబునబురుషునియందువిలసి
 ల్లుటంజేసి పురుషుండు పాత్రంబు పురుషులలోన హంతకుడైన వేదంబుగ్ధ
 రి చుచునతోషవిద్యా తపోగదిష్టుడైన బ్రహ్మణుండుపాత్రంబుబ్రాహ్మ
 ణులలోన నాత్మజ్ఞాన పరిపూర్ణుడైన యోగిషుదురుఖ్యపాత్రంబునిపలుకు
 పరస్పరపాత్రంబులకు సహింపనిమనుష్యులకు బూజనార్హకంబుతే తాయు
 గంబుండు హరివ్రతిమలు గల్పింప బడియెగొరలు ప్రతిమాచకనంబు
 జేయుదురు పురుషచ్చేషులయిన హరిలకునట్టి ప్రతిమాచకనంబు ముఖ్యా
 భకప్రదంబ గాదుమంతాధికాదులకు బ్రతిమాచకనంబు పురుషార్థకప్రదం
 బగు ॥ ౧౧ ॥ అఖిలలోకములకుహరిదైవతమునూడ । హరికిదైవతముధరాధి
 నాధాపదపరాగలేశపంక్తిచేదైలోక్యప్రావసంబుజేయు బ్రాహ్మణుండు ॥ వ
 అట్టిబ్రాహ్మణజనులందుగర్మనిష్టులుతపోనిష్టులువేదశాస్త్రనిష్టులుజ్ఞానయో
 గనిష్టులునైకొందలువర్ధింతురందుజ్ఞాననిష్టునికిసన తఫలకామినియైనగ్రహ
 స్థు మసిత్రుజనులనుద్దేశించికవ్యంబులును దేవతలనుద్దేశించిహవ్యంబులును బె
 ట్టుటముఖ్యంబుడైపకార్యంబునకునిరువురనే ననొకరినే నబి తుకార్య బుని
 కును వురినే ననొకరినే నభోజనంబు సేయింపవలయుధనవంతునకై న శ్రాష్ఠవి
 స్తారంబుగతకవ్యంబు గాదు దేశకాల ప్రాప్త కండమూల ఫలాదికంబైన
 హరినే వేద్యంబున విధిచోదితప్రకారంబ గాత్రద్ధతోడరాత్రంబునందుబె
 ట్టినయన్నంబుకామదంబయియక్షయఫలకారియగువర్మత్వవేదియైనవాడు
 శ్రాద్ధంబులందుసూంసప్రదాన బుజేయకభక్షింపక చరింపవలయుగందమూ
 లాదిదానంబుననశ్శౌచిఫలంబుపశుహింసనంబునసంబుధవింపదు ప్రాణహిం
 సజేయక వర్తింతుటకంటె మిక్కిలిధర్మకంబులేదు యజ్ఞవిదులైనప్రోడలు
 నిష్కాములై బాహ్య కమకంబులు విడచియాత్మజ్ఞానదీవంబులందు గమక
 మయంబులైనయజ్ఞంబుల నాచింతురు ॥ ౧౨ ॥ పశువుల బారిగొనిమఖ
 నులు । విశదములుగ జేయుబంధుల నివక్షించితము । నివశనము జేయు

నోయసి | కసిమసి బెగడొందుభూత గణమున రేంద్రా || వ || అదిగావున
 ధమక వేదియైన వాడుడైన ప్రాప్తంబు లయిన కడమూలాదికంబులచేత
 నిత్యనేమి త్తక్రియలజేయవలయునిజధర్మబాధకంబైన ధర్మంబును బరధర్మ
 ప్రేరితంబైన ధమకంబు గాభాసధమకంబును బాషండధర్మంబు కపటధర్మం
 బును ధర్మజ్ఞుడైన వాడు మానసలయు నై సర్గికధమకంబు దుచితశాంతి నమ
 ర్థంబగు నిర్భయండు ధర్మార్థంబును త్రజేయఁచునైన ఘనంబుగోర వలదుదో
 వనోపాయంబునకె నిట్టట్టుదిగుగక గార్వణ్యంబు లేకజీవించుచు మహాస
 షకంబు తెఱంగునసంతోషంబున నాత్మారాముడయి యుద్దియు. గోరకబ్ర
 తికెడిసుగుణుని గల సుఖంబు కామలోభంబు లందశదిశలం బభిధాననం
 బుజేయువానికి సిద్ధింపదు పాదరక్షలు గలవానికిఁ గర్కశ కంటకాదులన
 లన భయంబు లేకమెలంగుశంగి గామంబుల వలననివృత్తి గలవానికి నె
 ల్లకాలంబును భద్రంబగును జిహ్వాదయన్యంబునకును బురుషుండుగృహిపా
 లకశునకంబుకయివడి సంచరి చుచుసంతుష్టిలేకచెడు నెతోషీగానివిప్రునికి
 విద్యావోవిభవయశంబులు నిరధకంకంబులగునిం ద్రియలోలత్వంబునవిజ్ఞా
 నంబునశించు సకలభూలోక భోగంబులు భోగించియు దిగ్విజయంబు జేసి
 యుబుభయోపి పాసలవాలన గామపారంబును హింసవలన గామపారంబు
 ను హింసవలన గ్రోధపారంబును జేరటదుర్లభంబు సకల్పవర్జనంబున
 గామంబును గామవర్జనంబున గ్రోధంబును సర్ధాకసధకదర్మ నంబునలో
 భంబునుద్వయితాః సంధానంబునభయంబునాత్మానాత్మావివేకంబులశోక
 మోహంబులును సాత్వికసేవనంబునదంభంబును మానంబున యోగాతరా
 యంబును శరీరవాంఛ లేమిహింస యుహితాచరణంబునభూతజయబయిన
 దుఃఖి బునునమాధిబలంబునదయివికవ్యధయును బ్రాణానూమాదికంబుమ
 న్మధవ్యదయును సాత్వికాహంకారంబుల నిద్రయసత్వగుణంబునరజస్తమం
 బులును గురుభజనకుశలుండయిశీల బునజయింపవలయు || క || పారిమహిమత
 లకుజెప్పేడి | గురువున్నరుడనుచుదలచి కుంతితభక్తి | దిరుగువురుషుశ్రమ
 మెల్లను | గరిశౌచముక్రియనిర్భక్తంబగునధిపా || డ || యావనజాతసేత్రుఁబర మే
 శుమహాత్ముబ్రధానపూరుషు || దేవశరణ్యునజ్జన ధేయుచుసంతుబురాణదూ
 గిసంసేవితపాదపద్ము దమచిత్తములన్నరుడంచులోకులి | చ్ఛాదవిహాయచుం
 దుదురుసన్మతి లేకన రేంద్రమా || వ || వినుముపడింద్రియంబులలోననొకటి
 యందుదత్పురులయిచ్చాపూరణ విధానంబుల జరితాధులమైతిమనువార

లు ధారణాభ్యాస సమాధియోగంబుల సాధింపలేరుకృషి ప్రతుఃఖంబులు
 పంసార సాధనంబులుగాని మోక్ష సాధనంబు లగావు కుటుంబనంగ బు
 వజికంచి మితంబయిన భిక్షున్నంబు భక్షించుచు శుద్ధవివిక్తసమప్రదేశం
 బున నొక్క చోట నీనుండయి సుస్థిత్య బున బ్రణవో చ్చారణంబు
 జేయుచు రేచకపూరకకుంభకంబుల శ్రాణానంబులనిరోధించి కామహతం
 బునుచి త్తంబుఁగిభ్రమణంబుమాని కామవిసర్జనంబుజేసిమఱలునంతకునిజ
 నాపాగ్రనిరీక్షణంబు జేయుచునివ్వికంబునయోగాభ్యాసంబుజేయువానిచి త్తం
 బయిన వహ్ని శైలంగున శాంతిజేతుం వేధింపంబడకవశ్రా తసమస్తవృ
 త్తంబయిన చి త్త బు బ్రహ్మసుఖసమర్థనంబునలలీలనంబయిమఱియు నెగ
 యనేదు॥ మ॥ ధగణిదేవు సన్న్యసింబి యతియయిధర్మాత్మకామంబు
 ల । స్ఫరివజకంచి పుష్కళింబయిన దత్తాత్రంభియానేనిలో భరతింగ
 క్కిరకుంజుమంచిననుచుకా భక్షించిజేవించుచు । స్వరుచ దంబునహస్యజేవ
 నుడగున్నా నాప్రకారంబులక॥ మలనానగ్రివియునుడుక్రియ । నిలబ
 డునొడలాత్మగాదు హేయ బంబుక॥ దనతరుతుతమృతలువోగ గుం । రలన
 తినొడవాత్మ యనుచుపట్టనిలేశా॥ గీ॥ వ్రతం సూచనగనువడుకు కుజ్రసీకిని ।
 గ్రియలును నడగమ గృహగతునికిఁ ద్రివిసికూరనుండగమ సన్యసికి । ద
 రుణితోడిపోతు నగమతగమ ॥ నీ ॥ తిథముమేనెల్ల సారధియిద్రవ్యణ
 ముగుజ్రములుపగ్గములుమనము । ప్రాణాదిదశవీదవనంబులిరుసుధమాకా
 థమకగతురుధాంగకములు । బహుళతరంబయినబధంబుచి త్తంబుశబ్దాదిక
 ములుసంచారభూము । లభిమానసంయుత్తండయిజీవుండు రధిఘనతర ప్రణ
 వంబు యుకకంబు । శుద్ధజీవును బాణాబు సుభగ్గున । బ్రహ్మమంచిత
 లక్ష్మ్యంబుపలులుకాక । వయసు ద్వేషశోకభావప్రమోహా । మానమత్మర
 ముఖముమాన వేంద్ర॥ న॥ ఇట్లుమనుష్య శరీరరూపంబయినరదంబునసవం
 శంబుచేసికొని మహాభాగవత చరణ కమలసేవానిశితంబయిన విజాఖండం
 బుఁగిరించు శీమన్నారాయణ కసుణావనతాక నజలంబన రాగాదిశత్రు
 నిమూలకంబు గావించిప్రణవబాణ ససంబున శుద్ధజీవశరంబును సంధించి
 బ్రహ్మనునిరైడిగుఱియందుబడ వేసిననహంకారరధికుండురధి కత్వంబుమా
 నినిజానంద బున నుండుచలయు నట్టివిశేషంబ సంభవింపని సమయంబనబ
 హుఘ్నంబులైన లుంక్రియ ఘోటకంబులు బుద్ధిసారధి గహితంబులయి
 నె భియాన రధికున ప్రమత్తత్య బు జెలిసి ప్రవృత్తియాగకంబునొందించి

విషయ శత్రుమధ్యంబునంగూల్చిన॥గీ॥విషయశత్రులెల్ల విక్రాంతితోడనా!
రధినమేతు డైనరధికుబటియగుగ్రహతిరమృత్యుయు తమగునంచా! కూపమ
ధ్యమందుగూల్తురధిప॥

వ ॥ వినువేదికకమణుకవృత్తంబునునిన్నత్రంబునురెండుతెలుగులయ్యె
నందుఁబ్రవృత్తంబున రానతకనంబునునిన్నత్రంబునమోక్షంబునసిద్ధిఁజుఁజ్ర
వృత్తకడుకంబులన నిష్టాపూతకంబులన రెండుమాగకంబుగలవందెహిం
సాద్రవ్యవయకామ్యరూపంబులైనదర్శపూణకమానపశుయాగవేశ్వరేవ
బలిహరిఁజప్రముఖంబులయిన మాగాదికంబులిష్టంబుదేవతాలనువనకూ
పతటాతప్రముఖంబులుపూతకంబులు ప్రవృత్తకమకంబునదేహంబువిడిది
హింతరారంభంబున దేహిన్యాదయాగ్రంబునవెలుగువానితోడ నిందిచి
యంబలం గూడిభూతసూక్ష్మయుక్తుడను ధూమనిక్షిణాయఁక్రిష్ణక్ష
రాత్రికశకంబులవలన సోమలోకంబుజేరి భోగావసానంబునవిలీనదేహం
డయివృష్టిద్వారంబునగ్రమంబునదోశధిలతాన్నశుక్లరూపంబుల బ్రాపించి
భూమియందుజన్మించునది పునర్భవరూపంబయినపిశ్యమాగకంబు నీవృత్త
కర్మనిష్ఠుండైనవాడు జ్ఞానదీపంబులైనయిందియంబులందుంగ్రియాయజ్ఞం
బుల యజించి యిందియంబులదశకనాదినంకల్పరూపంబయినమఁగంబునం
బునందువికారయుక్తంబయినమనంబును శాకుంతలంబు విద్యాదిలక్షణయై
నవాక్కు మవణకశముదాయంబునందునువణకసముదాయంబునకారాడే
గ్వరత్రయాల్మికంబయినయోగకారంబునందు నోంకారంబును బిందువందు
బిందుపుసునాదంబునువందునాదంబును ప్రాణంబునందు ప్రాణింబు బ్రహ్మ
షండునిలుపవలయు దేవమాగకంబులయిన యుత్తరాయణశుక్లపక్ష దినా
ప్రాహ్నపూణికమారాకలవలన సూర్యబ్రహ్మలోకంబులందుజేరి భోగావ
సానంబునస్థూలోపాధి విశ్వండ్లైసూక్ష్మంబునందులయించి సూక్ష్మోపాధి
యైతైజసుండయినూక్ష్మంబునుగా రణంబు నందు లగ్నలయ కారణంబును
నాక్షిప్వరూపంబునందు లగ్నంచి తుర్వుండైసాటిలంబునందు శుద్ధాత్మం
డైయివ్విధంబునముక్తుండగుచు ॥గీ॥ ఆమరనిమిత్తంబునైయివ్విపితృదేవ!

గరణలెవ్వడెఱుగు శాస్త్రదృష్టి ! నటివాడుదేహియైమోహముననొంద ।
 డతిశయించుబద్ధివనినాథ ! వ ॥ విను మదేహములకుగారణత్వంబునశంత్య
 మందును గలుగుచు బహిరంగంబునభోగ్యంబునుంతరంగంబునభోక్తయు
 పతంబునబరంబును జ్ఞానంబునజ్ఞేయంబును వచనంబునవాచ్యమునుప్రకాశ
 మునబ్రకాశంబునైనవస్తువునకు పేరొడుతేదు ప్రతిబింబాదికంబునవస్తు
 త్వంబునంచేసి వికల్పిత బైతరంపంబునుభంగివైదియకంటే నసగ్వంబును
 సత్త్వంబునవికల్పితంబై తోచుకాని గూఢార్థ బాగాదు దేహాదికంబులువి
 నాశ్యంబులు వానికి హేతువులైన క్షీతిప్రముఖంబులు వివాశ్యంబులుగుటసి
 ద్దదు పరమాత్మకు సవిద్యచేత నెంతతడవునికల్పంబు దోచునవిద్యానివృత్తి
 యొనసర్వంబును విద్యయని శాస్త్రవిధినిషేధంబులనెఱింగి కలహోపలమెలు
 గన్నతెఱంగులగు భావాద్వైత క్రియాద్వితేద్రవాద్వైతంబులుమూడుగ
 లనందు బటతతుఁ య్యాయంబున గార్యకారణంబులందు వస్తునాక, ట్టియో
 యుండునని యెఱింగి యేకత్వాతోచనంబుజేసి వికల్పంబురేవని భావించుట
 భావాద్వైతంబు మనోవాక్కాయక్మతంబులైన సర్వకమంబులునుఫల
 భేదంబు గేయక పరబ్రహ్మర్పణంబు జేయుటక్రియాద్వైతంబువుత్రమిత్ర
 కళత్రాని న్వప్రాణులను దినకు దేహంబునకుం బుచఘాతాత్మకశ్వం
 బునభోక్తయుకరండును పరమాధికత్వంబున సథకాకామంబుల యెడనే
 క్ష్యదృష్టిజేయుట ద్రవ్యాద్వైత బునేర్చున నాశ్మతత్వామభవంబున నద్వై
 తిత్రియంబును విహికించి వస్తుభేదబుద్ధియు న్వికేయ పరకీయ బుద్ధియున్వ
 ప్నంబుగాఁ దలంచి మునియయినవాడుమానవతయు॥౩॥ వాదములువేయు
 వేటికి! వేగోక్తవినింజడించు విబధుఁడుగృహమం! దాదరమననారాయణ!
 పాదంబులఁ గొలిచియుక్తిపదమున కేగు॥ శా ॥ భూపాలోత్తమమీరుభ
 క్తిగరిమస్ఫూర్తికన్సరోజేక్షణ ! శ్రీపాదంబుజయుగ్మ మున్నియతులయినే
 వించి కాడేమహిమా ! గ్రావత్సంఘంబులోనఁ జక్కఁగ నమస్తాశాంతనిజేత
 లయు! యేపారంగముఖంబుజేసితిరిదే వేంద్రప్రభావంబున॥ వ ॥ వినుము
 పోయిన మహాకల్పంబున దు గంధరులలో ననుపబహుకాండను పేరగుంభ

త్వండ్లనైన నేను సౌందర్య చాతుర్య మాధుర్యగాంభీర్యా దిగుణఃకులనుం
దరులకుఁ బ్రయుండఁజేక్రిడించుచు నొక్కనాడు విశ్వప్రప్తలయిన బ్రహ్మలు
దేవసత్రమనియెడి యాగంబులొన నారాయణకథలు గానఁబుచ్చేయుకొని
తునప్పరోజులను గంధర్వలం జీవన ॥ గీ ॥ క్రతపులొని కేయ గంధర్వగణ
ములొం । గలసిపోయివిష్ణు గాధలచటం । గొన్నిపాడి సతులఁ గూడిమో
హితుండనే । తలగించనితినంత ధరణీవాధ । క । వాతిజగంధుల పొత్తున ।
వారింగైకొనఁ తలగి నచ్చినబుద్ధి । వ్యారెంగి శాపమిచ్చిరి । వారింపగరా
నిరోపవశము సధిపా ॥ గీ ॥ పంశజాతు నిచటబాడక కామినీ । గుణముగూ
డిచని సకల్మషమున । కత్తకాంతివగుచు ధరణీతలంబున । శూద్రజాతినతికి
నుతుడవగుము॥వలనియిట్లువిశ్వప్రప్తములశపించిననొక్కబ్రాహ్మణదాసిబు
త్తుండనే జన్మించియందుబ్రహ్మనాదులైన పెద్దలకు శ్రావణజేసినభాగ్యం
బుననిమ్మహాకల్పంబునందుబ్రహ్మపుత్రుండఁయిజన్మించితిగీ కౌశలను నమో
తుగతికిగృహనుడే ధమకామ చరించితగిలిపోవునట్టిధమకామెల్లసతివిశదంబు
గాం । బలుకబడియెనీకు భవ్యచరిత ॥ ను ॥ అఖిలా ధారుడ జాదిమర్లభుం
డుబ్రహ్మజె విష్ణుండనీమఖమందర్చితఁడై వాస గతుడై మాధుర్యనం
భాపియే । సఖయేచారకుడై మనోదయితుడై సంబంధియై మంత్రియే॥
సుఖదుండయ్యెధిపస్సహామహిమ దాబోద్యంబు ధాత్రీశ్వరా ॥ వ ॥ అనియి
ట్లు నారదు డు చెప్పిన వృత్తాంతంబంతయు విధమకానందసుందు ప్రేమ
విహ్వలుండయి వాసుదేవుని టూజించె వాడుదేవ ధమకానందనుల చేత
బూజతుండయి వారదమనియు దేవమాగలంబునం జనీయెనని శుకయో
గీండుండు పాండవపౌత్రునకుం జెప్పునిసూతుండు శౌనకాదులకుంజెప్పె॥
క॥ రాజీవసదృశలోచన । రాజీవభవాదిదేవ రాజవియతవి । బ్రాజిత కీర్తీల
తాప్యరాజీవభవాండ భాండరఘుకులతిలకా॥

మాలినీ ॥ ధరణిదుహితృరంతాధవకామాగలనగంతా ॥ నిరుపమనయ
వంతా నిలకారాతిహంతా । దరుబ ధనుఖకతాకు భినీచక్రభతా
నురభయపరిసఃతాను రిశతోవిహతా॥

గద్యః ఇదిశ్రీపరమేశ్వర కరుణాకలిత కవిచిత్రకేస నమః త్రపుత్రసహ
 జపాండిత్యపాతనామాత్య ప్రణితంబయినశ్రీమహాభాగవతంబనుమహా
 పురాణాబంసంధుధమణనందన సకునారదుండః హిరణ్యాక్షహిరణ్య
 కశిపులపూర్వజన్మవృత్తాంతంబు జెప్పుటయు హిరణ్యకశిపుదితి
 సంవాదంబును నుయజ్ఞచరిత్రంబును యమసల్లాపంబును బ్రహ్మవర
 లాభ గర్విత డు సహిరణ్యకశిపు చరిత్రంబును ప్రక్షాదవి
 ద్యాభ్యాసకథయును ప్రక్షాదహిరణ్యకశిపుసంవాదంబును ప్ర
 క్షాదవచనంబు సతిష్ఠించి హరినరసింహ రూపంబుననావి
 భజించిహిరణ్యకశిపుని సంహరించి ప్రక్షాదుకభ
 యుంచిచ్చిఃఖిలదేవతాని హవ్రక్షాదాదిస్తూయనూ
 నుండఁగఱికోహితుండగుటయుది పురాసురవృత్తాం
 తంబును నీశ్వరుండు త్రిపురంబుల దహించుట
 యువణా శ్రమధమణ వివరణంబును
 క్షాదా జగరముని సంవాదంబును నా
 రమ పూర్వజన్మ వృత్తాంతం
 బును కథలంగల సప్తము
 సకంధము సమాప్తము.

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు

